

Rīgas dome

KULTŪRAS UN ATPŪTAS PARKA “MEŽAPARKS”
LOKĀLPLĀNOJUMS

I daļa

Paskaidrojuma raksts

Pasūtītājs: SIA „Rīgas Meži”

Izpildītājs: pilsētplānošanas speciālisti SIA „grupa93”

Rīga, 2013.gads

SATURS

1. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	6
1.1. Teritorijas vēsturiskā attīstība un nozīme apkaimes, Rīgas un Latvijas mērogā	6
1.2. Vietas dabiskie apstākļi un dabas vērtības	14
1.2.1. Reljefs, ģeoloģiskie, hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi	14
1.2.2. Hidrogrāfiskais tīkls	14
1.2.3. Ķīšezera krasti, ūdens līmeņi un applūstošā teritorija	15
1.2.4. Mežs un tā bioloģiskā daudzveidība	16
1.2.5. Meža bioloģiskā daudzveidība un dendroflora	16
1.2.6. Ornitofaunas novērtējums	18
1.2.7. Bezmugurkaulnieku faunas izpētes rezultāti	19
1.3. Vides stāvoklis	22
1.3.1. Augšnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitāte	22
1.3.2. Gaisa kvalitāte	22
1.3.3. Trokšņa līmenis	23
1.3.4. Ķīšezera ūdens kvalitāte	24
1.4. Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanu ierobežojošie faktori	25
1.5. Teritorijas esošā izmantošana	27
1.6. Nekustamo īpašumu struktūra parka teritorijā	31
1.8. Transports un satiksmes organizācija	34
1.8.1. Ielu tīkls	34
1.8.2. Sabiedriskais transports	35
1.8.3. Parka iekšējie celiņi	38
1.8.4. Autostāvvietas	39
1.9. Ainavas un apstādījumu struktūra	41
1.10. Teritorijas inženiertehniskā apgāde	41
1.10.1. Ūdensapgāde	41
1.10.2. Sadzīves kanalizācija	44
1.10.3. Lietus ūdeņu kanalizācija	46
1.10.4. Elektroapgāde	48
1.10.5. Sakaru apgāde	51
1.10.6. Siltumapgāde	52
1.10.7. Gāzes apgāde	53
2. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMU APRAKSTS	55
2.1. Pamatnostādnes	55
2.2. Vīzija un stratēģiskie mērķi	55
2.3. Teritorijas funkcijas, aktivitātes un pakalpojumi	56
2.4. Telpiskā kompozīcija	60
2.5. Ainavas un apstādījumu attīstība	63
2.6. Teritorijas zonējuma raksturojums	67
2.7. Infrastruktūras attīstības risinājumi	71
2.7.1. Autostāvvietu risinājums	73
2.7.2. Parka ieeju pilnveidošana	76
2.7.3. Parka iekšējo savienojumu uzlabošanai	78
2.7.4. Inženiertehniskā apgāde – plānotā situācija	83
2.7.4. Inženiertehniskā apgāde – plānotā situācija	84
2.7.5. Ugunsdrošības un civilās aizsardzības jautājumi turpmāko tehnisko projektu izstrādei	94
2.8. Lokālplānojuma īstenošana	96

Ievads

Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” (*turpmāk tekstā Parks*) lokālpārplānojums ir izstrādāts pamatojoties uz Rīgas domes 22.01.2013. lēmumu Nr. 5815 „Par kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” lokālpārplānojuma izstrādi, lokālpārplānojuma teritorijas robežas un darba uzdevuma apstiprināšanu” 6.punktā noteikto.

Lokālpārplānojuma izstrādes mērķis

Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” revitalizācija un attīstība, kas nodrošina kvalitatīvas iedzīvotāju atpūtas, izglītošanas, izklaides, sporta un rekreācijas iespējas.

Lokālpārplānojumā izvirzītās prioritātes ir kvalitatīvas publiskās ārtelpas un to atbalstošās infrastruktūras detalizēti risinājumi, kas sniegtu iedzīvotājiem daudzveidīgas iespējas atpūtai un izklāidei brīvā dabā, parka infrastruktūras atjaunošana un attīstība, kas paaugstinātu Mežaparka pievilcību un uzlabotu tā pieejamību.

Galvenais uzdevums

Detalizēt vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļa kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” (valsts aizsardzības Nr.3814) izmantošanas un apbūves noteikumus, respektējot kultūrvēsturiskās vides raksturu, plānojuma struktūru, sugu daudzveidību un ainavu arhitektūras detaļas.

Lokālpārplānojuma teritorijas aptuvenā platība – 424 ha. Tas ietver vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” (valsts aizsardzības Nr.3814) teritoriju un zemes gabala Ostas prospektā 11 ar kadastra Nr.0100 095 0040 daļu Viestura prospekta teritorijas starp sarkanajām līnijām.

Lokālpārplānojuma sastāvs:

- **I daļa „Paskaidrojuma raksts”,** kas ietver teritorijas pašreizējās izmantošanas aprakstu, teritorijas izmantošanas un attīstības priekšnosacījumus, teritorijas turpmākās izmantošanas mērķus, risinājumu aprakstu un tā pamatojumu.
- **II daļa „ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”,** kas ietver detalizētas prasības teritorijas plānotai (atļautai) izmantošanai un izmantošanas aprobežojumus.
- **III daļa „Grafiskā daļa”,** kas izstrādāta uz 2011.gadā sagatavotā topogrāfiskā plāna pamatnes (mēroga noteiktība 1: 2000, atsevišķiem fragmentiem 1:500), LKS 92 sistēmā. Grafiskās daļas sastāvā ir ietvertas kartes: „Teritorijas esošā izmantošana”, M1: 4000, „Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas) M1: 4000, „Īpašumu piederība” M1: 4000, „Pašvaldības zemju īpašumu robežu izmaiņu priekšlikums” M1: 4000, „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” M1: 4000, „Transporta organizācija M1: 4000”, „Šķērsprofili” M1: 2000, „Meža zemes” M1: 4000, „Bioloģiskā daudzveidība” M1: 4000, „Apstādījumu un ainavas struktūra” M1: 4000. Topogrāfiskais plāns pievienots elektroniskā formātā. Detalizētākā mērogā (M1:1000, M1: 2000) ir izstrādāti risinājumi: „Ķīšezera krastmala. Attīstības risinājums” M1: 2000, „Ķīšezera krastmala. Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas) ”, M1: 2000, „Galvenās ieejas mezgls. Attīstības risinājums.1.kārta”, „Mežaparka centrālā daļa. Jaunā bērnu pilsētiņa. Attīstības risinājums”, 2 varianti bijušās slidotavas teritorijai „Pirmā kārta”, „Otrā kārta”. Principiālās shēmas: „Celiņu klasifikācija un ieejas”, „Autostāvvietu nodrošinājums (3 kārtas). Kartes un shēmas sagatavotas izdruku un elektroniskā formātā (pdf* un dwg* failu formāts). Inženiertehniskās apgādes nodrošinājuma iespējas atspoguļotas kartoshēmās „Elektroapgāde”,

„Ūdensapgāde”, „Sadzīves kanalizācija”, „Lietus kanalizācija”, „Gāzes apgāde”, „Siltumapgāde”, „Sakari” (skatīt tālāk Paskaidrojuma rakstā).

- **IV daļa „Pārskats par lokālplānojuma izstrādi”**, ietver pašvaldības lēmumus, darba uzdevumus, institūciju nosacījumus un atzinumus un komentārus par to ievērošanu, atbildes komentārus un fizisko un juridisko personu atsauksmēm un priekšlikumiem, sabiedrības informēšanas un apspriešanas norises pārskatus u.c. informāciju, kas atspoguļo plānojuma izstrādes un apspriešanas procesu.
- **V daļa „Pielikumi”** - sējumā ietvertas 2011./2012./2013. gados veiktās izpētes, ekspertu viedokļi un citi informatīvi ilustratīvi materiāli, t.sk. „Arhīva materiālu apkopojums” (SIA „Grupa93”, 2011.g.), „Grunts un gruntsūdeņu iesārņojuma izpēte” (SIA „Vides Konsultāciju Birojs”, 2011.g.), „Bioloģiskās daudzveidības izpēte”, t.sk. „Bioloģiskā daudzveidība un dendroloģiskās vērtības” (biedrība „VAK Mantojums”, 2011.g.), „Bezmugurkaulnieku izpēte” (Latvijas Emtoloģijas biedrība, 2011.g.), „Ornitoloģisko vērtību izpēte” (eksperts Lebus, 2011.g.), „Transporta plūsmu izpētes un prognozes projekts (SIA „Solvers”, SIA „Daniševska birojs”, 2011.g.), „Transporta risinājums un autostāvvietas (alternatīvu vērtējums) (SIA „Daniševska birojs”, 2012.g.), „Telpiskā kompozīcija” (Arhitektu birojs „Arhis”, SIA „Grupa93”, 2011./2012.g., aktualizēts 2013.g.), „Ainavas un apstādījumu koncepcija” (SIA „Grupa93”, 2012.g., aktualizēts 2013.g.), „Ārtelpas aktivitāšu un objektu novērtējums” (SIA „Grupa93”, 2012.g.), t.sk. objekti aktivitāšu nodrošināšanai un attīstībai funkcionālajās zonās gadalaiku griezumā, objektu vērtējums, atbilstoši pieņemtajiem kritērijiem, aktīvās atpūtas aktivitātes – sadalījums pa funkcionālajām zonām, aktīvās atpūtas aktivitātes sezonālītātes kontekstā, meža zemju transformācijas nepieciešamības analīze, „Atraksiju (tematiskā) parka izveides iespēju Mežaparka teritorijā izpēte” (SIA „Grupa93”, 2012.g.), „Dažādu Mežaparka teritorijas objektu izvietojuma/attīstības analīze saistībā ar dabas vērtībām, degradētajām teritorijām” (SIA „Grupa93”, 2012.g.), „Ģeodēziskā tīkla ģeodēzisko punktu saraksts (RDPAD Ģeomātikas pārvaldes Topogrāfiskās informācijas uzturēšanas nodaļa, 2013.g.), „Pārskats par esošo būvju izmantošanu (SIA „Grupa93”, 2013.gads), kā arī „Attīstības programmas sociāli ekonomiskās atdeves novērtējums (SIA „Bizpro”, 2012.g.).

Lokālplānojuma saistošā daļa ir „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” un tajos minētie pielikumi (atsauces uz konkrētajām grafiskās daļas kartēm un kartoshēmām). Pārējās plānojuma sastāvā ietvertās daļas ir informatīva rakstura.

Lokālplānojumu izstrādāja SIA „Grupa93” ar piesaistītajiem ekspertiem, pamatojoties uz noslēgto līgumu ar SIA „Rīgas Meži”, ciešā sadarbībā ar SIA „Rīgas Meži” speciālistiem, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu, Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu, Īpašumu departamentu, Satiksmes departamentu un Mājokļu un Vides departamentu, SIA „Rīgas nacionālais zooloģiskais dārzs”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un citām institūcijām, iesaistot Mežaparka attīstības biedrību, Kultūrizglītības un nemateriālā mantojuma centru un citas organizācijas.

Darbs pie kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” plānošanas tika uzsākts pamatojoties uz 07.09.2010. Rīgas domes lēmumu Nr.1855 „Par kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” detālplānojuma izstrādes uzsākšanu, detālplānojuma teritorijas robežas un darba uzdevuma apstiprināšanu” un institūciju izsniegtajiem nosacījumiem. Tā ietvaros tika veiktas virkne izpētes un izvērtējumi, tostarp iedzīvotāju aptauja un dažādu attīstības scenāriju analīze, izstrādāta Parka teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras attīstības programma, tostarp veikta programmas sociāli ekonomiskās atdeves novērtējums.

Plānojuma risinājumi ir izstrādāti saskaņā ar augstāka līmeņa Rīgas pilsētas plānošanas dokumentiem, LR normatīvo aktu prasībām un institūciju nosacījumiem, analizējot ārvalstu labas prakses pieredzi un

tās piemērošanas iespējas Latvijas situācijai, attīstības tendences pasaulē, novērtējot Mežaparka vietu un lomu apkaimes, Rīgas un Latvijas kontekstā, definējot nākotnes vīziju un attīstības mērķus, ņemot vērā teritorijas īpašās iezīmes un vērtības, balstoties uz teritorijas attīstības priekšrocībām un iespējām, tostarp raugoties uz teritoriju Rīgas starptautiskās konkurētspējas stiprināšanas kontekstā¹.

Darba procesā ir izvērtētas un ņemtas vērā līdzšinējās iestrādes (Mežaparka attīstības biedrības iniciatīvas, starptautiskā arhitektu un plānotāju plenāra rezultāti (2005.g.), SIA „Rīgas meži”/SIA „Projektēšanas birojs „Arhis” attīstības programmas priekšlikums (2010.g.), SIA „Arhitekta J.Pogas birojs” izstrādātais Dziesmu svētku estrādes skiciu projekts (2009.g.), Rīgas pašvaldības aģentūras „Mežaparks” darbības un attīstības stratēģija 2007. - 2011. gadam), Darba grupu diskusiju rezultāti, Rīgas domes departamentu, valsts un pašvaldības institūciju speciālistu viedokļi, sabiedrības viedoklis (aptaujas rezultāti, apspriešanas ietvaros saņemtie iedzīvotāju priekšlikumi un atsauksmes). Plānojuma risinājumi ir izdiskutēti vairākās Darba grupās, apspriešanas sanāksmēs, valsts un pašvaldības institūcijās.

Detālpārplānojuma 1.redakcijas sabiedriskā apspriešana norisinājās 2012.gada rudenī. Tās ietvaros tika organizētas vairākas apspriešanas sanāksmes. Par plānojuma risinājumiem tika saņemti galvenokārt pozitīvi institūciju atzinumi. Iemeslu tālākai procedūras maiņai no detālpārplānojuma uz lokālpārplānojuma izstrādi noteica izmaiņas teritorijas plānošanu reglamentējošos normatīvajos aktos, kas stājās spēkā uzsāktā plānošanas procesa laikā (2011.gada 1.decembra Teritorijas attīstības plānošanas likums un 2012.gada 16.oktobra. Ministru kabineta noteikumi Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”). Par plānošanas situācijas izmaiņām Rīgas Domes Pilsētas attīstības departaments (RDPAD) ir konsultējies ar LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (VARAM) un Parka plānošanas procesa turpināšana lokālpārplānojuma ietvaros tika organizēta saskaņā ar to. Ņemot vērā iepriekšminēto, tika nodrošināta visas normatīvajos aktos noteiktās lokālpārplānojuma izstrādes procedūras (apstiprināts darba uzdevums, informētas institūcijas un sabiedrība, rakstiska informācija nosūtīta katram lokālpārplānojuma teritorijā esošā nekustamā īpašuma īpašniekam un tiesiskajam valdītājam). Ņemot vērā līdzšinējo plānošanas procesa norisi, lokālpārplānojuma izstrādes mērķis un darba uzdevums ir analogs 2010.gadā uzsāktā detālpārplānojuma mērķim un darba uzdevumam.

Lokālpārplānojums pēc būtības ietver izstrādātos un apspriestos detālpārplānojuma risinājumus, kas ir precizēti un pilnveidoti atbilstoši institūciju atzinumiem un detālpārplānojuma 1.redakcijas sabiedriskās apspriešanas rezultātiem. Lokālpārplānojuma redakcijai tika organizēta publiskā apspriešana 2013.gada februārī – martā, nodrošinot iespējas sabiedrībai un institūcijām iespējas iepazīties ar lokālpārplānojuma risinājumiem un sniegt atsauksmes. Lokālpārplānojuma risinājumu ir akceptējušas visas darba uzdevumā ietvertās institūcijas. *Institūciju atzinumi un publiskās apspriešanas ietvaros saņemtās privātpersonu atsauksmes un atbildes komentāri uz tām ir apkopoti Pārskata ziņojumā par lokālpārplānojuma izstrādi.*

Lokālpārplānojums ir apstiprināts ar 2013.gada 18.jūnija Rīgas domes lēmumu (prot. Nr.117, 32§), izdoti saistošie noteikumi Nr.221 „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”

¹ Rīgas pilsētas attīstības stratēģija 2030.gadam
konsultāciju uzņēmums „Grupa93”, 2013.gads

1. SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

1.1. Teritorijas vēsturiskā attīstība un nozīme apkaimes, Rīgas un Latvijas mērogā

Lokālplānojuma teritorija atrodas Rīgas pilsētas ziemeļaustrumu daļā, aptuveni 7 km attālumā no pilsētas centra, Ķīšezera krastā. Mežaparka robežas uzskatāmi iezīmē Ķīšezers, Meža prospekts, Viestura prospekts.

Mežaparks ir lielākais pilsētas nozīmes kultūras un atpūtas parks - tā 424 ha lielā teritorija pēc platības ir līdzvērtīga Rīgas vēsturiskajam centram. Teritorijas vēsturisko vērtību apliecina tās statuss - valsts aizsargājams arhitektūras piemineklis. Parks veidots kompleksā ar pilsēt būvniecības pieminekli – villu kvartālu „Mežaparks” un Rīgas Zooloģisko dārzu.

1.attēls. Teritorijas novietojums pilsētā

Mežaparka vēstures pirmsākumi attiecināmi uz 19. gadsimta beigām, kad galvenais Rīgas plānotājs Gustavs Ādolfs Agte un ainavu arhitekts Georgs Kufalts ierosināja Ķīšezeram piegulstošo meža un kāpu teritoriju veidot par atpūtas parku Rīgas iedzīvotājiem un radīt vietu, kurā ģimenes varētu kopā pavadīt laiku, atpūsties un izklaidēties. Ieceres pamatā bija līdzīgu atpūtas un izklaides vietu modernākās attīstības tendences Rietumeiropā.

1901. gadā, atzīmējot Rīgas 700 gadu jubileju, pilsētas tēvi nolēma veidot Ķeizarmežā pilsētas atpūtas parku saskaņā ar Anglijas un Vācijas paraugiem – tā saucamo dārzpilsētu. Tā pagājušā gadsimta sākumā Ķeizarmežā sākās strauja vasarnīcu celtniecība. 1904. gadā Ķeizarmežu oficiāli pievienoja Rīgas teritorijai, bet 1914. gadā te tika nodibināts pirmais zoologiskais dārzs Ziemeļeiropā.

2.attēls. Mežaparka izveides pirmsākumi - 1918.gada plāns

Sākās teritorijas apbūve pēc slavenāko jūgendstila arhitektu projektiem. Tika realizēti A. Medlingera, E. Kupfera, B.Bīlenšteina un daudzu citu pazīstamu arhitektu darbi. Apbūve tika veikta, ievērojot teritorijas savdabīgo topogrāfiju un dabas vidi.

Laikā no 1920. gada līdz 1940. gadam Mežaparka teritorija attīstījās par sociālās, izglītības, kultūras un mākslas vides krustpunktu. Ap Ķīšezeru, ierīkoja peldvietas. Tika celtas tajā laikā populārā arhitektūras virziena - funkcionālisma būves, kas iemūžināja tādu slaveno arhitektu vārdus un darbus kā K.Bikše, T.Hermanovskis, E.Štālbergs.

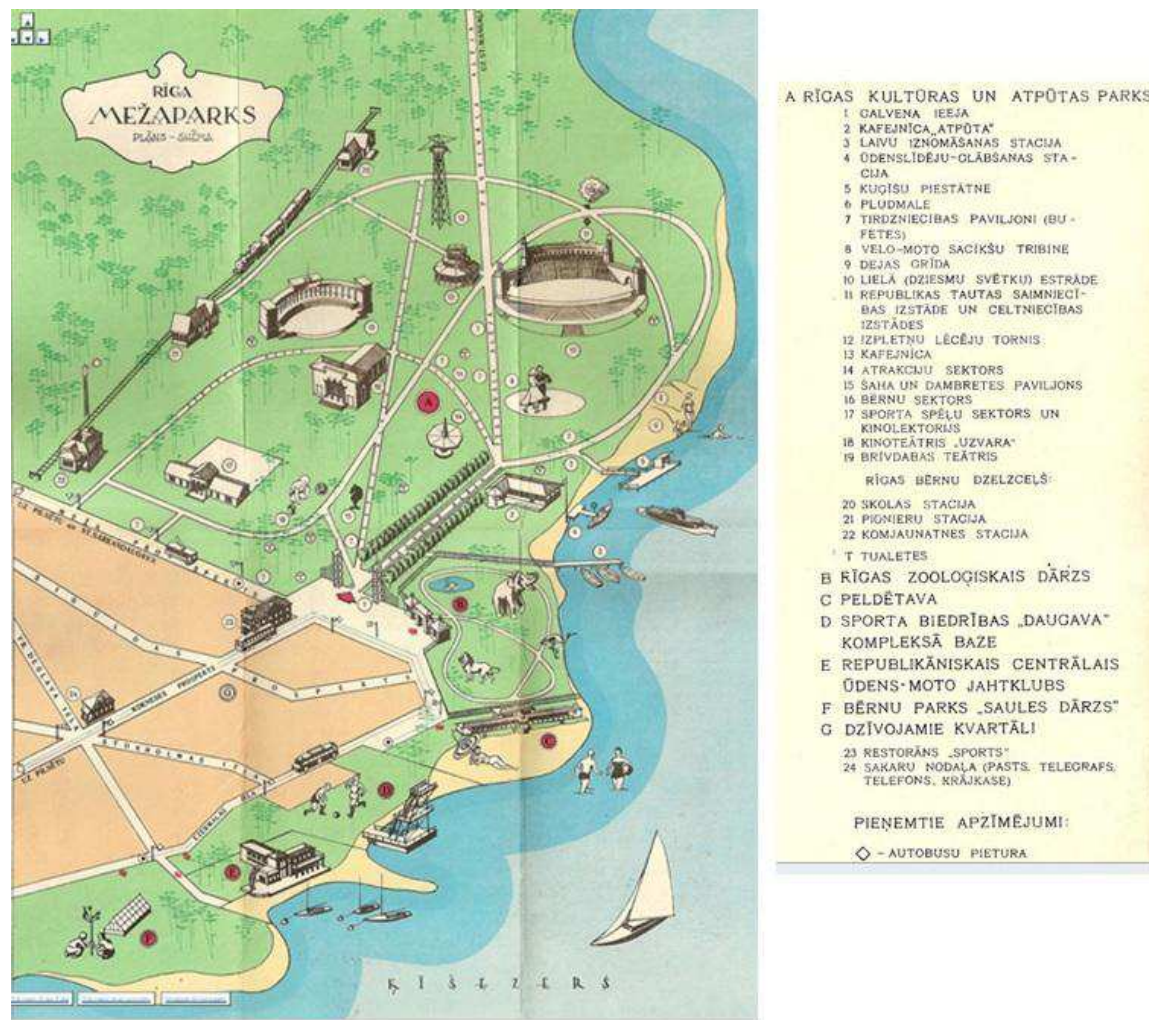
Padomju laikā parku intensīvi izmantoja, dzīvojamajā rajonā tika uzcelta sākumskola, būvēja arī savrupmājas. Šajā laikā ieviestie parka dizaina elementi liecināja par Maskavas parku un dārzu stilu ietekmi.

Pagājušā gadsimta 40.gadu beigās Mežaparks ieguva Rīgas Kultūras un atpūtas parka statusu. Tika uzcelta brīvdabas estrāde ar 8000 skatītāju vietām, laivu stacija, lasītava un bērnu rotaļu sektors. Oficiāli parku atklāja 1949.gada 20.jūlijā par godu Latvijas PSR 9.gadadienai. Atklāšanas svinības

notika brīvdabas estrādē, kas vēlāk ieguva Zaļā teātra vārdu. 1950.gadā tika uzbūvēts laika vērienam atbilstošs kinoteātris ar 350 vietām. Sekoja kafejnīca – ēdnīca ar 200 vietām, upju kuģīšu piestātne Ķīšezera krastā un visbeidzot bērnu dzelzceļš 3,5 km garumā ar trim stacijām (Komjauniešu, Pionieru un Skolas). Lielo Dziesmu svētku estrādi uzbūvēja 1955.gadā (arhitekti V. Šņitņikovs un G.Irbīte)².

3. attēls. Mežaparka plāns 1954.g.

Pirmspadomju un padomju laika celtnes lielākoties ir zudušas. Vienas no pēdējām ēkām – kinoteātra fasāde tika nojauktas 80.gadu vidū; Zaļā teātra apbūves apjoms ir zudis astoņdesmito gadu nogalē. Labi saglabājusies vienīgi Dziesmu svētku estrāde.

20. gadsimta deviņdesmitie gadi iezīmējās ar vairākkārtīgiem centieniem rast piemērotāko Mežaparka pārvaldes modeli.

² I.Davidsone, 1998.g.

4. attēls. Mežaparka statusa izmaiņas laika posmā no 1949.- 2009.g.

1949 - 1982	PSRS Kultūras ministrija Rīgas kultūras un atpūtas parks
1982	Latvijas PSR Kultūras ministrija Rīgas kultūras un atpūtas parks
1983 - 1987	Rīgas pilsētas Kultūras pārvalde Rīgas kultūras un atpūtas parks
1987 - 1990	Rīgas kultūras un atpūtas parku un atrakciju apvienība Rīgas kultūras un atpūtas parks „Mežaparks”
1990 - 1991	Rīgas pilsētas Kultūras pārvalde Rīgas kultūras un atpūtas parks „Mežaparks”
1991 - 1994	Rīgas pilsētas pašvaldības uzņēmums Rīgas kultūras un atpūtas parks „Mežaparks”
1994 - 1999	Rīgas pilsētas Domes Akciju sabiedrība „Mežaparks”
1999 - 2001	Rīgas pilsētas pašvaldības akciju sabiedrība „Mežaparks”

1997. gadā Latvijas Kultūras fonds organizēja vērienīgu konferenci ar nosaukumu „Mežaparks – pirmais lielākais pilsētas dārzs Eiropā”. Tajā piedalījās vēsturnieki, arheologi, muzikologi un literāti. Konferencē tapa arī pirmais žurnāla „Mežaparks – Pirmais Lielākais Pilsētas Dārzs Eiropā” izdevums. 2005. gadā Rīgas pašvaldība noorganizēja starptautisku arhitektūras plenēru, kura mērķis bija iegūt Mežaparka teritorijas attīstības vīziju un noteikt Mežaparka Lielās estrādes izdevīgāko atrašanās vietu. Par labāko risinājumu tika atzīts pašreizējais novietojums. 2007.gadā tika uzsākta estrādes rekonstrukcijas projekta izstrāde³.

2009. gadā Mežaparka teritoriju sāka pārvaldīt Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas meži”. Tā pārziņā atrodas 385 ha liela kultūras un atpūtas zona, arī Dziesmu svētku estrāde. Ir atjaunota pilsētas peldētava un kuģīšu piestātne Ķīšezērā, izveidota rotaļu un sporta pilsētiņa, atpūtas laukums bērniem un divas meža velotrases ar dažādu grūtības pakāpi. Ķīšezera krastā iekārtotas divdesmit piknika vietas. Atjaunots brīvdabas Zaļais teātris – teritorija 1,2 hektāru platībā ar iespēju rīkot pasākumus ap 2500 apmeklētājiem. 2010.g. rudenī atklāta starptautisku sacensību rīkošanai piemērota BMX trase.

³ <http://mezaparks.blogspot.com/2007/10/meaparka-vsture.html>

5. attēls. Kultūras un atpūtas parks „Mežaparks” un apkārtējās teritorijas

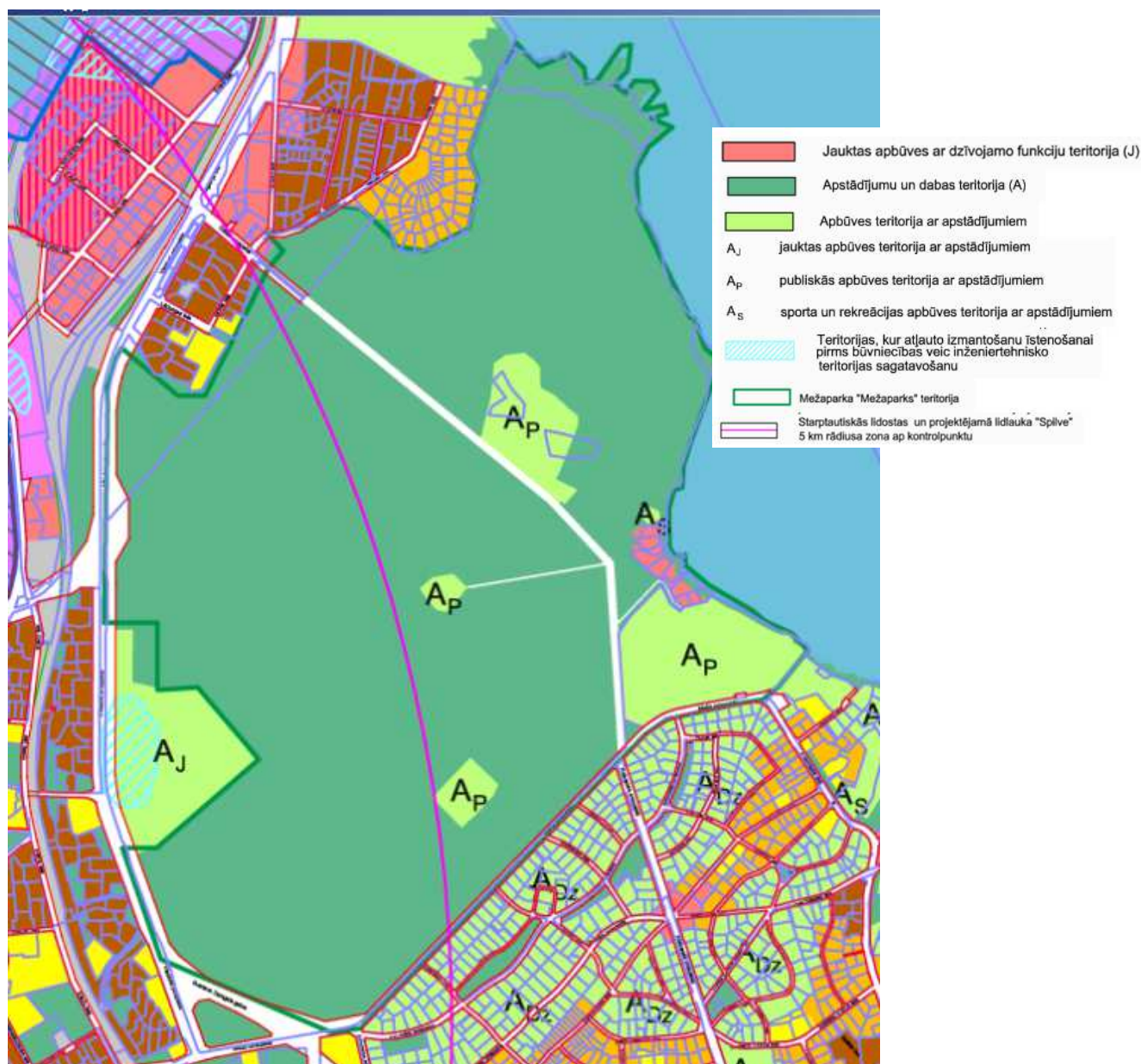
6. attēls. Lokālplānojuma teritorija un galvenie objekti tā robežās

1.2. Plānošanas situācija

Saskaņā ar spēkā esošo Rīgas pilsētas teritorijas plānojumu⁴ (*turpmāk tekstā RTIAN*) Mežaparks ir viena no pilsētas zaļās struktūras galvenajām komponentēm.

7. attēls. Mežaparka teritorijas un tā apkārtnes plānotā (atļautā) izmantošana⁵

Teritorijai ir ievērojama kultūrvēsturiska, rekreatīva un ekoloģiska nozīme. Atbilstoši RTIAN, lielākā Mežaparka daļa ir noteikta kā „Apstādījumu un dabas teritorija” (platība ~ 380ha). Atsevišķās vietās nodalītas „Apbūves teritorija ar apstādījumiem” (~33 ha) un „Jauktas apbūves teritorija ar dzīvojamo funkciju” (~2 ha)⁶:

⁴ Rīgas domes 18.08.2009. saistošie noteikumi Nr.5

⁵ Rīgas pilsētas teritorijas plānojums grafiskās daļas kartes „Teritorijas plānotā(atļautā) izmantošana” fragments

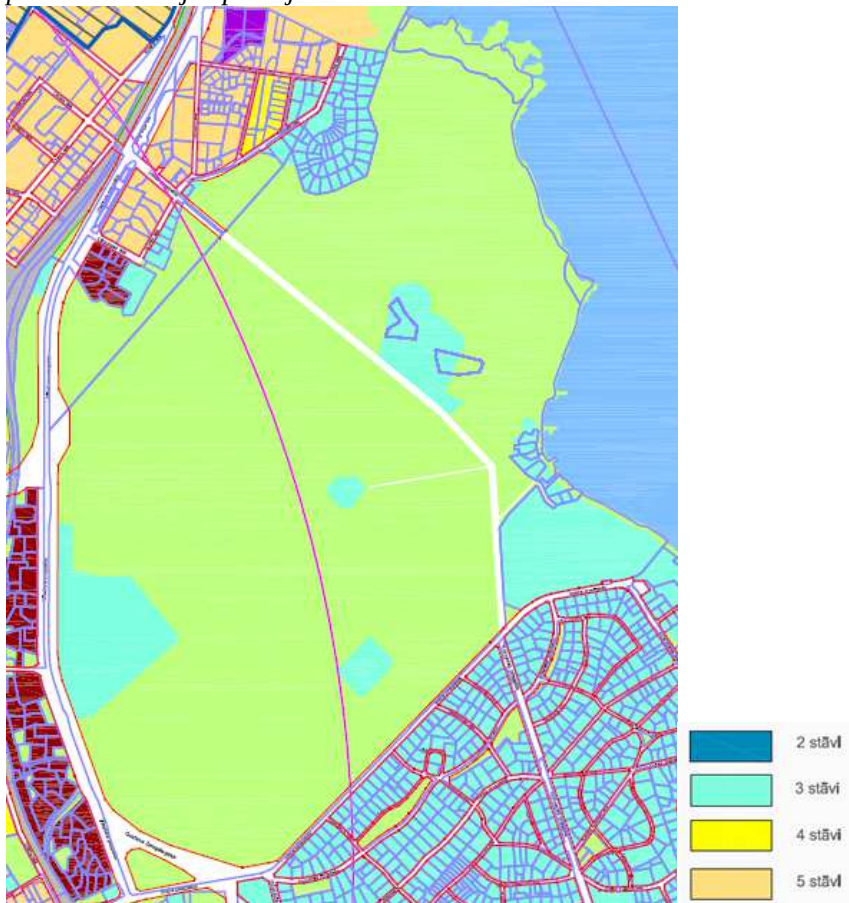
⁶ atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskās daļas noteiktībai

- Publiskās apbūves teritorija ar apstādījumiem (Ap) – ap Dziesmu svētku estrādi, teritorija ap Zaļo teātri, teritorija ap bijušo slidotavu; Rīgas Zoologiskais dārzs;
- Sporta un rekreācijas apbūves teritorija ar apstādījumiem (As) – neliela teritorija pie kuģišu piestātnes;
- Jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorija – teritorija pie glābšanas stacijas, Pāvu ielas dzīvojamais rajons.

Kā būtiskākie nosacījumi turpmākajai Mežaparka izmantošanai ir atzīmējami:

- valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa statuss, kas nosaka jebkuras attīstības ieceres izvērtēšanu kultūras mantojuma aizsardzības kontekstā;
- saglabājamās meža teritorijas īpatsvars atbilstoši RTIAN, apbūve mežaparkā ir pieļaujama tikai meža parka pamatfunkciju nodrošināšanai un parka labiekārtošanai un Apstādījumu un dabas teritorijas bilanciē bilance mežs ir jāsaglabā ne mazāk par 70%;
- stingrie apbūves ierobežojumi - Publiskas apbūves teritorijas ar apstādījumiem (Ap) ir limitētas apjomā un izvietojumā (tikai saistībā ar esošajiem objektiem);
- apbūves augstuma ierobežojumi - apbūves teritorijās atļautais stāvu skaits nepārsniedz 3 stāvus.

8. attēls. Atļautais maksimālais stāvu skaits lokālplānojuma teritorijā un tā apkārtnē saskaņā ar Rīgas pilsētas teritorijas plānojumu⁷

⁷ Rīgas pilsētas teritorijas plānojums grafiskās daļas kartes „Apbūves stāvu skaits plāns” fragments

1.2. Vietas dabiskie apstākļi un dabas vērtības

1.2.1. Reljefs, ģeoloģiskie, hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi

Lokālpārplānojuma teritorija atrodas Piejūras zemienes Rīgavas līdzenumā un Piejūras ģeobotāniskajā rajonā. Akumulatīvais jūras līdzenums un tā reljefs izveidojies pēdējos 5 – 7 tūkstošos gadu Litorīnas jūras un pēclitorīnas laikā, tajā skaitā pēdējo 200 – 300 gadu laikā. Pamatiežus – devona Gaujas svītas smilšakmeņus klājošo 40 – 50 m biezo kvartāra nogulumu segu veido Baltijas ledus ezera, Litorīnas jūras un tās lagūnu smilšainie un kūdrainie nogulumi.

Lokālpārplānojuma teritorijas reljefs ir viļņots. Teritorijas augstākais punkts 18,0 m virs jūras un Ķīšezera līmeņa atrodas Mežaparka meža ziemeļu daļā kāpu masīva virsotnē. Plašs, nedaudz zemāks, vietām vēju izpūsts kāpu masīvs atrodas teritorijas ziemeļrietumu daļā, kam raksturīgs 6-8 m augstu vaļņveida un parabolisko kāpu reljefs, iekšējā daļā viļņots deflācijas reljefs (7,5-10 m v.j.l.) ar sīkiem izometriskiem kāpu pauguriem. Lielākā vaļņveida kāpu grēda atrodas Mežaparka rietumu daļā. Kāpu augstums ir 13-14 m v.j.l. un to relatīvais augstums pārsvarā nepārsniedz 7-8 m. Pārējā platība ir salīdzinoši līdzena ar atsevišķiem smilšu pauguriem – ovālām, piramidālām, lokveida u.c. veida kāpām un deflācijas ieplakām.

Gruntsūdeņi iegul 1,5-3 m dziļumā, dažviet pat dziļāk par 3 m, bet atsevišķu, ezeram tuvāko, kāpu virsotnēs – pat līdz 8 – 10 metriem no zemes virsmas. Ķīšezera piekrastē gruntsūdeņu dziļums ir mazāks par 1,5 m. Lokālpārplānojuma teritorijā nav izdalīta zonas ar paaugstinātu gruntsūdeņu līmeni⁸.

Inženierģeoloģiskie apstākļi lielākajā daļā teritorijas ir labvēlīgi, izņemot Ķīšezera piekrasti. Zemes virskārtu teritorijā veido vidēji blīvas smilšainas grunts ar pārsvarā smalkas smilts starpkārtām (dažāda biezuma limnoglaciālās Baltijas ledus ezera smalkgraudainās smiltis). No ~10-25 m dziļuma iegul blīva putekļaina jeb vidēji blīva ar blīvām starpkārtām smiltis. Ķīšezera piekrastes zemes virskārtu veido irdenas, pārsvarā smalkas vai putekļainas smiltis. Blīva putekļaina vai vidēji blīva ar blīvām starpkārtām smalka smiltis iegul dziļumā no 10-17 m⁹.

1.2.2. Hidrogrāfiskais tīkls

Lokālpārplānojuma teritorija ietver Ķīšezera rietumu piekrasti. Teritorijā nav citu dabisku ūdensteču – upju, strautu vai dīķu. Rīgas Zooloģiskā dārza teritorijā ir mākslīgi veidoti baseini dzīvniekiem.

Tā kā gruntsūdeņu līmenis ir zems un lielāko daļu no lokālpārplānojuma teritorijas aizņem meža teritorijas, kultūras un atpūtas parka teritorijai raksturīga brīva virsūdeņu notece. Atbilstoši Rīgas pilsētas meliorācijas sistēmu attīstības koncepcijā 2010- 2018.g. (RD PAD, 2010.) iekļautajam iedalījumam, lokālpārplānojuma teritorija atrodas četros Rīgas meliorācijas sistēmas sateces baseinos: L38, L39, L40 (dienvidu malā) un L64 (rietumu malā). Tajā nav meliorācija grāvju teritorijas drenāžai. Ir identificētas apgrūtinātas virszemes ūdeņu noteces teritorijas. Lietusūdeņu savākšana tiek veikta apbūvētajās teritorijas daļās (vairāk informācijas par lietussūdzināšanas sistēmu skatīt tālākajās nodaļās).

⁸ Rīgas pilsētas meliorācijas sistēmu attīstības koncepcija 2010- 2018.g. Rīcības programma. Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, 2010.

⁹ Informācijas avots: RD PAD iniciētā Apkaimju projekta mājas lapa <http://www.apkaimes.lv/sakums/mezaparks/>

1.2.3. Ķīšezera krasti, ūdens līmeņi un applūstošā teritorija

Lokālplānojuma teritorijas austrumu mala piekļaujas Ķīšezera krastam. Tā ekosistēma un norises sateces baseinā ietekmē kultūras un atpūtas parka “Mežaparks” attīstības iespējas.

Ūdens līmeņa mērījumi Ķīšezērā notiek kopš 1929. gada. Ezera daudzgadīgais vidējais ūdens līmenis ir +0,1 m attiecībā pret vidējo Baltijas jūras līmeni absolūtajā augstumu sistēmā. Maksimālais ūdens līmenis (+2,24 m) tika novērots 1969. gada 2. novembra vētras laikā, bet minimālais (-1,17 m) – 1976. gada 14. oktobrī. Tādējādi maksimālās ūdens līmeņa svārstības ezerā sasniedz 3,41 metrus. Ūdens līmeņa izmaiņas ezerā izraisa gan vējuzplūdi no Rīgas līča un Daugavas rietumu un dienvidrietumu vēju ietekmē, gan ziemeļaustrumu un austrumu vēju radītie atplūdi. Vidēji gadā ir 22 uzplūdi. Ķīšezera hidroloģisko režīmu ietekmē arī ūdens līmeņa svārstības Daugavā, ko rada Rīgas HES darbība, taču šī ietekme ir ievērojami mazāka, salīdzinot ar jūras uzplūdiem – atplūdiem¹⁰. Ķīšezera applūduma līmenis ar 10 % applūduma varbūtību ir 1,62 m, ar 1 % applūduma varbūtību – 2,19 m¹¹. Applūstošās teritorijas atbilstoši norādītajām varbūtībām parādītas kartē „Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas)”. Applūstošās teritorijas platums līmenim ar 10 % applūduma varbūtību ir no 1m līdz aptuveni 200 m, bet ar 1 % applūduma varbūtību – no 4 m līdz aptuveni 200 m¹². Platākā applūstošās teritorijas josla atrodas lokālplānojuma teritorijas ziemeļu stūrī. Atbilstoši Ministru kabineta 2008. gada 3. jūnija noteikumu Nr. 406 “Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas noteikšanas metodika” nosacījumiem Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018.g. ir noteikta applūstošā teritorija. Šajā lokālplānojumā tā ir iekļauta Ķīšezera ūdensobjekta aizsargjoslā.

Ķīšezera rietumu krastu pārsvarā veido kāpas, kas vairākās vietās erodē. Krasta erozijas procesus nosaka ūdens līmeņu izmaiņu ilgums vējuzplūdu un vējatzplūdu ietekmē, tas, cik ilgi saglabājas noteikts līmenis, sekmējot smilšaino krastu izskalošanos. Piekrastes joslu lokālplānojuma teritorijā no pietātnes uz ziemeļiem aktīvi izmanto atpūtai. Tai ir raksturīga izteikta antropogēnā slodze, īpaši pavasara-vasaras-rudens sezonā. Krasts pie Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza teritorijas un Pāvu ielas dzīvojamā rajona ir vietām izskalots, daļēji stiprināts. Gadījumos, kad ezera ūdens līmenis ir augstāks, tas ir praktiski nepieejams.

Krastmalā ir izveidotas vairākas atpūtas vietas ar parka mēbelēm, kuģīšu pietātnē ir tualetes un neliela kafejnīca, bet kopumā krastu labiekārtojums ir nepietiekams. *Ieteikumi Ķīšezera piekrastes izmantošanai un labiekārtošanai ir iekļauti Ķīšezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumos¹³ un Rīgas domes saistošo noteikumu “Ķīšezera aizsardzības un izmantošanas saistošie noteikumi” projektā.*

¹⁰ Ķīšezera raksturojums un tā ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga: SIA “Vides Konsultāciju Birojs”, 2011.

¹¹ Rīgas teritorijas plānojuma 2006. – 2018.g. un RD Pilsētas attīstības departamenta LIFE+ programmas līdzfinansētā projekta „Rīgas pilsētas virszemes ūdeņu ietekmju novērtēšana, novēršana un ekoloģiskā stāvokļa uzlabošana” materiāli

¹² Joslas maksimālā platuma sakritību (aptuveni 200 m) abām varbūtībām nosaka ezera piekrastes reljefs.

¹³ Ķīšezera raksturojums un tā ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga: SIA “Vides Konsultāciju Birojs”, 2011.

1.2.4. Mežs un tā bioloģiskā daudzveidība

Mežaparka teritorijā pirms lokālplānojuma risinājumu izstrādes uzsākšanas 2011. gada maijā un jūnijā ir veikta bioloģiskās daudzveidības un dendrofloras izpēte¹⁴, bet lokālplānojuma izstrādes laikā – bezmugurkaulnieku faunas izpēte¹⁵. Sagatavots arī eksperta atzinums par teritorijas ornitofaunu¹⁶.

1.2.5. Meža bioloģiskā daudzveidība un dendroflora

9.attēls. Meža zemju īpatsvars

Teritorijā konstatēti divi aizsargājami biotopi - veci un dabiski boreāli meži un mežainas piejūras kāpas.

Veci un dabiski boreāli meži konstatēti 185 hektāru platībā (~ 50 % no izpētes teritorijas). Galvenās dabisko mežu pazīmes: koki ir dažādā vecumā, daudz bioloģiski vecu koku, koku vainaga klājā ir atvērumi, kas radušies atsevišķiem kokiem nokalstot vai nogāžoties, sastopami nokaltuši vai kalstoši koki, dobumaini un dzeņu sakalti koki. Biotopu apdraud eutrofikācija¹⁷, kuras rezultātā attīstās auglīgākiem meža tipiem raksturīga veģetācija. Daudzviet biotopa vērtību mazina priežu sausieņu mežiem neraksturīgu koku sugu (kļavu, liepu, apšu) un svešu sugu (Veimuta priede, Eiropas lapegle, sarkanais ozols) stādījumi un pašiesējušās audzes.

¹⁴ Kultūras un atpūtas parka “Mežaparks” bioloģiskā daudzveidība un dendroloģiskās vērtības, Rīga: biedrība “VAK Mantojums”, 2011.

¹⁵ Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” bezmugurkaulnieki. Eksperta atzinums lokālplānojuma izstrādei. Dmitrijs Teļnovs. Rīga, 2011.

¹⁶ Eksperta Rolanda Lebusa atzinums par nosacījumiem kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” lokālplānojuma izstrādei. Rolands Lebus. Rīga, 2011.

¹⁷ augšējās bagātināšanās ar barības vielām

Biotops visā tā platībā telpiski pārklājas ar Latvijā¹⁸ visā Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamo mežaino piejūras kāpu biotopu.

Mežainas piejūras kāpas aizņem faktiski visu lokālplānojuma izpētes teritoriju. Ainaviski izteismīgākā ir Garā kāpa Mežaparka R daļā (268. un 269.kv.), kāpas Mežaparka Z daļā (259. un 260.kv.) un Ķīšezera piekrastē (260.kv.). Mežaparka ainavai ļoti raksturīgi ir nelieli sfēriski un konusveida kāpu mikropauguri (ap 2 – 6 m ha). Biotopu negatīvi ietekmē augsnes eutrofikācija un tās rezultātā notiekošā sukcesija¹⁹.

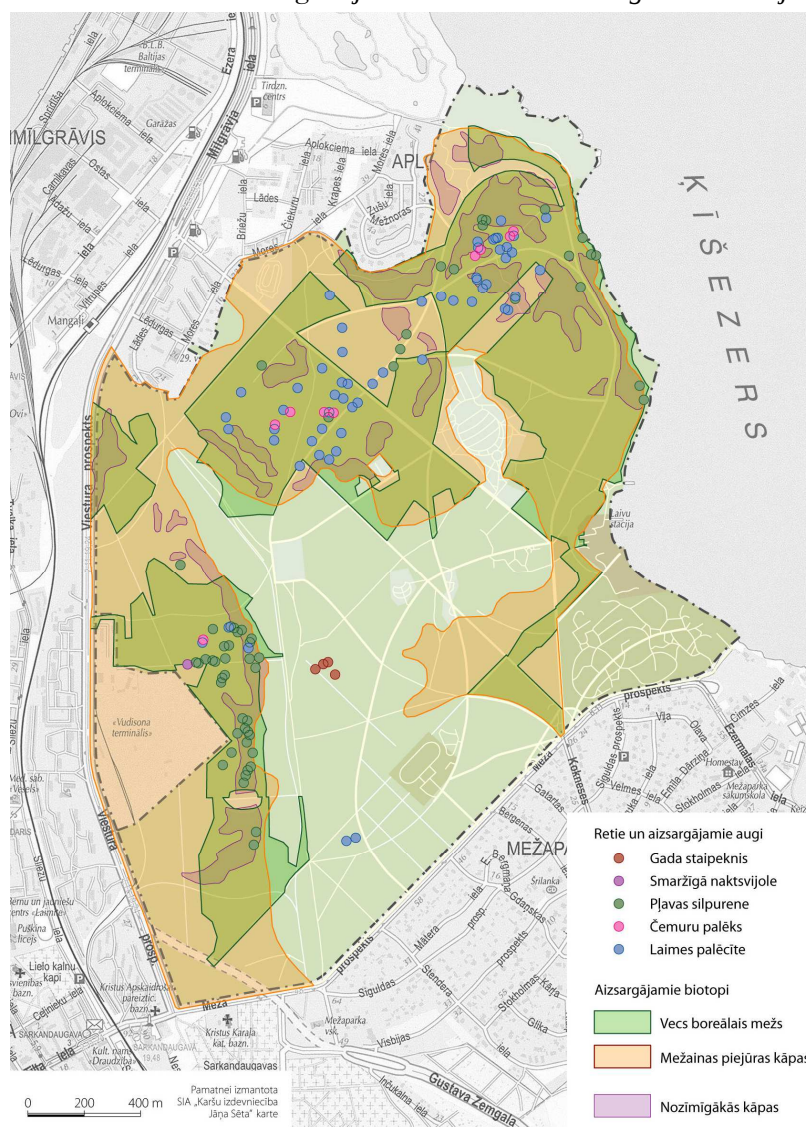
10. attēls. Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgākās teritorijas

Teritorijā konstatēta liela īpaši aizsargājamās augu sugas²⁰ pļavas silpuresnes (*Pulsatilla pratensis* (L.) Mill.) atradņu koncentrācija. Citas aizsargājamo augu sugas - smaržīgā naktsvijole (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.) un gada staipeknis (*Lycopodium anotinum* L.) sastopamas tikai nedaudzās atradnēs. No reto augu sugām diezgan bieži sastopama laimes palēcīte un čemuru palēks.

Teritorijā apzināti 196 lieli, ekoloģiski, savdabīgi vai ainaviski nozīmīgi koki, tostarp, 56 dižkoki²¹ un 27 potenciālie dižkoki²², kuriem ir ainaviska un bioloģiska vērtība. No dižkoku sugām pārstāvēta parastā priede, parastais ozols un melnalksnis. Dendroloģiska, ainaviska un kultūrvēsturiska nozīme ir arī 20.gs. stādītajām alejām un koku grupām.

Turpmākās attīstības priekšnoteikumi

Plānojot Mežaparkā atpūtas infrastruktūras objektus, jānodrošina labvēlīgs aizsardzības statusa nodrošināšanas nepieciešamība aizsargajamajiem biotopiem, sugām un dižkokiem.

¹⁸ Ministru kabineta 05.12.2000. noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”

¹⁹ Likumsakarīga, secīga biocenožu nomaina kādā teritorijā. Biocenoze ir augu, dzīvnieku, sēņu un mikroorganismu kopums, kas dzīvo vidē ar vienveidīgiem apstākļiem (ezera, pļava, meža u.tml.)

²⁰ Ministru kabineta 14.11.2000. noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”

²¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2. pielikumā noteiktajiem kritērijiem

²² Potenciālo dižkoku kritēriji un sarakstā iekļaujamie koki pēc ekspertu vērtējuma un ieteikumiem

Organizējot parka celiņu uzturēšanu ziemas sezonā, pretslīdešanas līdzekļiem izmantojami materiāli, kas nerada teritorijas piesārņošanu

11 .attēls. Nozīmīgākās dendroloģiskās vērtības un aizsargājamie koki

Lai sekmētu nozīmīgu biotopu, sugu atradņu un ainavas saglabāšanu un saskaņotu ekonomiskās intereses ar dabas aizsardzības interesēm, meža teritoriju ieteicams iedalīt zonās, nosakot atbilstoši atšķirīgus nosacījumus meža apsaimniekošanai un teritorijas izmantošanai.

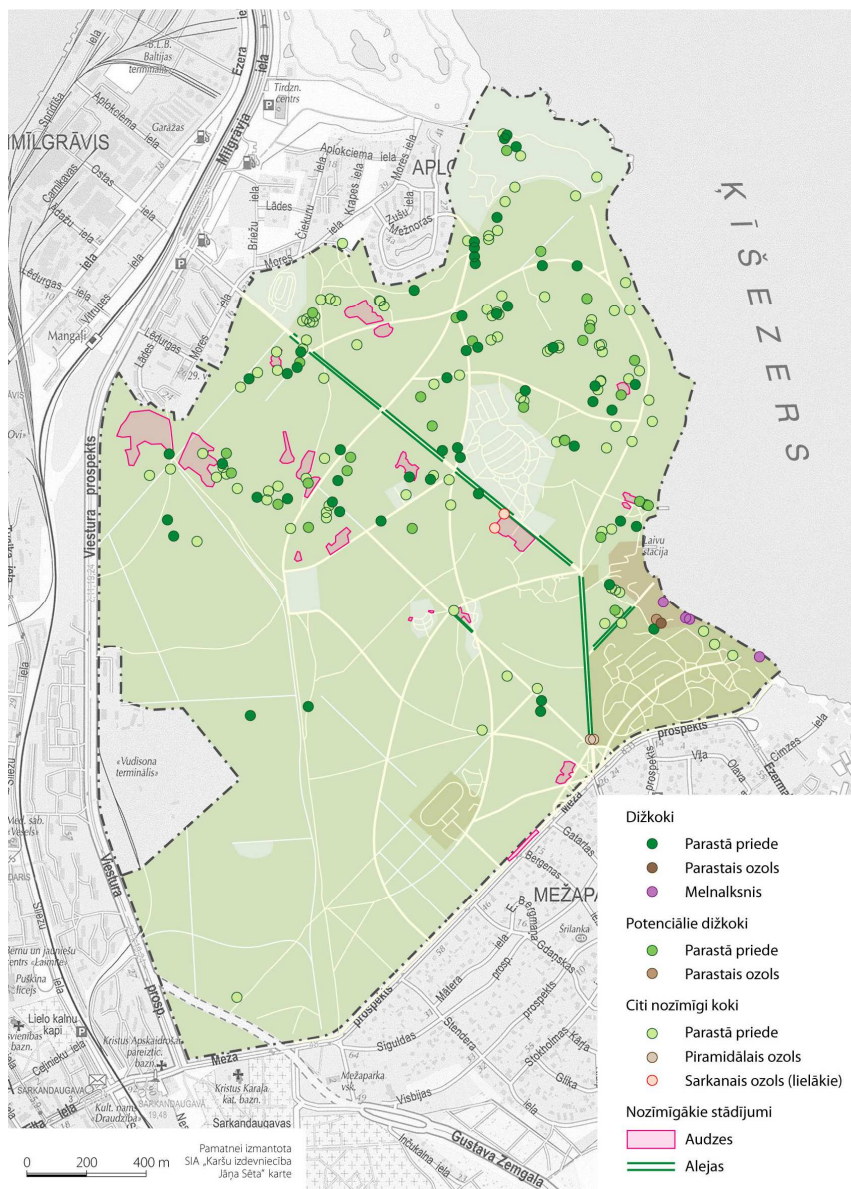
Teritorijās, kur konstatēti aizsargājami biotopi un sugu atradnes, to saglabāšanai nosakāmas īpašākās prasības.

Dabas aizsardzības zonā nepieciešams aizsardzības un apsaimniekošanas režīms, kas nodrošina biotopu saglabāšanu, nav vēlama zemes transformācija un zemes lietošanas veida maiņa.

1.2.6. Ornitofaunas novērtējums

Teritorijas ornitofaunas apsekošana tika veikta ārpus putnu ligzdošanas sezonas. Pētījumā novērtēta mežaudžu

piemērotība putniem no ekoloģiskā aspekta, izmantota pieejamā publicētā informācija, citu ekspertu novērojumi, veikta mežaudžu plānu un topogrāfisko karšu analīze. Novērtējot Mežaparkā pārstāvētos biotopus, to kvalitāti, sadalījumu, mežaudžu bioloģiskās daudzveidības un kvalitātes parametrus, secināts, ka teritorijā varētu būt pārstāvēta samērā daudzveidīga un skaitliski bagātīga ligzdojošo putnu fauna, taču ir maz ticams, ka tajā varētu būt nozīmīgas īpaši aizsargājamo ligzdojošo putnu sugu populācijas. Dominē Latvijai parastas un plaši izplatītas sugas.

Teritoriju šķērso, tajā uzturas un barojas pārsvarā tādas putnu (galvenokārt meža putnu) sugas, kuras ir raksturīgas vairumam līdzīgu teritoriju Latvijā. To apstiprina arī novērojumi teritorijas apsekošanas laikā, kad tika novērotas dažādu sugu jaukti bariņi - zilītes *Parus sp.*, zeltgalviši *Regulus regulus*, ķivuļi *Carduelis spinus*, dzilnīši *Sitta europaea* un mizložņas *Certhia familiaris*.

No Latvijā īpaši aizsargājamām sugām²³ Mežaparkam ir raksturīgs salīdzinoši liels ligzdojošo mazo mušķērāju *Ficedula parva* blīvums, zināmas vēl trīs sugas, kurām ligzdošana Mežaparkā izvērtējamā teritorijā ir pierādīta (vistu vanags *Accipiter gentilis*), ticama (melnā dzilna *Dryocopus martius*) un iespējama (meža balodis *Columba oenas*). 2011. gadā ir novērots arī purva piekūns *Falco columabarius*, kas iespējams ir izzudis ligzdotājs. Apsekojot teritoriju un izvērtējot informāciju par lokālplānojuma putnu faunu, ir konstatēts, ka tajā nav putnu sugu, kurām to ligzdošanas vietās saskaņā ar Ministru kabineta 2001. gada 30. janvāra noteikumu Nr.45 “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” prasībām ir veidojami mikroliegumi.

Sagatavojot atzinumu, lokālplānojuma teritorijā ir atzīmētas četras putniem nozīmīgākās zonas. Šīs zonas var kompensēt atlikušās teritorijas saimnieciski intensīvāku izmantošanu, ja saimnieciskā darbība tajās tiek ierobežota un tiek uzturēts antropogēnā traucējuma līdzšinējais līmenis. Tajās ir ieteikts ierobežot mežsaimniecisko darbību, saglabājot vecos, dabumainos kokus, kokus ar lielām ligzdām, pamežu, paaugu un mežaudžu 2. stāvu. Pameža izciršana ir vēlama tikai tik, cik tas ir nepieciešams konkrētās bezmugurkaulnieku sugas dzīvotnes atēnošanai (skat. eksperta slēdzienu par bezmugurkaulnieku faunu pielikumā). Zonā ar ezera litorāli vajadzētu saglabāt piekrastes ūdensaugu veģetāciju, atstāt neskartu mežaudzi aluviālajā zonā un uz ezera krasta nogāzes. Putniem nozīmīgākajās zonās vēlams saglabāt gājēju takas un ceļus esošā stāvoklī, tās nepaplašinot un nemainot segumu, kā arī neierīkojot jaunas takas, ceļus un infrastruktūras elementus. Ķīšezera piekrastē, izņemot izdalīto zonu ar ezera litorāli, ir pieļaujama turpmākā pludmaļu un atpūtas vietu veidošana un labiekārtošana. *Detalizēti ieteicamie pasākumi aprakstīti sējumā „Pielikumi (izpētes) pievienotajā eksperta atzinumā.*

1.2.7. Bez mugurkaulnieku faunas izpētes rezultāti

Bezmugurkaulnieku faunas izpēte lokālplānojuma teritorijā veikta 2011. gada augustā un septembrī. Izpētes lauku darbiem izmantotas standartizētas īpaši aizsargājamo un citu reto sauszemes bezmugurkaulnieku konstatēšanas un ievākšanas metodes. Bez mugurkaulnieku faunas novērtējuma izstrādei izmantotas datu bāzes un projektu dati.

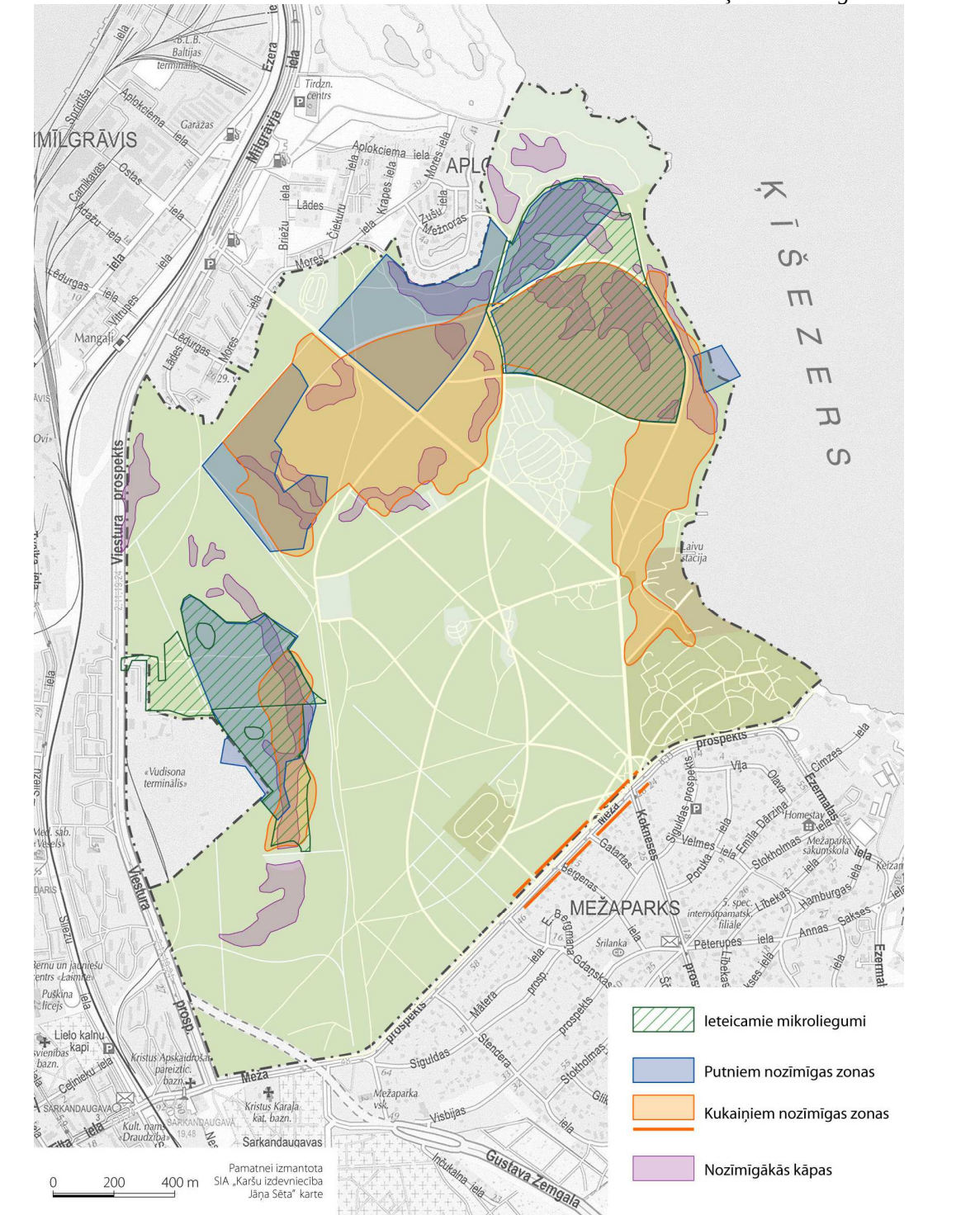
Bezmugurkaulnieku sugu sastāvu un daudzveidību teritorijā nosaka tās biotopi. Konstatētas ap 500 dažādas bezmugurkaulnieku sugas, bet prognozējams, ka reālais sugu skaits varētu būt vismaz 1000 jeb gandrīz 10% no Latvijā sastopamo sauszemes bezmugurkaulnieku sugu kopskaita. Vislabāk teritorijā ir izpētītas vaboles (*Coleoptera*), no kurām šeit konstatētas vairāk nekā 300 sugu, kas pieder 52 dzimtām. Pētāmajā teritorijā apzinātas vairāk nekā 60 tauriņu (*Lepidoptera*) sugas. *Detalizēta pētījuma atskaite pievienota pielikumā.*

Kopumā teritorijā ir konstatētas 29 īpaši aizsargājamo vai citādi nozīmīgo bezmugurkaulnieku sugas un vēl 5 sugas ir teritorijā potenciāli sastopamas. No tām 11 - īpaši aizsargājamas Latvijā²⁴, 2 - aizsargājamas Eiropas Savienībā²⁵, 13 dabisko mežu biotopu sugas, 24 - Latvijas Sarkanās grāmatas (apdraudētās) sugas un 2 IUCN (pasaulē apdraudētās) sugas.

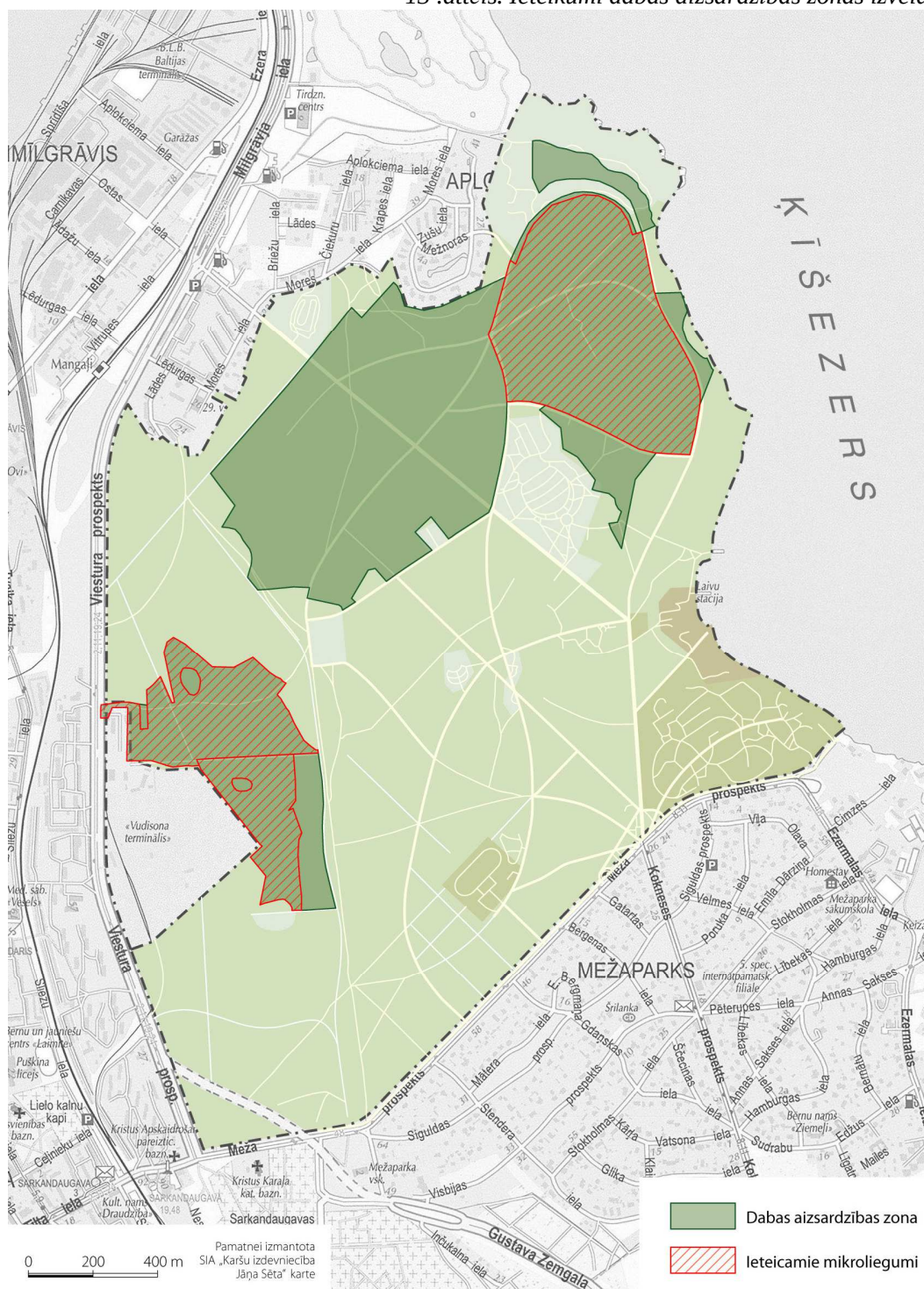
²³ 2000. gada. 14. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 396 “Īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”. 1. pielikums Īpaši aizsargājamo sugu saraksts.

²⁴ 2000. gada. 14. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 396 “Īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”. 1. pielikums Īpaši aizsargājamo sugu saraksts.

²⁵ Padomes Direktīva 92/43/EEC Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 2. pielikums Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana

13.attēls. Ieteikumi dabas aizsardzības zonas izveidei²⁶

Ievērojot īpaši biotopu, kā arī īpaši aizsargājamo un citādi nozīmīgo bezmugurkaulnieku sugu izplatību²⁷, lokālplānojuma teritorijā ir ieteikts veidot dabas aizsardzības zonas. Tajās vēlams saglabāt esošo zemes lietošanas veidu un nepieļaut zemes transformāciju.

²⁶ Pētījuma veicēju biedrība, „VAK Mantojums” viedoklis. (2011.gads)

konsultāciju uzņēmums „Grupa93”, 2013.gads

Atbilstoši eksperta atzinumam, nav pieļaujama meža zemes transformācija šādiem kvartāliem un nogabaliem: 259. kvartāla 21., 22., 23. nogabals, 260. kv. 7., 11., 19. nog., viss 262. kvartāls (izņemot to 6. nogabalu), 263. kv. 1., 2., 4., 8. nog., 264. kv. 10. nog., 268. kv. 12., 14. nog. un 269. kvartāla 2. nogabals. Apsaimniekojot mežu vai veicot būvdarbus, nedrīkst bojāt vai likvidēt kokus (izņemot, ja tas ir bīstams), kurus apdzīvo īpaši aizsargājamās vai citādi nozīmīgas bezmugurkaulnieku sugas, nedrīkst pasliktināt šo koku vai koku grupu augšanas, tostarp hidroloģiskā režīma apstākļus. Pasākumi konkrētu bezmugurkaulnieku sugu populāciju saglabāšanas un labvēlīga aizsardzības režīma nodrošināšanai ir sniegti atzinuma 3. tabulā, citi ieteikumi – tā konstatējošajā daļā (pielikumā).

1.3. Vides stāvoklis

1.3.1. Augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitāte

Atbilstoši VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” datu bāzes „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” informācijai, lokālplānojuma teritorijā nav piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas. Tās rietumu mala robežojas ar Viestura prospektā 2 esošo piesārņoto vietu - bijušo naftas bāzi (Nr.01964/525). Armijas naftas bāze te ir atradusies kopš 1940. gada. Teritorijā regulāri ir notikušas naftas produktu noplūdes. Gruntsūdeņi un grunts ir piesārņota ar naftas produktiem. Objektā saimniecisko darbību un arī monitoringu veic SIA "Vudisona termināls". 2011. gada aprīlī un maijā SIA „Vides Konsultāciju Birojs” veica grunts un gruntsūdens izpēti darbus piesārņotās teritorijas apkārtnē. Izpētē konstatēts, ka piesārņojums lielākoties koncentrējas naftas bāzes ziemeļu un rietumu daļā un tā migrācija notiek Viestura prospekta (tālāk dzīvojamā masīva un Sarkandaugavas attekas) virzienā. Ņemot vērā teritorijas hidroģeoloģiskos apstākļus, naftas bāze nerada piesārņojuma draudus Mežaparka teritorijai.

14..attēls. Augsnes piesārņojuma novērtējums

1.3.2. Gaisa kvalitāte

Galvenais gaisa piesārņojuma avots lokālplānojuma teritorijā ir autotransports Viestura prospektā. Atbilstoši Rīgas teritorijas plānojuma 2006. – 2018.g. materiālos ietvertajai informācijai, Viestura

²⁷ Ieteikums izriet no šādām teritorijā veiktām izpētēm: „Kultūras un atpūtas parka “Mežaparks” bioloģiskā daudzveidība un dendroloģiskās vērtības”(Rīga: biedrība “VAK Mantojums”, 2011.) un „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” bezmugurkaulnieki” (Eksperta atzinums lokālplānojuma izstrādei. Dmitrijs Teļnovs. Rīga, 2011.)

prospektā pie lokālplānojuma teritorijas gaisa piesārņojuma ar slāpekļa dioksīdu gada vidējās koncentrācijas ir robežās no 5 līdz 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, kas nepārsniedz šai vielai Ministru kabineta 2009.g. 3.novembra noteikumos Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteikto gada vidējo robežlielumu cilvēka veselības aizsardzībai - 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Piesārņojums ar oglekļa oksīdu Viestura prospektā ir 80 līdz 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, kas nepārsniedz šai vielai noteikto robežlielumu 10 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Viestura prospektā notiek Austrumu maģistrāles būvniecība. Modelēšanas rezultāti²⁸ par šā transporta objekta prognozēto satiksmes intensitāti pēc 12 gadiem liecina, ka slāpekļa dioksīda gada vidējās un diennakts robežvērtības netiks pārsniegtas. Savukārt cieto daļiņu, kuru PM_{10} normatīvs ir 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, robežlieluma pārsniegums būs ne vairāk kā 7 reizes gadā, neveicot to rašanās ierobežošanas pasākumus. Veicot atbilstošu brauktuves slapjo kopšanu, šo robežlielumu maģistrālē un tās tiešā tuvumā, tostarp lokālplānojuma teritorijā, ir iespējams ievērot.

Stacionārie gaisa piesārņojuma avoti lokālplānojuma teritorijā ir katlu māja Dziesmu svētku estrādē, vietējā siltumapgādes sistēma Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā (10 apkures katli) un AS “Rīgas Siltums” katlu māja Lēdurgas ielā 16, blakus lokālplānojuma teritorijai. Kā kurināmo Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā un AS “Rīgas siltums” katlu mājā izmanto dabas gāzi, bet Dziesmu svētku estrādē – sašķidrināto gāzi. Stacionāro avotu ietekme uz gaisa kvalitāti lokālplānojuma teritorijā ir niecīga. Atbilstoši Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta nosacījumiem²⁹ lokālplānojuma teritorijā ir atļauta lokālu siltumavotu un apkures iekārtu uzstādīšana.

Lokālplānojumā nav nepieciešams iekļaut īpašus risinājumus gaisa kvalitātes uzlabošanai. Tomēr, plānojot tā izmantošanu kultūras aktivitātēm un rekreācijai, ir svarīgi nepasliktināt situāciju un, ja iespējams, to uzlabot.

1.3.3. Trokšņa līmenis

Trokšņa novērtējums lokālplānojuma teritorijā veikts, atbilstoši Rīgas domes Mājokļu un Vides departamenta rīcībā esošās Rīgas aglomerācijas trokšņu stratēģiskās kartēšanas³⁰ datiem.

Kopējais trokšņu avotu radītais trokšņa līmenis Mežaparkā: dienā no 50 līdz 65 dB, vakarā no 50 līdz 65 dB un naktī no 45 līdz 60 dB, sasniedzot augstākos līmeņus pie Viestura prospekta. Savukārt zemākie trokšņa līmeņi konstatēti lokālplānojuma teritorijas centrālajā daļā un Ķīšezera piekrastē. Trokšņa līmeņu robežvērtības sporta un sabiedrisko iestāžu teritorijām³¹ lielākajā teritorijas daļā netiek pārsniegtas. Veicot trokšņa līmeņa kartēšanu noskaidrots, ka dienā pie Viestura prospekta robežvērtības tiek pārsniegtas par 5 dB (robežvērtība 60 dB), vakarā – par 10 dB (robežvērtība 55 dB) un naktī – par no 5 dB (robežvērtība 50 dB). Galvenais trokšņa avots ir autotransports.

Izvērtējot jaunbūvējamās Austrumu maģistrāles iespējamās trokšņa līmeņus, ir konstatēts³², ka, pieaugot autotransporta plūsmai, trokšņa līmeņi tās tiešā tuvumā pieaugs un tā mazināšanai būs jāveic prettrokšņa pasākumi (aizsargstādījumi u.c.). Risinājumus izstrādā Austrumu maģistrāles būvprojekta ietvaros.

Ievērojot esošo situāciju, lokālplānojumā nav nepieciešams iekļaut īpašus risinājumus trokšņa līmeņa mazināšanai. Līdzīgi, kā tas ir attiecībā uz gaisa kvalitāti, ir jārūpējas par situācijas nepasliktināšanu.

²⁸ Austrumu maģistrāles posmā Viestura prospekts – Slāvu aplis projekta īstenošanas vides pārskata ziņojums, SIA “Eiroprojekts”, 2004.

²⁹ RD Mājokļu un vides departamenta 2010. gada 15. oktobra vēstule Nr. DMV-10-3825-nd

³⁰ “Rīgas aglomerācijas trokšņa stratēģiskā kartēšana”, projekts, SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2008.

³¹ Ministru kabineta 2004. gada 13. jūlija noteikumi Nr.597 “Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”

³² Austrumu maģistrāles posmā Viestura prospekts – Slāvu aplis projekta īstenošanas vides pārskata ziņojums, SIA “Eiroprojekts”, 2004.

1.3.4. Ķīšezera ūdens kvalitāte

Ķīšezera ekoloģiskās kvalitātes vērtējums ir veikts Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2010. – 2015. gadam (LVĢMC, 2009.) izstrādes ietvaros, parametri detalizēti aprakstīti Ķīšezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumos³³.

Ķīšezers ir lagūnveida, sekls, eitrofs, ezers, kurā uzkrājas augu barības vielas (slāpeklis, fosfors un citas), kas veicina organismu vairošanos, ūdens ziedēšanu, skābekļa trūkumu un tā rezultātā - aizaugšanu. Ezera eitrofikācija izpaužas kā izmaiņas fitoplanktona sugu sastāvā, pastiprināta viengadīgo mikroaļģu augšana, samazināts apgaismojums daudzgadīgo bentisko augu attīstībai, izmaiņas zoobentosa sugu sastāvā, kā arī pazemināts skābekļa saturs piegultnes slānī. Ķīšezērā raksturīga regulāra zilaļģu dominēšana fitoplanktona sastāvā, tostarp potenciāli toksisko zilaļģu (*Aphanizomenon flos-aquae*, *Anabaena flos-aquae*, *Microcystis aeruginosa*) klātbūtne.

Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā novērtēts, ka Ķīšezera ekoloģiskā kvalitāte ir sliktā³⁴. To rada ilgstoša punktveida piesārņojuma slodze un ietekme no visa ezera sateces baseina³⁵, biogēno vielu, īpaši fosfora klātbūtne ekosistēmā. 2009. gada monitoringa dati liecina, ka ezera provizoriskā ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja, bet 2010. gadā - ļoti sliktā. To nosaka paaugstinātas kopējā fosfora un kopējā slāpekļa koncentrācijas 2009. gadā³⁶, kopējā fosfora, hlorofila *a* un fitoplanktona biomasas koncentrācijas 2010. gadā³⁷. Ķīšezera ūdeņu ķīmiskā kvalitāte, vērtējot pēc prioritāro un bīstamo vielu koncentrācijām ūdeņos³⁸, ir laba.

Ķīšezers, atbilstoši ūdeņu iedalījumam prioritārajos zivju ūdeņos, ir prioritārie karpveidīgie zivju ūdeņi. Daugavas upes baseina apgabala apsaimniekošanas plānā novērtēts, ka Ķīšezera prioritārie zivju ūdeņi atbilst tiem izvirzītajām kvalitātes prasībām³⁹.

Ķīšezērā nav peldvietu, kuras būtu iekļautas Ministru kabineta 2012. gada 10. janvāra noteikumu Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” iekšzemes peldvietu sarakstā. Daugavas upes baseina apgabala plānā minēts, ka Ķīšezērā ir konstatēti peldūdeņiem⁴⁰ noteikto robežlielumu⁴¹ pārsniegumi. Saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojumu 2006. – 2018. g., Ķīšezera krastā ir pieļaujams veidot peldvietas. Tajās ir jānodrošina iepriekšminēto Ministru kabineta noteikumu Nr.38 III daļā peldvietu izveidošanas un uzturēšanas kārtība, kā arī Ministru kabineta 2010. gada 6. jūlija noteikumos Nr.608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai” noteiktās peldūdeņu kvalitātes prasības.

Līdz 2015. gadam Ķīšezera ūdeņiem ir jāsasniedz laba ekoloģiskais kvalitāte⁴². Ievērojot Ķīšezera ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu un pēdējo gadu monitoringa datus, Ķīšezers saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumos Nr.418 “Noteikumi par riska ūdensobjektiem” noteikto ir

³³ Ķīšezera raksturojums un tā ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Rīga: SIA “Vides Konsultāciju Birojs”, 2011.

³⁴ Ekoloģiskās klasifikācijas sistēmu un kvalitātes rādītājus nosaka 2004. gada 19. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr. 858 “Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodzi noteikšanas kārtību”, kvalitātes rādītāju robežvērtības iekļautas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānos

³⁵ Platība: 1840 km². Sateces baseinu veido Mīlgrāvja, Juglas, Lielās Juglas, Mazās Juglas, Juglas ezera, Lielā Baltezers, Mazā Baltezers un citu ūdenstilpju un mazāku upīšu sateces baseini.

³⁶ Latvijas virszemes ūdeņu kvalitātes pārskats par 2009. gadu, Rīga: Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2010.

³⁷ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā, Rīga: Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2011.

³⁸ Noteiktas 2002. gada 12. marta noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 1. pielikumā

³⁹ Prioritāro zivju ūdeņu kvalitātes prasības nosaka 2002. gada 12. marta noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 3. pielikums

⁴⁰ Jo par Ķīšezera peldūdeņu kvalitāti ir sniegta informācijai Eiropas Komisijai atbilstoši 2008. gada 07. jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr. 523 “Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai” 1.pielikumam

⁴¹ Noteikti 2008. gada 07. jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr. 523 “Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai” 2.pielikumā

⁴² LR “Ūdens apsaimniekošanas likuma” (12.09.2002.), Daugavas upju baseina apgabala plāns 2010. – 2015.gadam

ūdensobjekts, kuram ir risks 2015. gadā nerasniegt vides kvalitātes mērķi “laba ekoloģiskā kvalitāte”. Ūdens resursu lietošanas un apsaimniekošana šajā ūdensobjektā un tā tiešajā sateces baseinā veicama tā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz šo ūdensobjektu un pakāpeniski uzlabotu tā stāvokli, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības. Tādēļ, izstrādājot lokālpārplānojuma risinājumus, īpaša uzmanība ir jāpievērš notekūdeņu un citu piesārņojošo vielu avotu savākšanai un attīrīšanai (peldvietas, laivu un jahtu piestātnes labiekārtojums u.tml.).

1.4. Aizsargjoslas un citi teritorijas izmantošanu ierobežojošie faktori

Lokālpārplānojumā iekļautā teritorija atbilst valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa „Kultūras un atpūtas parks „Mežaparks” (nr. 3814) robežām⁴³. Uz teritoriju attiecas vides aizsardzības aizsargjoslas: virszemes ūdensobjekta aizsargjosla, kas saskaņā ar RTP Ķīšezera ir noteikta ne mazāk kā 20m, iekļaujot teritorijas ar applūšanas varbūtību vienu reizi 10 gados, tauvas josla (10m), četri valsts pazemes ūdeņu monitoringa urbumi, divas ūdens ņemšanas vietas, valsts un vietējās nozīmes aizsargājamie koki. Dienvidu daļu skar Lielo kapu sanitārā aizsargjosla. Daļa teritorijas atrodas Rīgas lidostas 5km un 15 km aizsargjoslās. Plānojuma teritorijā atrodas arī 61 vietējā ģeodēziskā tīkla ģeodēziskais punkts⁴⁴.

Priekšnosacījumi un turpmākās attīstības risinājumi

- *Aizsargjoslas, atbilstoši lokālpārplānojuma mēroga detalizācijai, skatīt grafiskās daļas kartē „Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas)” un „Ķīšezera krastmala. Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas)”.*
- *Aizsargjoslās ievēro Aizsargjoslu likumā un attiecīgajos MK noteikumos ietvertos nosacījumus un ierobežojumus.*
- *Visu veidu aizsargjoslas var precizēt augstas detalizācijas topogrāfiskajos materiālos, atbilstoši mēroga noteiktībai, izstrādājot detālplānojumu, zemes ierīcības projektu vai veicot teritorijas un objektu instrumentālo uzmērīšanu.*
- *Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, veicot jebkura veida būvniecību, tai skaitā esošo ēku renovāciju un rekonstrukciju, inženierkomunikāciju, ceļu un tiltu būvniecību, teritorijas labiekārtošanu un citu saimniecisko darbību, kas skar ģeodēziskā punkta aizsargjoslu, šo darbu projektētājiem ir jāveic saskaņojums Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūrā par darbiem valsts ģeodēziskā tīkla punktu aizsargjoslā, bet pašvaldībā - par darbiem vietējā ģeodēziskā tīkla punktu aizsargjoslā.*
- *Lai nodrošinātu, ka ģeodēziskie punkti, kas atrodas ēkās un būvēs (nīvelēšanas sienas zīmes vai vietējā ģeodēziskā tīkla sienas zīmes), renovējot būvi netiktu aizsegti, bojāti, iznīcināti vai padarīti nepieejami, renovācijas projektus saskaņo ar ģeodēzisko punktu turētājiem atbilstoši Aizsargjoslu likumam. Ģeodēziskos punktus ņem vērā un obligāti attēlo arī detālplānojumos un turpmāko tehnisko projektu izstrādē.*

⁴³ vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa statuss un robeža ir apstiprināta ar Kultūras Ministrijas 29.10.1998 rīkojumu Nr.128, publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 18.12.1998.

15. attēls. Galvenās aizsargjoslas⁴⁵

- valsts aizsargājamie kultūrvēsturiskie pieminekļi un to aizsargjoslas
- tauvas josla
- teritorijas ar applūšanas varbūtību reizi desmit gados
- kapsētas un to aizsargjoslas
- valsts nozīmes aizsargājamie koki ar aizsardzības zonu 10 m no koka vainaga ārējās malas
- vietējas nozīmes aizsargājamie koki ar aizsardzības zonu 10 m no koka stumbra
- virszemes ūdensobjektu aizsargjosla
- valsts pazemes ūdeņu monitoringa urbumi ar aizsargjoslu 10 m
- 5 km zona ap starptautiskās lidostas "Rīga" un projektējamā lidlauka "Spilve" kontrolpunktiem, kur objektu būvniecībai, kuru absolūtais augstums par 30 m un vairāk pārsniedz kontrolpunkta absolūto augstumu, saņemama Civilās aviācijas aģentūras atļauja
- 15 km zona ap starptautiskās lidostas "Rīga" kontrolpunktu, kur darbību veikšanai, kas veicina putnu koncentrāciju, saņemama Civilās aviācijas aģentūras atļauja

⁴⁵ kartes fragments no Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartes „Galvenās aizsargjoslas un citi zemesgabalu izmantošanas aprobežojumi”

1.5. Teritorijas esošā izmantošana

Mežaparka galvenie izmantošanas veidi ir brīvdabas atpūta, tostarp, bērnu rotaļu laukumi, sportošana, plaši apmeklēti kultūras pasākumi – izrādes un koncerti, no kuriem vērienīgākais notikums ir Dziesmu svētki.

Aktivitātēm paredzēto un atbalstošo infrastruktūru raksturo:

- taciņu tīkls, t.sk. 16 km asfaltētu celiņu,
- labierīcības,
- ēdināšanas iespējas (3 stacionāras vietas),
- piknika vietas Ķīšezera krastā (8);
- mazumtirdzniecība vasaras sezonā Atpūtas aleju;
- inventāra noma: velosipēdi, skrituļslidas, skrejriteņi, nūjošanas nūjas, SEGWAY; velomobīli;
- inventāra noma piekrastē: katamarāns, ūdens velo, airu laiva, buru laiva, peldošie matračī;
- inventāra noma ziemas sezonā: slēpes, slidas, u.c.;
- maksas autostāvvietā bijušās slidotavas teritorijā.

Sezonas pasākumi: Lieldienas Lielā talka, Vislatvijas novadu Siera diena (300 - 5000 apmeklētāju). Sporta pasākumi: Veselības diena, Zelta keda, skrējieni „Rīga Run” (2500 - 5000 dalībnieki), OS sacensības. Koncerti u.c. kultūras pasākumi atsevišķās nedēļas nogalēs. Dziesmu svētki – ar 30 000 un vairāk dalībniekiem un apmeklētājiem.

Ziemas sezonā sniega apstākļos Mežaparks ir iecienīta slēpošanas vieta. Ziemas prieku baudīšanai ir piemērots reljefs. Populāra vieta ir Bļodiņkalns. Pēdējo sezonu laikā daudzveidīgas organizētās atpūtas iespējas nodrošina „Ziemas parks”, kas darbojas estrādes teritorijā, kā arī uztur distanču slēpošanas trases tās apkārtnē. *Plānojot parka attīstību un tā izmantošanu ziemā, ir izvērtētas esošās un noteiktas perspektīvās, regulāri uzturamās distanču slēpošanas trases. Rekonstruējot celiņus, tiks ierīkots arī trūkstošais apgaismojums. Līdz ar to slēpošanas trašu izmantošanas laiks būs garāks. Ierīkojot trases, celiņus vēlams dalīt divās daļās - slēpotāju trasē un gājēju celiņā. Orientējoši - 4m slēpotājiem un 2 m gājējiem, lai būtu iespēja slēpot kā klasiskajā tā arī slidsolī. Informāciju par trasēm nodrošināma ar norādes zīmēm. Jāatzīmē arī speciālistu viedoklis par to, ka, lai piesaistītu vēl vairāk sportot gribētājus un distanču slēpošanu uzturētu augstā līmenī, var nepietikt tikai ar dabīgo sniega kārtu. Tādēļ plānojuma īstenošanas ietvaros tiek paredzētas iespējas nodrošināt arī mākslīgā sniega seguma veidošanas iespējas - detalizējams konkrētu labiekārtošanas projektu ietvaros..*

Teritorijas esošais atpūtas iespēju un servisa pakalpojumu piedāvājuma raksturojums detalizēti aprakstīts sējumā „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras attīstības programma”.

Aktuālās problēmas⁴⁶:

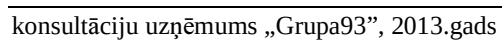
- zema esošo objektu funkcionalitāte un funkciju mazais klāsts;
- salīdzinoši mazizmantotas iespējas aktīvai atpūtai ziemā, nepietiekams servisa nodrošinājums (pārgērbšanās iespējas u.tml.);
- nepietiekam labiekārtojuma līmenis; esošās infrastruktūras nolietojums;
- galvenā darbība Mežaparka notiek vasaras sezonā, citās sezonās parks ir salīdzinoši neaktīvs;
- neefektīva teritorijas izmantošana - aktīvi tiek izmantota tikai 1/3 daļa no parka teritorijas;
- pieticīgs celiņu tīkls un atklāto vietu trūkums; nepietiekams elementārais labiekārtojums (soliņi, tualetes); parka informācijas sistēmas trūkums.

⁴⁶ viedokļu apkopojums

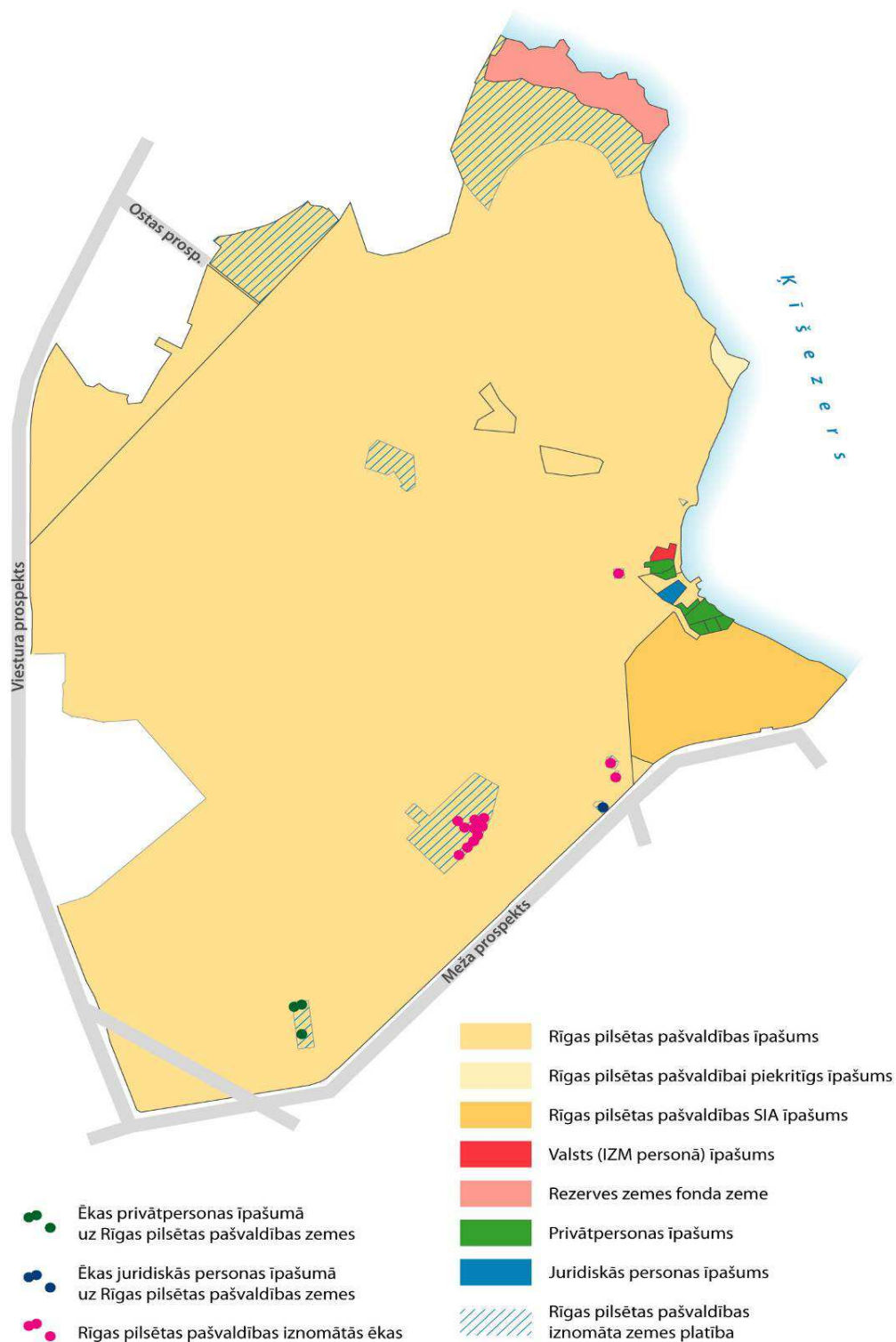
17. attēls. Esošais labiekārtojums

1.6. Nekustamo īpašumu struktūra parka teritorijā

19. attēls. Īpašumu struktūra lokālpārplānojuma teritorijas robežās

Lokālpārplānojuma teritorijā atrodas šādi nekustamie īpašumi⁴⁷:

1) Rīgas pilsētas pašvaldībai piederoši, zemesgrāmatā reģistrēti nekustamie īpašumi, kuri saskaņā ar Rīgas domes 23.11.2010.lēmumu Nr.2260 ir nepieciešami pašvaldības autonomo funkciju veikšanai vides nozarē – zemes vienības ar kadastra apzīmējumu. 0100 095 004039, 0100 068 0320; 0100 068 2104; 0100 0950008; 0100 095 0054; 0100 095 0006; Rīgas pilsētas pašvaldībai piekrītoši zemesgabali ar kadastra apzīmējumu 01000950016, 01000940071 un daļa no zemesgabala ar kadastra apzīmējumu 01000680005, kā arī zemesgabali ar kadastra apzīmējumu 0100 095 2120 un 01000952119, kas ir rezerves zemes fonds.

Zemesgabala ar kadastra apzīmējumu 0100 095 0040 atrodas šādi citām personām piederoši ēku (būvju) īpašumi:

- nekustamais īpašums Meža prospektā 3, kadastra .Nr. 0100595002, reģistrēts zemesgrāmatā
- uz SIA „RIC” vārda, kas sastāv no vienstāva kafejnīcas ēkas (kad. apz.. 0100 095 0040 018) ar palīgēku (kad.apz.0100 095 0040 020). Ēkas uzturēšanai ir slēgts īstermiņa zemes nomas līgums par zemes vienības daļas ar kadastra apzīmējumu 0100 095 0040 8005 nomu 1014 m² platībā;
- zemesgrāmatā reģistrēts nekustamais īpašums ar kadastra Nr.01005950004, kas sastāv no bijušā bērnu dzelzceļa dienvidu stacijas un ar to saistīto būvju pamatiem (kadastra apzīmējums 0100 095 0040 016, 0100 0950040 003 un 0100 095 0040 017). Ēku uzturēšanai ir noslēgts zemes nomas līgums par zemes vienības daļas 0100 095 0040 8007 nomu 6700 m² platībā;
- VAS „Latvenergo” piederošās transformatoru ēkas parka centrālajā daļā, būvju kad. apzīmējumi 0100 095 0040271 un 0100 095 0040 272.

2) Privātpersonām piederošie īpašumi Pāvu ielā:

- Pāvu ielā 4, kadastra Nr.0100 095 0005, Pāvu ielā 4A, kadastra Nr.01000952139 un Pāvu ielā 4B, kadastra Nr.0100 095 2140 ;
- Pāvu ielā 6, kadastra Nr.0100 095 2001;
- Pāvu ielā 6a, kadastra Nr.0100 095 0011;
- Pāvu ielā 10, kadastra Nr.0100 095 0003;
- Pāvu ielā 12, kadastra Nr.0100 095 0045;
- Pāvu ielā 14, kadastra Nr.0100 095 2050.

3)Uz Latvijas valsts vārda Izglītības un zinātnes ministrijas personā zemesgrāmatā reģistrēts nekustamais īpašums Pāvu ielā 14, kadastra Nr.0100 095 2118

4)Rīgas pašvaldības SIA „Nacionālais zooloģiskais dārzs” piederošs nekustamais īpašums ar kadastra Nr.0100 094 0267.

2011.gada augustā atklātā BMX trase pie Ostas prospekta ir nodota Rīgas riteņbraukšanas skolas apsaimniekošanā.

Lokālpārplānojuma robežās atrodas arī Meža prospekta un Viestura prospekta ielu teritorija. Zemesgabala ar kadastra apzīmējumu 0100 095 2120 daļa, kas ir sauszeme (dabas un apstādījumu teritorija), piekrīt pašvaldībai kā zeme, kas nepieciešama likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2., 5. un 6.punktā minēto pašvaldības autonomo funkciju realizācijai (uzturama publiski pieejama teritorija ekoloģisko, rekreācijas un atpūtas funkciju veikšanai).

Zemesgabala ar kadastra Nr.0100 095 0040 daļa (zemes vienības daļa ar kad. apzīmējumu 010009500408009) 111450 m² platībā ir iznomāta SIA „Golfs un karti” golfa laukuma vajadzībām ilgtermiņa līguma (līdz 2049.gadam) ietvaros. Atsevišķu objektu izmantošanai un apsaimniekošanai Parka teritorijā ir noslēgti sekojoši vidējā un īstermiņa nomas līgumi:

- SIA „Matīsa zieds” nomā kafejnīcas ēku Kokneses prospektā 39, nomas līgums līdz 13.07.2013.
- Nekustamā īpašuma nomas līgums ar SIA „R&B Serviss” (SIA „Lec un minies”) par ēkas nomu pie Parka galvenās ieejas un tam piesaistīto zemes gabalu 96 m² . Līguma termiņš –līdz kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” detālplānojuma spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā 01.04.2013

⁴⁷ Informāciju uz 01.04.2013.

- Nekustamā īpašuma nomas līgums ar SIA „Nomeda” zemes gabalu 96 m² . (kafejnīcas ēkas Atpūtas alejas un Ostas prospekta krustojumā) . Līguma termiņš – 22.04.2015.
- Zemes nomas līgums ar SIA „Wanda” par zemes gabalu 570 m² nomu īslaicīgas lietošanas ēkas – vasaras kafejnīcas pie kuģīšu piestātnes darbības nodrošināšanai. Līguma termiņš – 30.11.2013.
- Zemes nomas līgums ar SIA „Kaķītis” atrakcijas – šķēršļu trases „Meža kaķis” darbības nodrošināšanai. Līguma termiņš – 27.08.2014. vai līdz kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” detālpārplānojuma spēkā stāšanās brīdim.
- Nomas līgums ar SIA „Atpūtas centrs Lemārs” – bijušās slidotavas teritorijas un ēku apsaimniekošanai. Līguma termiņš – līdz kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” plānojuma spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā 01.06.2013.

Lokālpārplānojumā ir izvērtētas pašvaldības zemju konsolidācijas iespējas, uz pašvaldības zemes esošu būvju pašreizējā izmantošana un turpmākās izmantošanas iespējas (*skat. sējumā „Pielikumi (izpētes)”, 12.pielikumu.*

Būtiskākie plānojuma risinājumi lokālpārplānojuma redakcijā:

- pašvaldības īpašumā esošās zemes vienības turpmāk nav dalāmas. Parku saglabā pašvaldības īpašumā kā vienotu teritoriju.
- zemes vienību konsolidāciju un zemes vienību robežu pārkārtošanu veic, izstrādājot zemes ierīcības projektus, ņemot vērā saistošo noteikumu pielikumā „Pašvaldības zemes īpašumu robežu izmaiņu priekšlikums” ietvertos risinājumus.

Priekšlikumi pašvaldības zemju konsolidācijai:

1) Zemes vienībai ar kadastra nr.0100 095 0040 tiek pievienota

- daļa no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 0100 068 0320 (pie Viestura prospekta), ārpus ielas sarkanajām līnijām, platība 128 206 m²,
- 1000682104 (pie Mores ielas) platība 53 574 m²,
- zemesgabals ar kadastra apzīmējumu 0100950054 (Pāvu iela, piekraste), platība 2828 m²,
- 01009600016 (šaura zemes strēmele pie ezera), platība 215 m²,
- daļa no 01000952120, kas ir sauszemes platība 953 m²,
- Rīgas Zoologiskā dārza priekšlaukums (kadastra apzīmējums 01000940071).
- Tālākā perspektīvā – pievienojama arī rezerves zemju fonda zeme ar kadastra apzīmējumu 01000952119 daļa, kas ir sauszeme;

2) No zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 01000950040 tiek nodalīts:

- zemes gab. Viestura ielas sarkanajās līnijās, platība 51 790 m²,
- teritorija starp sarkanajām līnijām un kultūras. pieminekļa robežu – Vudisona terminālam iznomātā zemes vienība 184 657 m² platībā .
- zemes gabals, kur izbūvēts jaunais Viestura prospektu savienojošais pārvads līdz Inčukalna ielas krustojumam, platība 77 304 m²) - noteikta kā ielas teritorija, zaļo puduri atspoguļo kā „ielas apstādījumi” (platība ir 23 212 m²).
- zemes gabals Meža prospekta sarkanajās līnijās (no Inčukalna ielas pieslēguma līdz Zoopriekšlaukuma zemes vienībai), platība ir 12 098 m².
- No zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 01000680320 tiek nodalīts zemes gab. Viestura prospekta sarkanajās līnijās, platība 22 343 m². Apvienojot to ar no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu.01000950040 nodalīto zemesgabalu, kopējā platība ir 74 133 m².

Mores ielā paliek zemes gabals sarkanajās līnijās, ņemot vērā, ka dabā tas ir mežs. Detalizētu risinājumu izvērtē turpmākās plānošanas ietvaros. Jaunizveidotās zemes vienības tiek uzrādītas kā atsevišķas zemes vienības. Ar esošajiem ielu kadastriem pašvaldība tās konsolidēs pēc ielu uzmērīšanas. Kā atsevišķas zemes vienības saglabājas privātīpašumi Pāvu ielā.

Īpašumu struktūra un risinājumi zemju konsolidācijai ir atspoguļoti grafiskās daļas kartes „Īpašumu struktūra”, „Pašvaldības zemju konsolidācijas un zemes robežu izmaiņu priekšlikums”.

1.7. Kultūrvēsturiskās vērtības

Turpinājums šī sējuma 1.1.apkašnodalā sniegtajam teritorijas vēsturiskās attīstības aprakstam

Izvērtējot arhīvos pieejamos materiālus un novērtējot situāciju dabā, var secināt, ka parka plānojuma struktūrā pēc būtības vienīgais vērtīgais vēsturiskais slānis ir celiņu un aleju struktūra - celiņu tīkla daļa, kas izveidota un daļēji izbūvēta pēc G.Kufalta projekta. Esošā celiņu struktūra ir saglabājama, bet nepastāv ierobežojumi to papildināšanai. Iespējams veidot jaunus celiņus un uzlabot teritorijas iekšējos savienojumus. *Ievērojot Kufalta principu, jaunais celiņu tīkls tiek plānots neregulārs un cilpveida, ņemot vērā reljefu un esošās iemītās takas, nodrošinot parka centrālās daļas savienojumus ar Viestura prospektu, kontekstā ar sabiedriskā transporta pieturvietām un autostāvvietu izveides iespējām.* Attiecībā uz atsevišķām vērtīgām ainavas arhitektūras detaļām - tādas nav konstatējamas - par tādām nevar uzskatīt nejausi izvietotas dažādu laikmetu, pārsvarā pēdējās desmitgades, mazās arhitektūras formas⁴⁸.

Lokālpārplānojuma risinājums paredz Parka telpiskās kompozīcijas raksturīgās pamatiezīmes saglabāt arī turpmāk: saglabāt esošo vēsturisko celiņu tīklu, bet parka perifērajā daļā, kur celiņu trūkst, tie tiks veidoti saskaņā ar tradīciju, papildinot esošo plastisko struktūru. Ievērojot pietāti attiecībā uz dabas vērtību aizsardzību un saglabāšanu, objektu un aktivitāšu attīstība tiek plānota primāri izmantojot jau apbūvei izmantotās vai degradētās teritorijas un vietas, kas neprasa koku ciršanu.

Kā galvenā kompozicionālā ass parkā ir un paliks Ostas prospekts – Atpūtas aleja, uz kuras „uzveras” nozīmīgākie objekti. Pieaugšs esošo „enkura” objektu nozīme. Tos papildinās jauni funkcionāli un vizuāli akcenti - rekonstruētais Mežaparka centrālais ieejas mezgls - reprezentatīvs priekšlaukums, kurā satek visi parka svarīgākie ceļi, centrālais laukums Atpūtas alejas un Ostas prospekta krustojumā, sporta komplekss bijušās slidotavas teritorijā ar rekonstruēto savdabīgo padomju eklektikas būvi, kas akcentē ieejas vārtus.

Lokālpārplānojumā risinājums paredz turpmākajā Mežaparka attīstībā pilnībā respektēt tā svarīgāko misiju – Dziesmu svētku mājvieta. Tas nozīmē, ka netiks būvētas ar Mežaparka lielo estrādi telpiski, funkcionāli vai emocionāli konkurējošas ēkas. Apbūves izvietojumā tiks izvērtēta konkrētās būves iekļaušanās ainavā, tostarp, iespējas objektus izvietot izteiksmīgos skatu perspektīvu noslēgumos. Kvalitatīvāko risinājumu izvēlei galveno objektu risinājumu izstrādei lokālpārplānojuma saistošajā daļā (Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos) ir noteikta prasība atklātu arhitektūras meta konkursu rīkošanai.

Parka attīstības telpiskā kompozīcijas detalizētu aprakstu skatīt tālāk šī sējuma 2.4. sadaļā - vizuālo atspoguļota sējuma „Pielikumi (izpētes), 6.pielikumā „Telpiskā kompozīcija”. Detalizēts ainavas un apstādījumu situācijas raksturojums un attīstības priekšlikumi, tostarp kultūrvēsturisko vērtību kontekstā, ietverti 7.pielikumā „Ainavas un apstādījumu koncepcija”.

1.8. Transports un satiksmes organizācija

1.8.1. Ielu tīkls

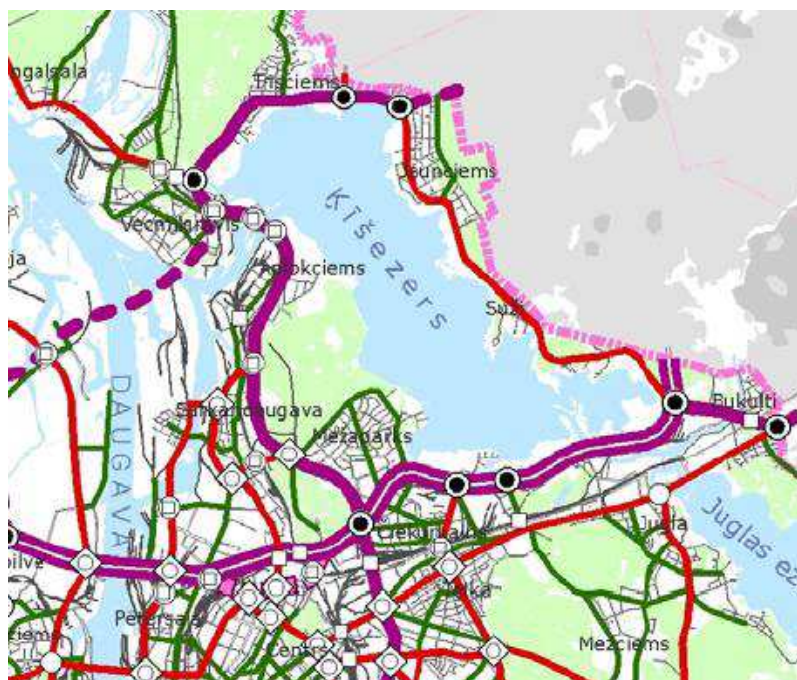
Mežaparka novietojumu un pieejamību pilsētas ielu tīkla kontekstā raksturo salīdzinoši ērtas piekļuves iespējas ar autotransportu gan no citām pilsētas daļām, gan teritorijām ārpus Rīgas:

- no Ziemeļu puses (Jaunciems, Trīsciems, Vecdaugava, Mangaļsala, Vecmīlgrāvis, Mīlgrāvis) – Mīlgrāvja iela;

⁴⁸ Eksperta J.Lejnieka viedoklis

- no Dienvidu puses (Mežaparks, Teika, Čiekurkalns) – Gustava Zemgala gatve, Kokneses prospekts, Ezermalas iela;
- no Rietumu puses - pieslēgums no Tiltas ielas (Sarkandaugava), bet perspektīvi arī jaunais Tvaika ielas divlīmeņu pieslēgums Viestura prospektam, veidojot divu līmeņu krustojumu.

20. attēls. Teritorijas novietojums Rīgas ielu tīkla attīstības kontekstā

Ārējo savienojumu kontekstā kā priekšrocība uzskatāma teritorijas pieejamība no Austrumu maģistrāles, kas pieslēdzas Viestura prospektam un veido pārvadu pār Meža prospektu.

Perspektīvā paredzēts arī Tvaika ielas pieslēgums Viestura prospektam, izbūvējot divu līmeņu krustojumu.

Teritorijas iekšējo celiņu karkasu veido Atpūtas aleja, Ostas prospekts, Janševska prospekts un Pāvu iela.

1.8.2. Sabiedriskais transports

Mežaparks ir pieejams ar vairākiem sabiedriskā transporta veidiem: tramvajs (11.tramvaja galapunkts), seši autobusa maršruti (9.autobusa galapunkts; 33.autobusam ir pietura 3.trolejbusa galapunktā); arī piepilsētas vilciens (Sarkandaugavas un Mangaļu stacijas). Mežaparku apkalpo arī 3.trolejbusa maršruts ar galapunkta novietni Sarkandaugavā. Pasākumu laikā maršruts tiek pagarināts līdz apgrīšanās lokam pie Meža prospekta un Kokneses prospekta krustojuma. Svarīgākā loma savienojumam ar pilsētas centru ir 11.tramvajam. Sabiedriskā transporta reisu skaits dienā (abos virzienos kopā): trolejbusiem 322 reisi, tramvajiem 218 reisi un autobusiem 415 reisi (t.sk. 33. autobuss). Vilcienu reisu skaits ir 21.

Mežaparka apkaimes dzīvojamajā rajonā attālums līdz tuvākajai sabiedriskā transporta pieturai ir optimāls - pārsvarā nepārsniedz 300 m.

Ar sabiedrisko transportu uz Mežaparku un Rīgas ZOO ierodas vidēji 35% apmeklētāju. 40% Rīgas pilsētas iedzīvotāju nokļūšana Mežaparkā iespējama ar vienu sabiedriskā transporta maršrutu (bez pārsēšanās), bet pārējiem iedzīvotājiem - ar vienu pārsēšanos no viena sabiedriskā transporta maršruta citā, kas ir uzskatāms par optimālu ceļošanas līmeni. Iedzīvotāji plānojuma apspriešanā pauduši viedokli, ka būtu jāuzlabo sabiedriskā transporta saiknes ar Teiku un Juglu.

Secinājumi, turpmākās attīstības priekšnoteikumi un risinājumi⁴⁹

Piegulošais ielu tīkls nodrošina piekļuves iespēju Mežaparkam. Pēc Austrumu maģistrāles un Tvaika ielas pieslēguma Viestura prospektam izbūves piekļuve no citām pilsētas daļām papildus uzlabosies.

Sagaidāmais gājēju un pasažieru skaita pieaugums būtiski neietekmēs pieturu servisa līmeni Papildus sabiedriskā transporta pieturvietu izveide perspektīvā nav nepieciešama. Esošās pieturvietas tiks saglabātas. Pieturvietas labiekārtojot uzstādāmas jaunas pieturvietu nojumes⁵⁰ Projekta dokumentāciju, pirms iesniegšanas Rīgas pilsētas būvvaldes būvprojektu inženierbūvju tehnisko risinājumu izskatīšanas Inženieru padomē, jāsaskaņo RP SIA "Rīgas satiksme" Būvprojektu izskatīšanas komisijā.

Plānojot sabiedriskā transporta maršrutu un velociņu attīstību, pilnveidojami savienojumi ar citām pilsētas daļām - piemēram, Teiku un Juglu.

Plānojums paredz pārvietot tramvaja pieturu Kokneses prospektā uz Meža prospektu. Pašlaik tiek veikta 11.tramvaju maršruta infrastruktūras pielāgošana zemās grīdas tramvaju ekspluatācijai, līdz ar to, jāņem vērā šādi nosacījumi:

- *paredzot pieturvietas pārvietošanu, jāņem vērā projektējamo kontakttīkla balstu izvietoējums atbilstoši 11.tramvaju maršruta kontakttīkla rekonstrukcijas projekta posmam „Kokneses prospekta un Meža prospekta krustojums”, jānodrošina tramvaju sliežu ceļu trajektorijas saglabāšana atbilstoši esošajai situācijai; tramvaju pieturvietas izbūvi jānodrošina atbilstoši zemās grīdas tramvaju ekspluatācijas prasībām, tās garumu nodrošinot 45 m; lai pieturvietā nodrošinātu vietu atbilstoši pasākumu norises laikā plānotai pasažieru plūsmai, pieturvietas platformas platumu nepieciešams paredzēt maksimāli platu (minimālais platumš - 2,5 m), bez pieturvietas nojumes uzstādīšanas;*
- *pieturvietas platformas izvietoējums jāparedz maksimāli tuvu iebrauktuvei pie Rīgas Zooloģiskā dārza galvenās ieejas, uzreiz aiz pieturvietas zīmes veidojot gājēju pāreju pār tramvaju sliežu ceļiem; pieturvietas platforma jānorobežo ar gājēju barjerām, maksimāli ierobežojot pasažieru pārvietošanos pār tramvaju sliežu ceļiem tam neparedzētās vietās;*
- *tramvaju pieturvietas novietne un izbūves parametri jāprecizē skicē, tehniskā projekta izstrādē.*

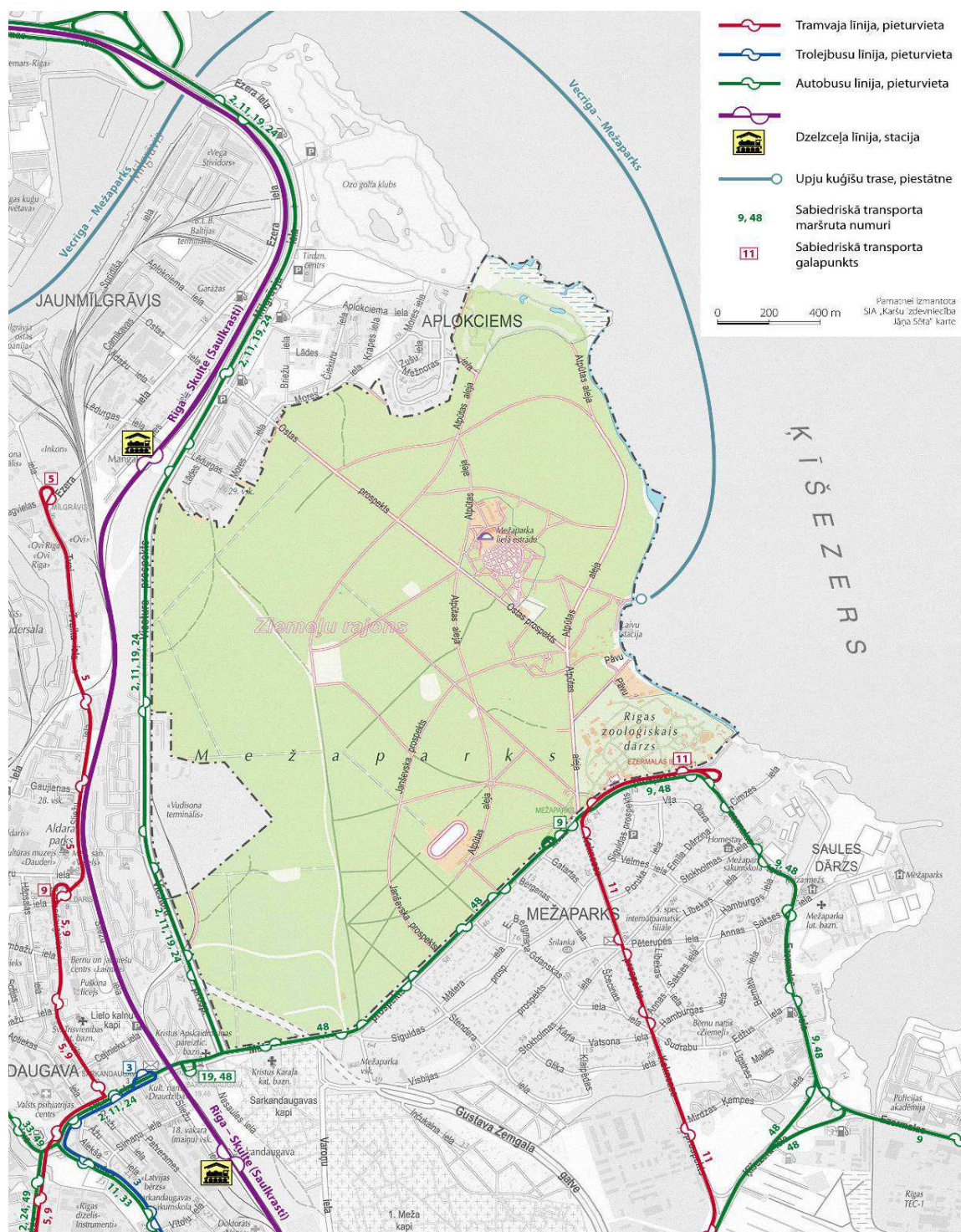
Projektējot autostāvvietas Meža prospektā, posmā no Inčukalna ielas līdz Garatas ielai, tās tiks paredzētas atbilstoši ceļu satiksmes noteikumiem.

Sabiedriskā transporta galapunkts (autobusu apgriešanās laukums) Meža prospektā ir iekļaujas ielas sarkanajās līnijās. Attiecīgi samazinot Meža prospekta posmu, kurā atļauts novietot automašīnas īslaicīgai stāvēšanai ielas malā (t.i. izslēdzot stāvēšanas iespējas posmā starp Kokneses prospektu un Gatartas ielu). Lai mazinātu konfliktus starp auto novietošanu un sabiedriskā transporta lietošanu Meža prospektā, kā viens no prioritārajiem darbiem situācijas uzlabošanai ir esošo stāvvietu ielu malās labiekārtošana (marķēšana u.tml.), risinājumu precizējot ielas labiekārtojuma projekta ietvaros.

⁴⁹ Ekspertu viedokli, SIA „Rīgas satiksme” atzinumā ietvertais viedoklis

⁵⁰ pēc SIA „JCD Decaux Latvija” un SIA „Lejnieku projektēšanas birojs” izstrādātajiem un Rīgas pilsētas būvvaldē saskaņotajiem paraugiem nodrošinot elektroenerģijas pieslēgumu ar jaudu 3kW un optiskā kabeļa pievadu elektroniskā displeja pieslēgumam.

21. attēls. Sabiedriskā transporta pieejamība

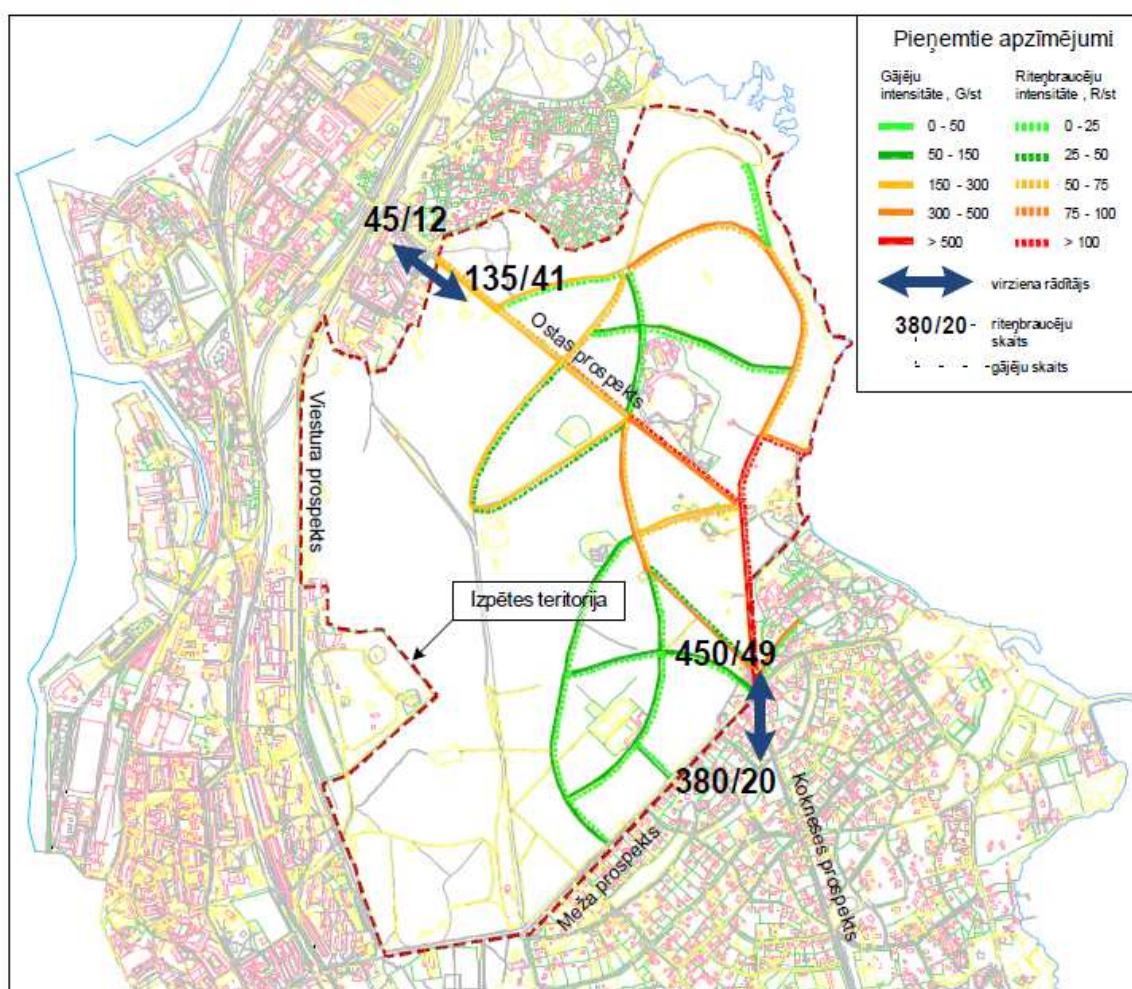

1.8.3. Parka iekšējie celiņi

Situācijas analīzē 2011.gada jūlijā⁵¹ konstatēts, ka Mežaparka apmeklētāju skaits darba dienās sastāda aptuveni 3300 cilvēku, no tiem 45 % (1478) veido Rīgas Zooloģiskā dārza apmeklētāji, 55% (1816) Mežaparka apmeklētāji. Nedēļas nogalēs apmeklētāju skaits ievērojami pieaug - līdz 5174, no tiem 55% (2856) zooloģiskā dārza apmeklētāji, 45% (2218) Mežaparka apmeklētāji. Apmeklētāju struktūrā nozīmīgu īpatsvaru veido apmeklētāji no Rīgas centra daļas (25 %), no tuvējiem mikrorajoniem – Vecmīlgrāvja (12%) un Sarkandaugavas (14%); ārpus Rīgas iedzīvotāju apmeklētāju īpatsvars (23 %). Salīdzinoši – Mežaparka iedzīvotāji – 0.3%.

35% apmeklētāju ierodas ar sabiedrisko transportu.

22. attēls. Parka celiņu noslogojums

Gājēju skaits Mežaparka galvenajos celiņos svārstās no 200 – 600 rīta un vakara maksimumstundās, līdz 600 - 800 sestdienās un 750 – 900 svētdienā. Visintensīvākā gājēju plūsma darba dienās ir dienas vidū – **550 cilvēki stundā** un **900 - 1000 cilvēki stundā** dienas vidū nedēļas nogales dienās. Tā novērojama pie galvenās Mežaparka ieejas no Kokneses prospekta.

⁵¹ Transporta plūsmu izpēte, SIA „Solvers”, „E.Daniševska birojs”, 2011.gada jūlijs
konsultāciju uzņēmums „Grupa93”, 2013.gads

Noslogotākie celiņi, kuros komforta līmenis jau pašlaik ir neapmierinošs un nosaka nepieciešamību meklēt risinājumus situācijas uzlabošanai (plūsmu sadalīšana, jaunu celiņu izveide u.tml.), ir :

- Atpūtas alejas (gājēju un velosipēdistu skaits stundā vienlaicīgi atsevišķos tās posmos: 750/115;
- ceļš uz pludmali - 380 gājēji stundā ;
- ceļš uz bērnu rotaļu pilsētiņu - 490 gājēji stundā
- ceļš uz aktīvās atpūtas atrakcijām “Meža kaķis” - 315 gājēji stundā.

Transporta plūsmu izpēti skatīt pielikumā.

Secinājumi

- *Esošais parka celiņu profils ir pietiekams ikdienas vajadzībām, bet nepietiekams aktīvās sezonas un plaši apmeklēto pasākumu laikā*
- *Nav labiekārtotu celiņu saiknes ar parka rietumu daļu - Viestura prospektu.*

Attīstības priekšnoteikumi un rekomendācijas:

- *Izbūvēt jaunus celiņus uz autobusu pieturvietām un jaunajām autostāvvietām Viestura prospekta virzienā*
- *Veikt galveno celiņu labiekārtošanu, t.sk. izbūvēt apgaismojumu un nodrošinot ciitu*
- *Veicot Ķīšezera krastmalas nostiprināšanu un labiekārtošanu gar Zoodārza teritoriju, prioritāri paredzēt ērtas gājēju un velo kustības iespējas.*

1.8.4. Autostāvvietas

Visaktīvāk izmantotās bezmaksas stāvvietas Mežaparka tuvumā ir Meža prospekta malā, posmā no Kokneses prospekta līdz Siguldas prospektam. Ielas malā var stāvēt aptuveni 180 vieglo automašīnu. Apmeklētāji izmanto arī Mežaparka dzīvojamā rajona stāvvietas Siguldas prospektā, Bergenas ielā, Gatartas ielā, Poruka ielā, Kokneses prospektā un Viļa Olava ielā, kur kopā ir ap 600-700 autostāvvietu. 170 maksas autostāvvietas ir izvietotas Mežaparka teritorijā pie bijušās slidotavas ar piebrauktuvi no Meža prospekta. Zooloģiskā dārza zonā ir izvietotas apmēram 50 maksas autostāvvietas, kas paredzētas Zooloģiskā dārza apmeklētājiem. Mežaparka centra daļā ir laukums, kurš paredzēts autobusu novietošanai lielu pasākumu norises laikā. Tā ietilpība ir līdz 130 autobusiem.

Lokālpārplānojuma ziemeļu daļā pie BMX trases ir apmēram 45 autostāvvietas, savukārt turpat blakus Aplokciemā – Mores, Lēdurgas un Ostas ielās ir iespēja izvietot ap 150 automašīnu. Nedaudz tālāk, Vecmīlgrāvja dzīvojamajā rajonā Ezera un Vitrupe ielās ir ap 130 autostāvvietu, no kurām Mežaparkā var nokļūt, šķērsojot Viestura prospektu caur gājēju tuneli pie Lēdurgas ielas, vai pa gājēju pāreju pie Ostas prospekta.

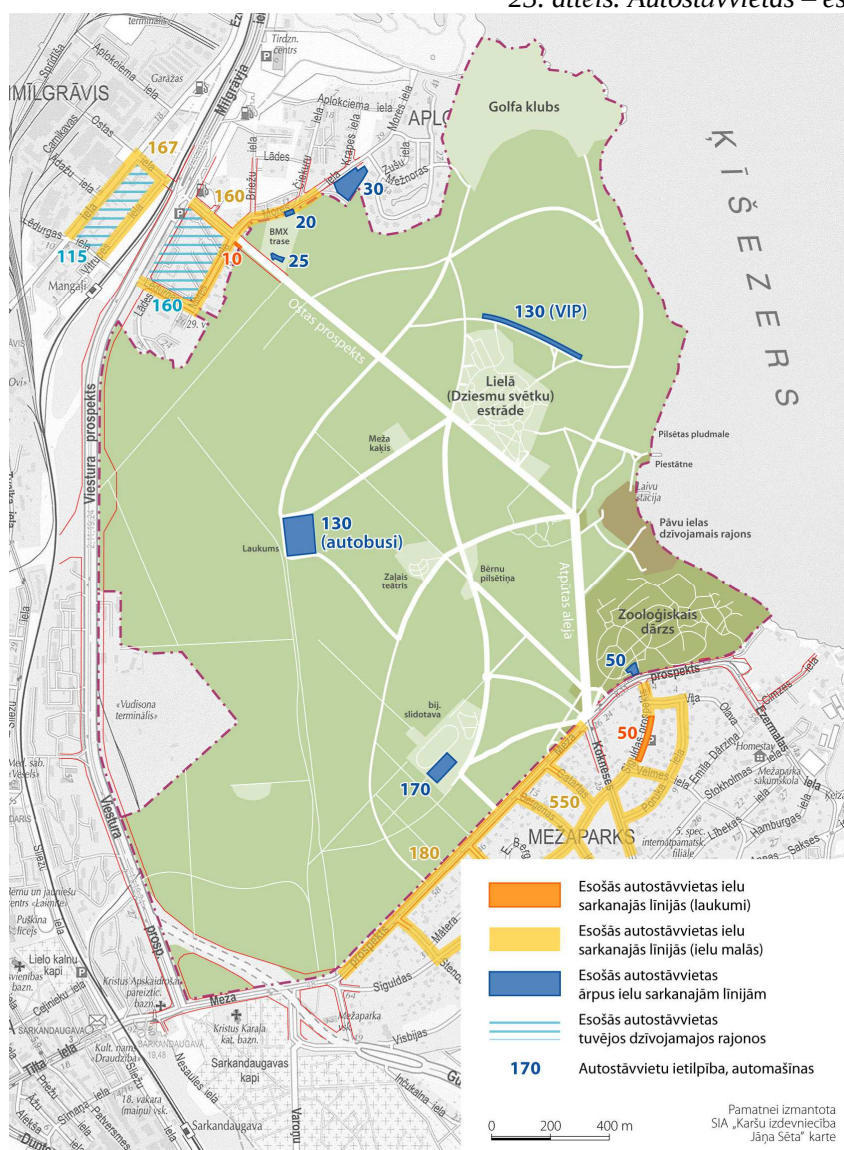
Secinājumi

- *Darba dienās Mežaparka tiešā tuvumā ir aizņemtas vidēji 352 automašīnu stāvvietas/maksimumstundā, nedēļas nogalē – gandrīz divreiz vairāk - 686 .*
- *Lai arī apkārtnē pieejamais stāvvietu skaits ikdienas apmeklētājiem ir aptuveni 1245, taču, gandrīz neviena no tām nav uzskatāma par pilnvērtīgu autonovietni – tās pamatā ir stāvvietas ielu malās un dzīvojamajā zonā, t.sk. attālināti no galvenās Rīgas Zooloģiskā dārza un Mežaparka galvenās ieejas.*
- *Zooloģiskā dārza teritorijā esošās autostāvvietas nodrošina tikai 16% no nepieciešamo stāvvietu skaita;*
- *Nemot vērā apmeklētāju raksturu – ģimenes ar bērniem – stāvvietu nodrošināšana ērtas kājāmiešanas attālumā (ne tālāk par 500 m no ieejām) ir viens prioritārajiem jautājumiem.*

Attīstības priekšnoteikumi un rekomendācijas

- Mežaparka un Zooloģiskā dārza apmeklētāju autotransports jāizvieto paša Mežaparka teritorijā vai tā tiešā tuvumā, savietojot to ar parka celiņu tīklu
- Situācijas risinājumam Zooloģiskā dārza vajadzībām nepieciešama stāvvietu nodrošināšana slidotavas teritorijā, iekārtojot ērtu gājēju celiņu līdz Zoodārza galvenajai ieejai tuvākajā perspektīvā, lokālplānojuma realizācijas pirmajā kārtā.
- Tālākā perspektīvā izvērtējamas iespējas izbūvēt pazemes autostāvvietas galvenās ieejas mezglā un bijušās slidotavas teritorijā.
- Pilnveidojama sabiedriskā transporta izmantošana, mazinot nepieciešamību lietot privāto auto - tostarp jāizmanto dzelzceļa sasaiste ar tuvumā esošo staciju „Mangaļi” un jāizmanto perspektīvā „Park and Ride” (pie Mangaļu stacijas) funkcija, citas – attālinātas autostāvvietu novietnes.

23. attēls. Autostāvvietas – esošā situācija

1.9. Ainavas un apstādījumu struktūra

Nozīmīgākie ainavas struktūras elementi Mežaparkā ir

- dabīgs 120-220 gadus vecu priežu mežs; kopējā meža zemju platība⁵² plānojuma teritorijā – 347 ha;
- Ķīšezers un tā krastmala (2.5 km kopgarumā no Cimzes ielas līdz OZO golfa klubam) - dabīga, dažāda rakstura ainava, vietām ar dabīgu smilšainu pludmali un izteiksmīgu, izteikti artikulētu kāpu reljefu (uz ziemeļiem no esošās kuģtīšu piestātne); savukārt parka dienvidaustrumu daļā – erodēts un sabiedrībai faktiski nepieejams krasts;
- galveno ieeju mezgļi: galvenā reprezentatīvā ieeja no Meža prospekta un Kokneses prospekta krustojuma; otra galvenā ieeja - no Mores ielas un Ostas prospekta krustojuma;
- alejas: liepu aleja Atpūtas alejā, ozolu aleja Ostas prospektā, liepu aleja pie bērnu rotaļu pilsētiņas, liepu aleja Pāvu ielā. Izteiksmīgākā ir liepu aleja Atpūtas alejas sākumposmā – Ostas prospekta krustojumam;
- atsevišķie objekti ar apstādījumiem (Dziesmu svētku estrāde, Bērnu rotaļu pilsētiņa, BMX trases teritorija u.tml.), celiņu krustojumi (mezglī) ar īpaši veidotiem apstādījumiem un labiekārtojuma elementiem;
- apbūves teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ilgstoši nenotiek, teritorijas ir pamestas un nesakārtotas, vērtējams kā degradējošie objekti (bijušais atrakciju parks parka centrālajā daļā, bijusī slidotavas teritorija; bijušā bērnu dzelzceļa teritorija, stacijas u.tml.).

Detalizēts situācijas raksturojums un priekšnoteikumi turpmākai attīstībai sniegti sējumā „Pielikumi (izpētes)” 7.pielikumā „Ainavas un apstādījumu attīstības koncepcija”.

1.10. Teritorijas inženiertehniskā apgāde

1.10.1. Ūdensapgāde

Lokālplānojuma teritorijā ir pilsētas centralizētās ūdensapgādes tīkli. Tos apsaimnieko SIA „Rīgas Ūdens”. Mežaparkā un tam blakusesošajās teritorijās ir iebūvēti šādi ūdensvadi ar pievadiem:

- DN 15mm ūdensvads Atpūtas ielā;
- DN 150/250/300 ūdensvads Ostas prospektā;
- DN 300 mm kvartāla ūdensvads no Meža prospekta līdz Ostas prospektam;
- DN 100/150 mm ūdensvads Pāvu ielā;
- DN 100 mm, DN 150 mm, DN 200 mm ūdensvadi Viestura prospektā;
- DN 200 mm ūdensvads Meža prospektā;
- DN 100/150 mm ūdensvads Mores ielā;
- DN 900 mm maģistrālais ūdensvads Viestura prospektā.

Ūdensapgādes tīkls nodrošina dzeramā ūdens apgādi esošajiem objektiem.

Mežaparka Lielās estrādes pārbūves projektā plānots izbūvēt jaunu ūdensvada trasi D150mm pa Atpūtas aleju.

⁵² Atbilstoši meža inventarizācijas datiem uz 2011.gada nogali

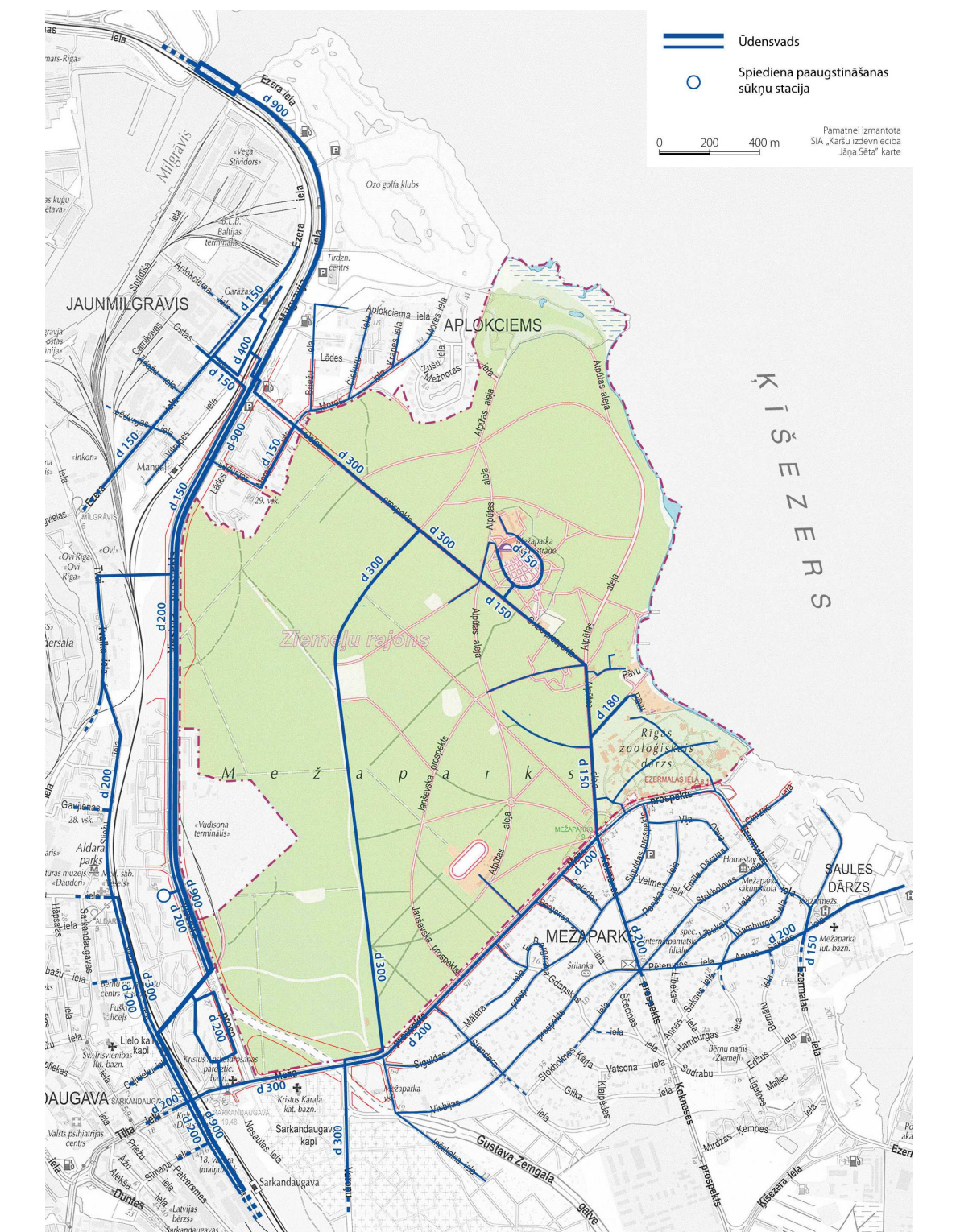
Ūdensapgādes urbumi

Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza teritorijā atrodas 4 urbumi, kuri tiek izmantoti tikai tehniskajām vajadzībām dzīvnieku baseinu uzpildīšanai ar ūdeni. Tiem ir pievienota atsevišķa cauruļvadu sistēma. Tā kā dzeramo ūdeni zooloģiskajam piegādā no pilsētas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un urbumus nākotnē nav plānots tos izmantot dzeramā ūdens apgādei, aizsargjoslas atbilstoši normatīvo aktu nosacījumiem tiem nav jānosaka.

Priekšnosacījumi un turpmākās attīstības risinājumi

- Inženierkomunikāciju tīklu projektē un izbūvē saskaņā ar Ministru kabineta 28.12.2004. noteikumiem Nr.1069 "Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietošanu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās", Latvijas būvnormatīviem (LBN), Latvijas valsts standartiem (LVS), Aizsargjoslu likumu, Rīgas domes 17.12.2002. saistošajiem noteikumiem Nr.39 „Rīgas ūdensvada un kanalizācijas tīklu būvju ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības noteikumi” un citu spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.
- Lokālpārplānojuma īstenošanas gaitā, esošo objektu rekonstrukcijas vai jaunu objektu projektēšanas stadijā, atkarībā no patērējamā ūdens daudzuma, rakstura un režīma, jāveic ūdens patēriņa aprēķini, lai nerastos traucējumi ūdens apgādē ielu tīklam pievienotajiem objektiem. Gadījumā, ja esošie tīkli nenodrošina nepieciešamo caurplūdi, jāveic ūdensvada tīklu rekonstrukcija.
- Projektējamajiem objektiem jāpieprasa tehniskie noteikumi, norādot objekta konkrētās prasības.
- Projektēšanas gaitā jāparedz objektu ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu pievienošana centralizētajiem ūdensvada un kanalizācijas tīkliem, ievērojot LBN 223-99 „Kanalizācijas ārējie tīkli un būves”, LBN 222-99 „Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves” un LBN 221-98 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija” prasības.
- Laika posmā līdz centralizēto inženierkomunikāciju izbūvei, ūdensapgādi jānodrošina no vietējā urbuma. Urbumu izvietošanu un ierīkošanu veic atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām, Ministru kabineta 20.01.2004. noteikumu Nr.43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika” un LBN 222-99 „Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves” prasībām. Jānodrošina dzeramā ūdens kvalitātes atbilstība Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” prasībām.
- Principālo ūdensapgādes tīklu attīstības shēmu skatīt 2.7. 4.sadaļā.
- Plānotie galveno komunikāciju koridori parādīti grafiskās daļas - kartē „Galvenās aizsargjoslas”

24. attēls. Centralizētās ūdensapgādes sistēmas tīklu izvietojums

1.10.2. Sadzīves kanalizācija

Mežaparka objekti lokālpārplānojuma teritorijā ir pieslēgti centralizētajai pilsētas kanalizācijas sistēmai. Teritorijā un tās tuvumā atrodas SIA „Rīgas Ūdens” apsaimniekotie sadzīves notekūdeņu kanalizācijas cauruļvadi ar izvadiem:

- DN 160 mm spiedvads Atpūtas alejā no Meža prospekta līdz Pāvu ielai;
- DN 250 mm paštecības vads Atpūtas alejā no Pāvu ielas līdz Janševska prospektam;
- DN 200/250 mm paštecības vads Pāvu ielā;
- DN 200/250 mm paštecības vads Meža prospektā;
- DN 160 mm spiedvads Meža prospektā pie Kokneses prospekta;
- DN 300 mm paštecības vads Mores ielā.

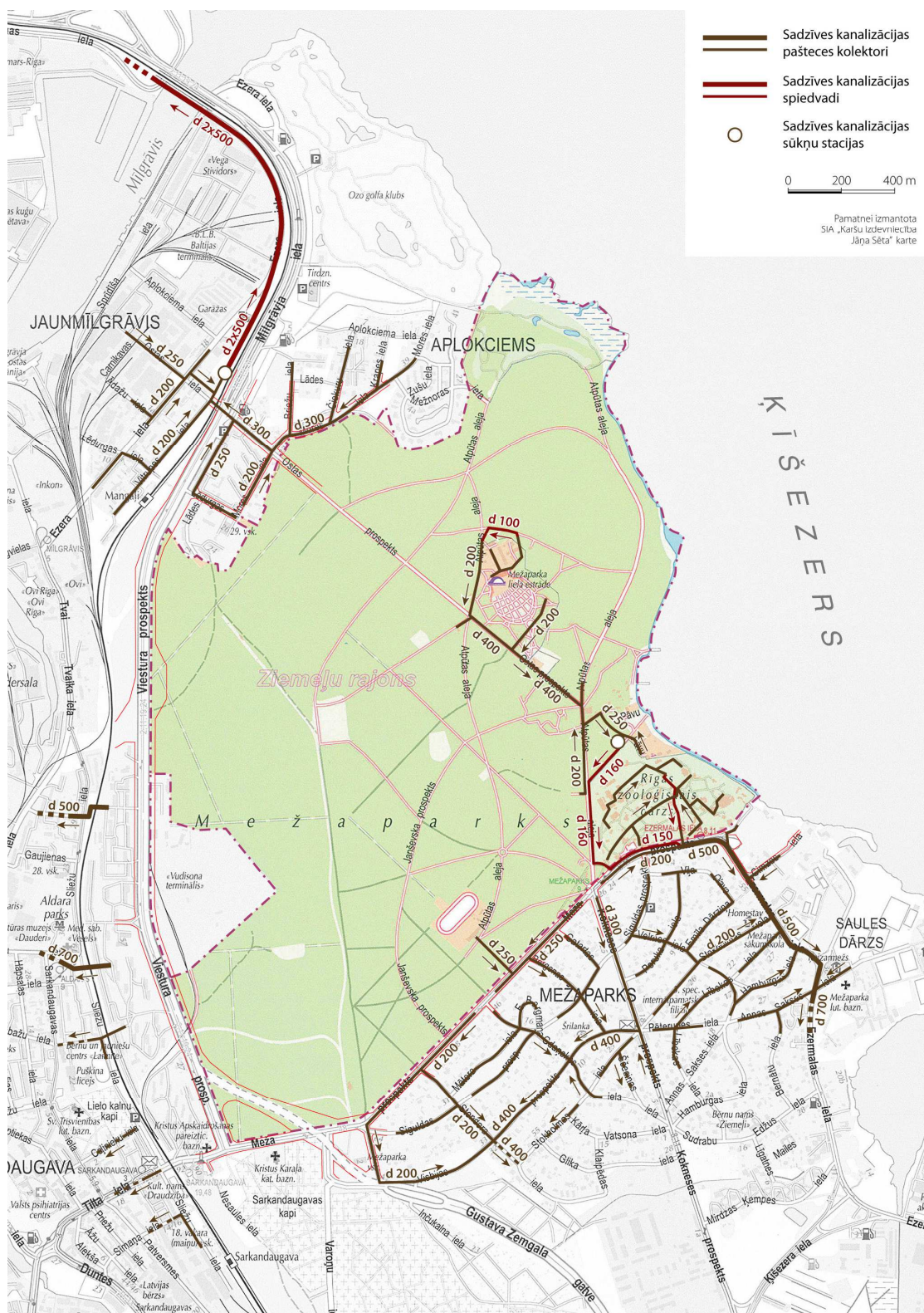
Šie tīkli nodrošina esošo objektu sadzīves kanalizācijas notekūdeņu savākšanu.

Dziesmu svētku estrādes rekonstrukcijas būvprojektā ir plānots rekonstruēt Ostas prospektā esošo kolektoru.

Priekšnosacījumi un turpmākās attīstības risinājumi

- Inženierkomunikācijas projektē un izbūvē saskaņā ar Ministru kabineta 28.12.2004. noteikumiem Nr.1069 "Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietošanu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās", Latvijas būvnormatīviem (LBN), Latvijas valsts standartiem (LVS), Aizsargjoslu likumu, Rīgas domes 17.12.2002. saistošajiem noteikumiem Nr.39 „Rīgas ūdensvada un kanalizācijas tīklu būvju ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības noteikumi” un citu spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.
- Lokālpārplānojuma īstenošanas gaitā, esošo objektu rekonstrukcijas vai jaunu objektu projektēšanas stadijā, atkarībā no novadāmā sadzīves notekūdeņu daudzuma, rakstura un režīma, jāveic aprēķini, lai novērtētu, vai nav jāveic esošā kanalizācijas tīkla rekonstrukcija, lai nerastos traucējumi sadzīves notekūdeņu novadīšanā pievienotajiem objektiem.
- Lokālpārplānojuma īstenošanas gaitā nodrošināt dalīto notekūdeņu sistēmu – sadzīves notekūdeņu tīkla atdalīšanu no lietus ūdeņu kanalizācijas tīkla.
- Lokālpārplānojuma īstenošanas gaitā projektējamajiem objektiem pieprasīt papildus tehniskos noteikumus, norādot projektējamā objekta konkrētās prasības.
- Laika posmā līdz centralizētās kanalizācijas sistēmas izbūvei paredzēt vietējās kanalizācijas sistēmas ierīkošanu, atbilstoši būv normatīvu un Aizsargjoslu likuma prasībām.
- Plānojot sabiedriski nozīmīgas būves, paredzēt to pieslēgšanu pilsētas centralizētajām inženierkomunikācijām, atbilstoši Rīgas domes 20.12.2005. saistošo noteikumu Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 97.punkta prasībām..
- principālo sadzīves kanalizācijas un lietus kanalizācijas tīklu attīstības shēmu skatīt 2.7.4.sadaļā
- plānotie galveno komunikāciju koridori parādīts grafiskās daļas - kartē „Galvenās aizsargjoslas”

25. attēls. Pilsētas centralizētās notekūdeņu savākšanas sistēmas tīklu izvietojums

1.10.3. Lietus ūdeņu kanalizācija

Lokālpārplānojuma teritorijā nav pilsētas lietus ūdeņu kanalizācijas kolektoru. Tās tuvumā atrodas šādi lietus ūdeņu kanalizācijas kolektori:

- Meža ielā (D400 mm), kas savienots ar kolektoru Kokneses prospektā (D500 mm);
- Mīlgrāvja ielā (D1200 mm);
- Dzīvojamā rajona robežās Ostas prospektā (D300 mm), Mores ielā (D200 mm), Čiekuru ielā (D200 mm) prospektā;
- Austrumu pārvada teritorijā (D560 mm).

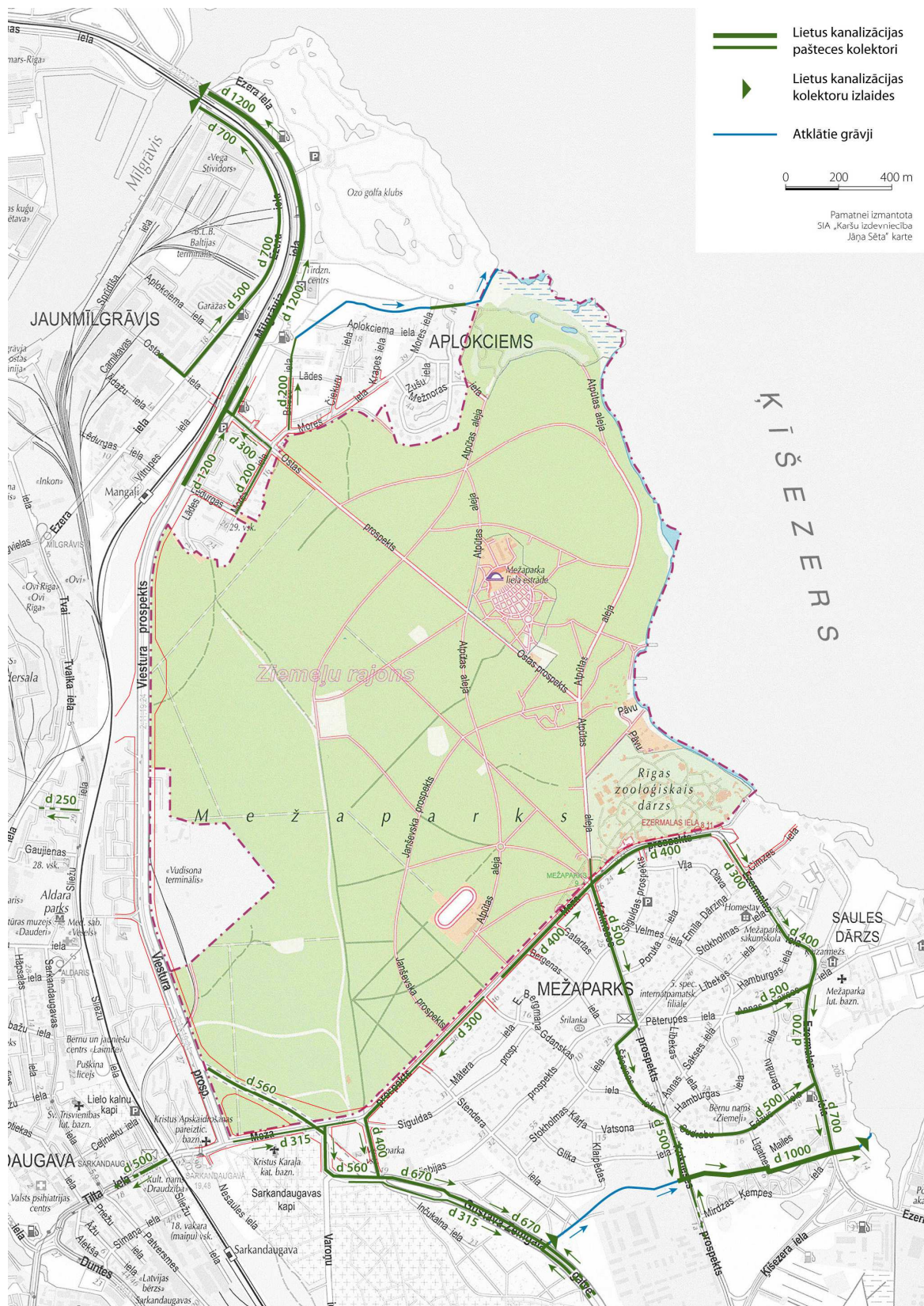
Viestura prospektā pašlaik Austrumu pārvada teritorijā tiek izbūvēts jauns kolektors (D560 mm), savukārt otra (D600 mm) kolektora būvniecība (savienojumā ar Mīlgrāvja ielu) tiek plānota tuvākajā nākotnē.

Kultūras un atpūtas parkā “Mežaparks” izvietotajos objektos, tostarp lielākajos - Mežaparka Lielajā estrādē un Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā, ir lokāli lietus ūdeņu savākšanas risinājumi, daļa lietus ūdeņu tiek iepludināti sadzīves notekūdeņu kanalizācijā.

Priekšnosacījumi un turpmākās attīstības risinājumi

- *Lokālpārplānojuma īstenošanas gaitā, ja esošie tīkli nenodrošina nepieciešamo caurplūdi, vai tiem nav iespējams pieslēgties, jāveic jaunu lietus kanalizācijas tīklu projektēšana un izbūve, nepieciešamības gadījumā - esošo tīklu rekonstrukcija. Lokālpārplānojuma teritorijā ir jāparedz dalītā notekūdeņu sistēma – lietus ūdeņu kanalizācijas tīkls atdalīts no sadzīves notekūdeņu tīkla.*
- *Dziesmu svētku estrādes projektā plānots lietus notekūdeņus no estrādes teritorijas novadīt uz esošo ugunsdzēsības rezervuāru, tālāk ar jābūvējamās sūkņu stacijas un spiedvada Atpūtas alejā palīdzību, lietus ūdeņi tiks novadīti līdz Ostas prospektam, kurā paredzēts izbūvēt jaunu lietus kanalizācijas paštes kolektoru ar pievienojumu Viestura prospekta lietus kanalizācijas maģistrālajam cauruļvadam. Lietus notekūdeņus no autostāvvietas teritorijas vispirms paredzēts attīrīt naftas produktu atdalītājos. Plānots arī sakārtot kanalizācijas sistēmu Meža prospekta un Janševska prospekta krustojumā, izbūvējot papildus ūdens uztveršanas gūlijas. Estrādes teritorijā plānots izveidot automatisko teritorijas laistīšanas sistēmu. Ūdeni šīs sistēmas darbībai paredzēts ņemt no esoša ugunsdzēsības rezervuāra, ko turpmāk paredzēts izmantot kā lietus ūdeņu akumulējošo tilpni.*
- *Esošo pilsētas lietus ūdens kanalizācijas kolektoru Viestura prospektā, Mīlgrāvja ielā, Meža prospektā izmantošana iespējama ierobežota ūdens daudzuma uzņemšanai no atsevišķiem parka objektiem. Plānojot jaunu objektu celtniecību, ir jāveic jaunajā objektā savācamo lietus un virszemes noteces ūdeņu aprēķini, jānovērtē esošo tīklu kapacitāte un pieslēgšanās iespējas tiem.*
- *principālo lietus kanalizācijas tīklu attīstības shēmu skatīt 2.7. 4.sadaļā.*
- *plānotie galveno komunikāciju koridori parādīts grafiskās daļas - kartē „Galvenās aizsargjoslas”.*

26. attēls. Pilsētas lietus ūdeņu kanalizācijas sistēmas izvietojums

1.10.4. Elektroapgāde

Lokālpārplānojuma teritorijas ZR daļā, paralēli Viestura prospektam, Lēdurgas ielas rajonā atrodas elektropārvaldes tīkla 110 kV gaisvadu divķēžu elektrolīnija. Elektrolīnija šķērso Viestura prospektu, taču tās aizsargjosla lokālpārplānojuma teritorijas izmantošanas iespējas tiešā veidā neskar, jo šinī parka daļā jauni apbūves objekti parka teritorijā netiek plānoti.

Elektroapgādi Mežaparka objektiem nodrošina 20 kV un 0,4kV kabeļu līnijas. Shematisks transformatoru un EPL izvietojums atspoguļots 28.attēlā.

Attīstības priekšnoteikumi un galvenie risinājumi

Inženierkomunikācija projektē un izbūvē atbilstoši Ministru kabineta 28.12.2004. noteikumiem Nr.1069 "Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās".

Lokālpārplānojuma īstenošanas gaitā, esošo objektu rekonstrukcijas vai jaunu objektu projektēšanas stadijā:

- jāievēro īpašuma lietošanas tiesību ierobežojumus elektroapgādes līniju aizsargjoslās. Ņemot vērā, ka nav pieļaujama apbūve elektroapgādes objektu aizsargjoslās, nepieciešamības gadījumā paredzēt to iznešanu pa lokālpārplānojumā norādītām trasēm, kas būs jāveic par ierosinātāja līdzekļiem.
- Inženierkomunikāciju izvietojumu teritorijā plāno saskaņā ar plānoto objekta elektroapgādes shēmu; ap sadales tīkla objektiem ievēro sekojošus aprobežojumus: aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām noteikta 1 metra attālumā no kabeļa līnijas ass, sadales iekārtām, fīderu punktiem, transformatoru apakšstacijām ir noteikta 1 metra attālumā ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk ārpusē izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai grīdas virsmas, 0,4kV elektrolīnijas aizsargjosla ir 2,5 metru attālumā no līnijas ass.
- Ēkas, būves, ielas, ceļu apgaismes balstus, sabiedriskā transporta pieturvietas, transporta stāvvietas novietot ārpus 110 kV elektrolīnijas aizsargjoslas. Ievērot horizontālo attālumu no stādāmajiem kokiem un krūmiem līdz 110 kV elektrolīnijas ass līnijai ne mazāku par 1 metriem. Ievērot horizontālo attālumu no aktīvās atpūtas, izklaides un sporta laukumiem līdz 110 kV elektrolīnijas malējiem vadiem ne mazāku par 30 metriem.
- Inženierkomunikācijas izvietot Ministru kabineta 28.12.2004. noteikumos Nr.1069 "Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās" paredzētajā attālumā no 110 kV gaisvadu elektrolīnijas balsta zemējuma konstrukcijām.
- 110 kV elektrolīniju un iespējamo plānoto ielu šķērsojumā ievērot minimālo vertikālo gabarītu no elektrolīniju zemākā vada līdz ceļa brauktuves virsmai – ne mazāku kā blakus esošā Viestura prospekta un elektrolīniju šķērsojumā. 110 kV elektrolīniju aizsargjoslā saglabāt esošo vertikālo gabarītu no elektrolīniju zemākā vada līdz šķērsojamās teritorijas zemes virsmai. Nepaaugstināt zemes virsmu elektrolīnijas balsta vietā. Paredzēt piebraukšanas iespējas elektrolīnijas balstam ar „smago” tehniku ekspluatācijas un remonta darbu veikšanai. Ja 110 kV elektrolīnijas aizsargjoslā paredzēts paaugstināt zemes līmeni, elektroenerģijas pārvades tīkla un satiksmes drošības nodrošināšanai novērtēt nepieciešamību veikt šīs elektrolīnijas rekonstrukciju (balstu maiņu, vadu stiprinājuma veida un armatūras maiņu). Visus izdevumus, kas saistīti ar elektrolīniju iespējamo rekonstrukciju, apmaksā apbūves ierosinātājs.

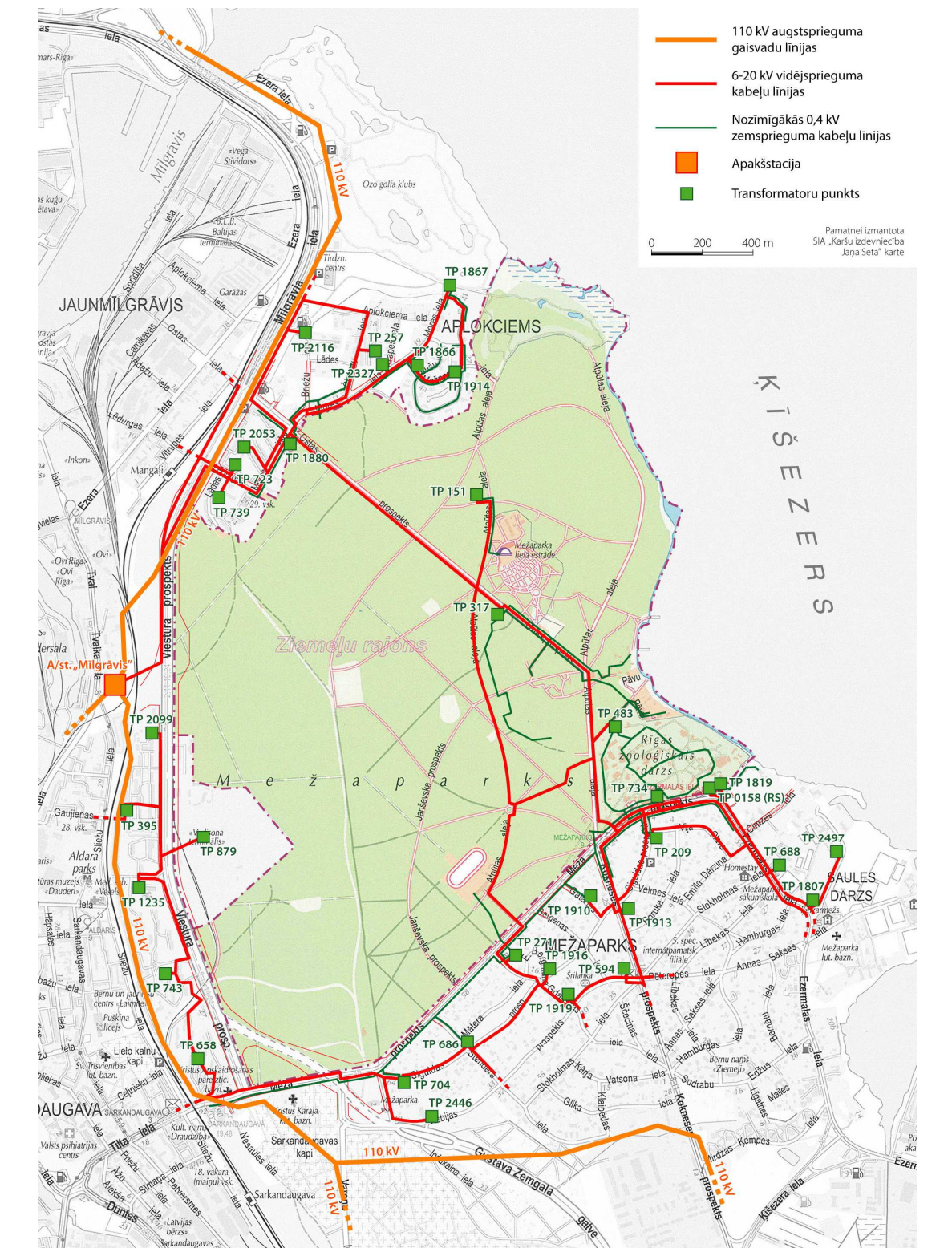
▪ Inženierkomunikāciju un ceļu projektus to šķērsojumos un tuvošanās vietās ar 110 kV gaisvadu un kabeļu elektrolīnijām saskaņot ar AS „Latvijas elektriskie tīkli”, ievērojot sekojošus nosacījumus:

- ēkas, būves, ielas, ceļu apgaismes balstus, sabiedriskā transporta pieturvietas, transporta stāvvietas novietojumu paredzēt ārpus 110 kV elektrolīnijas aizsargjoslas.
- Ievērot minimālo horizontālo attālumu no stādāmajiem kokiem līdz 110 kV elektrolīnijas ass ne mazāku par 13 metriem.
- Ievērot horizontālo attālumu no aktīvās atpūtas, izklaides un sporta laukumiem līdz 110 kV elektrolīnijas malējiem vadiem ne mazāku par 30 metriem.
- Inženierkomunikācijas izvietot MK noteikumos Nr.1069 paredzētajā attālumā no 110 kV gaisvadu elektrolīnijas balsta zemējuma konstrukcijām.
- 110 kV elektrolīniju aizsargjoslā saglabāt esošo vertikālo gabarītu no elektrolīniju zemākā vada līdz šķērsojamās teritorijas zemes virsmai.
- Paredzēt piebraukšanas iespējas elektrolīnijas balstam ar autopacēlāju ekspluatācijas un remonta darbu veikšanai.
- Inženierkomunikāciju un ceļu projektu izstrādāšanai to šķērsojumos un tuvošanās vietās ar 110 kV elektrolīniju paredzēt tehnisko noteikumu saņemšanu un projektu saskaņošanu ar AS "Latvijas elektriskie tīkli".

Autostāvvietas ielas teritorijā ierīko ārpus 110 kV EPL aizsargjoslas. ,

Principālo lietus kanalizācijas tīklu attīstības shēmu skatīt 2.7. 4.sadaļā.

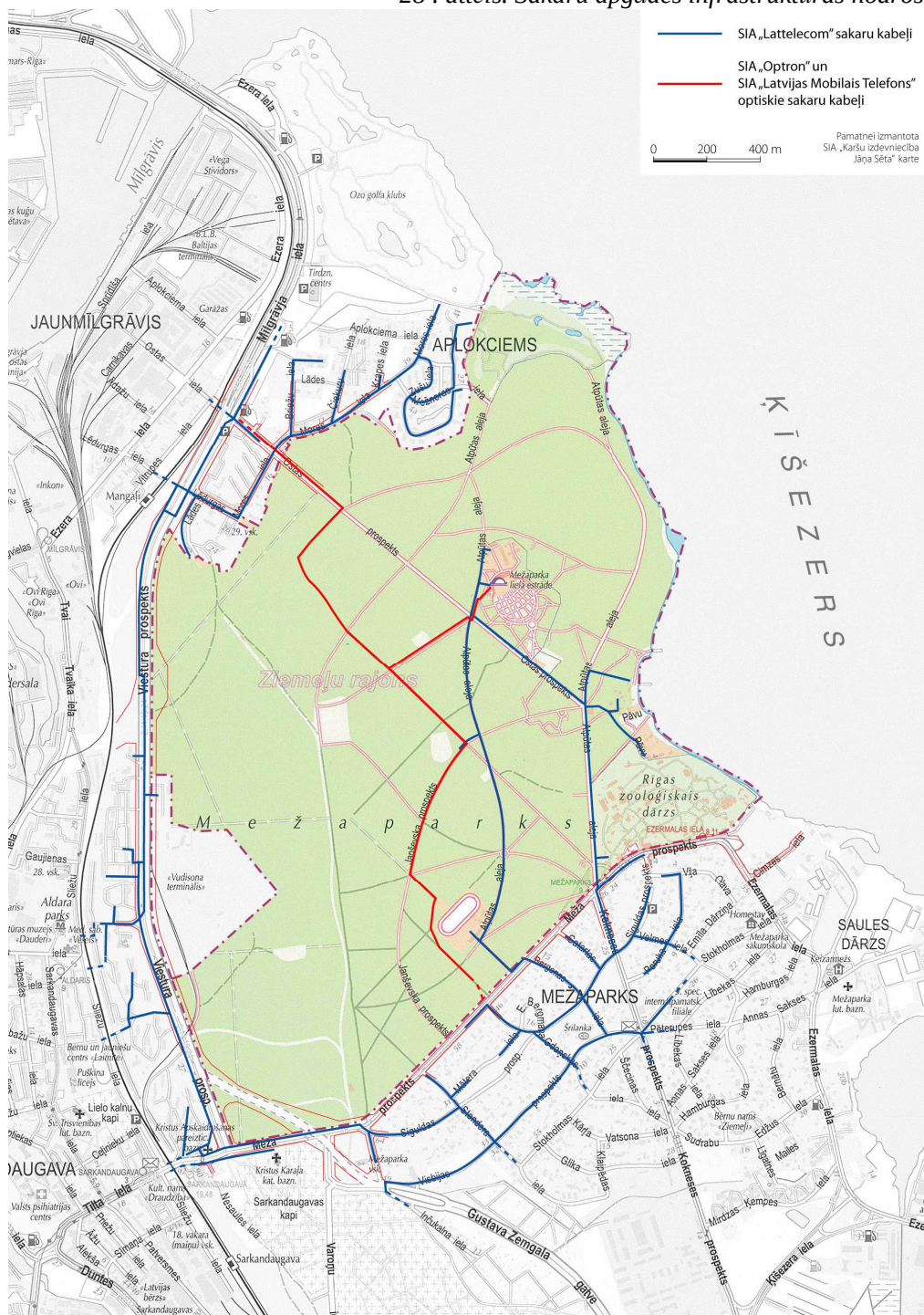
Plānotie galveno komunikāciju koridori parādīts grafiskās daļas - kartē „Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas).

1.10.5. Sakaru apgāde

Lokālplānojuma teritoriju šķērso SIA „Lattelecom” piederošas telekomunikāciju trases.

28 . attēls. Sakaru apgādes infrastruktūras nodrošinājums

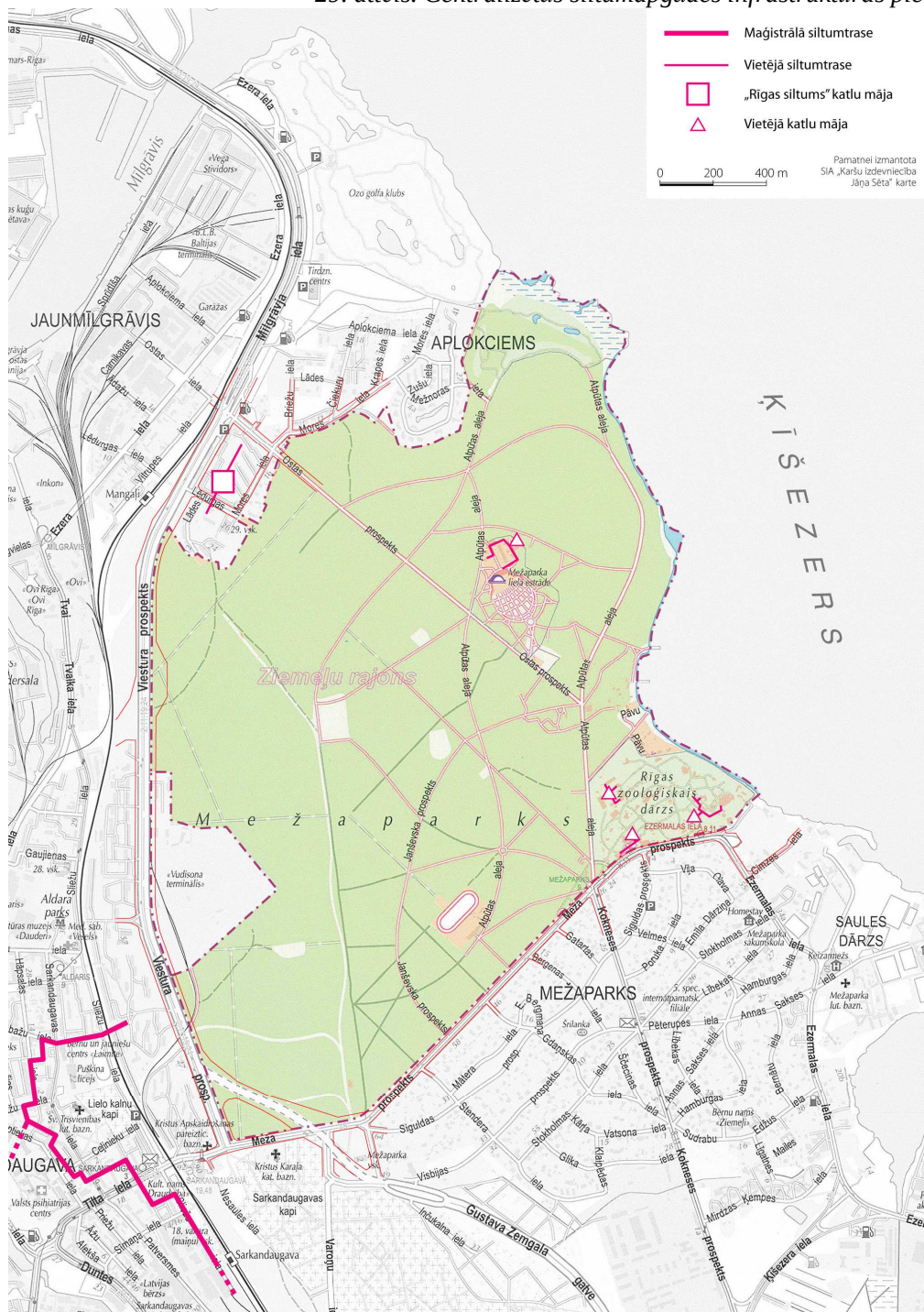
Lokālplānojuma risinājums paredz iespēju saglabāt esošos trasējumus. Esošo tīklu pārvietošu vai jaunu kabeļu trašu izbūvi risina konkrētu būvprojektu ietvaros, saskaņojot ar SIA „Lattelecom”. Esošo tīklu ekspluatācijas nodrošināšanai ievēro aizsargjoslu likumā noteiktās ekspluatācijas aizsargjoslas. Plānotie galveno komunikāciju koridori parādīts grafiskās daļas kartē „Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas)”.

konsultāciju uzņēmums „Grupa93”, 2013.gads

1.10.6. Siltumapgāde

Lokālpilnojuma teritorijā neatrodas pilsētas centralizēto siltuma tīklu un siltuma avotu. Tuvākā katlu māja atrodas Viestura prospekta 20b. Saskaņā ar „Rīgas Siltums” informāciju, ir iespējams izskatīt iespēju nodrošināt ar centralizēto siltumapgādi katlu mājai pieguļošo teritoriju. Atļauju alternatīvas apkures ierīkošanai izsniedz Rīgas domes Rīgas pilsētas siltumapgādes jautājumu komisija. Lokālpilnojuma teritorijā nav ierobežojumu siltumapgādes veida izvēlē un ir atļauta lokālu siltumavotu un apkures iekārtu uzstādīšana.

29. attēls. Centralizētās siltumapgādes infrastruktūras pieejamība

Attīstības priekšnoteikumi un galvenie risinājumi

- Lokālpārplānojuma īstenošana gaitā, papildus izvērtē piemērotāko siltumapgādes risinājumu Parka teritorijā izvietojamajiem objektiem.
- Izvēloties gāzes apgādi, vidēja spiediena sadales gāzesvada novietni projektē un izbūvē esošo un projektējamo ielu sarkanajās līnijās atbilstoši Ministru kabineta 28.12.2004. noteikumiem Nr.1069 "Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās."
- Lokālpārplānojuma īstenošana gaitā, tehnisko projektu izstrādes stadijā paredz iespējas vidējā spiediena gāzes pievadu izbūvei katram patērētājam atsevišķi.
- principālais objektu gāzes apgādes risinājums atspoguļots 2.7.4. sadaļā
- plānotie galveno komunikāciju koridori parādīts grafiskās daļas - kartē „Teritorijas izmantošanas aprobežojumi (aizsargjoslas)”.

2. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMU APRAKSTS

2.1. Pamatnostādnēs

Lokālplānojuma risinājumi izstrādāti saskaņā ar Rīgas pilsētas attīstības stratēģiju un teritorijas plānojumu, ņemot vērā plānojuma izstrādes laikā veiktās izpētes un izvērtējumus, institūciju nosacījumus un lokālplānojuma izstrādē iesaistīto pušu viedokļus.

Mežaparks ir vēsturisks parks (*vecāks par 50 gadiem*), tādēļ plānojuma risinājumi ir vērsti uz teritorijas kā vienotas publiskās ārtelpas attīstību, konsolidējot esošās zemes vienības un nepieļaujot turpmāku nekustamo īpašumu sadrumstalošanu, respektējot kultūrvēsturiskās vides raksturu, plānojuma struktūru, dabas daudzveidību un ainavu arhitektūras detaļas.

Lokālplānojuma risinājumi ir vērsti uz Mežaparka revitalizāciju, atpūtas iespēju un pakalpojumu attīstību. Lokālplānojuma risinājumi izstrādāti atbilstoši Mežaparka teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras attīstības programmā definētajiem parka turpmākās attīstības pamatprincipiem. Plānojumā ir noteikts programmā ietvertās attīstības vīzijas un stratēģisko mērķu īstenošanas telpiskais ietvars.

2.2. Vīzija un stratēģiskie mērķi

Mežaparks kā Dziesmu svētku mājvieta, sporta un aktīvās atpūtas centrs, četrus gadalaiku dabas harmonija.

Mežaparks ir unikāls četrus sezonu atpūtas parks, balstīts gadalaiku pievilcībā – vienā no Latvijas vērtībām.

Parks ir viengabalaina, nedalīta teritorija, un ir līdzvērtīgi izmantojams un pieejams rīdziniekiem un pilsētas viesiem. Parks, kurš ir īpaši veidots ģimenēm ar bērniem, veselīgam dzīvesveidam un jēgpilnai brīvā laika pavadīšanai – kā kritērijs, caur kuru ir vērtējama jebkura plānotā aktivitāte.

Mežaparks ir *Notikumu teritorija*. Kvalitatīva atpūtas un kultūras pasākumu vieta. Tas ir „zaļais stadions” – darīšanai un izmēģināšanai. „Dari pats” ir būtiskākais princips.

Pievilcīgs ainaviskās kvalitātes un patiesu vērtību dēļ – vērtību, kas raksturo vietējo un dabisko.

Patiesi ilgtspējīga un veselīgu dzīvesveidu popularizējoša teritorija – veselīgas un izzinošas aktivitātes, kvalitatīvs serviss, t.sk. vietējās, dabiskās pārtikas piedāvājums.

Izcilība labiekārtojumā un piedāvājumu kvalitātē veido Mežaparku par vienu no Rīgas vizītkartēm.

Tas ir globāli interesants ar īpašo, vietējo identitāti, atpazīstams kompleksā piedāvājumā ar apkārtējām teritorijām - kā „Mežaparks +”.

Parka pārvaldība ir atklāts process, piedaloties pašvaldībai, apsaimniekotājiem, kultūras un sporta dzīves organizatoriem, Rīgas Zooloģiskajam dārzam, vietējo apkaimju iedzīvotājiem un plašākai sabiedrībai.

Stratēģiskie mērķi

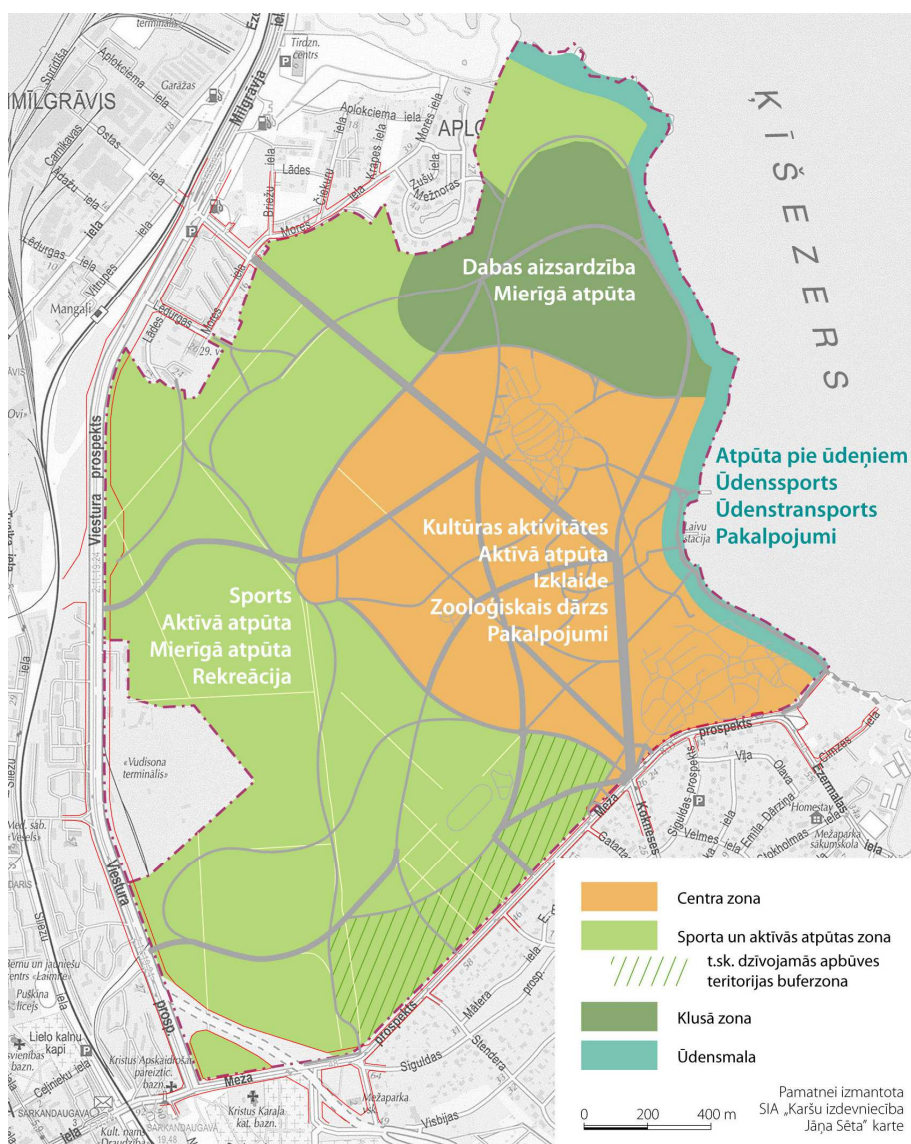
1. Četrus sezonu daudzfunkcionāla izmantošana
2. Teritorijas pieejamība un sasniedzamība
3. Pasākumu regularitāte un saikne ar apkārtējām teritorijām - „Mežaparks+”

2.3. Teritorijas funkcijas, aktivitātes un pakalpojumi

Mežaparka teritorijas lielums (423ha, ietverot Rīgas Zooloģiskā dārza teritoriju) ļauj attīstīt visplašāko funkciju spektru, kuras, pārdomāti sagrupējot pa funkcionālām zonām, savstarpēji nekonfliktē, bet viena otru papildina un nodrošina kvalitatīvas **atpūtas, izglītošanās, izklaides, sporta un rekreācijas iespējas.**

Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras programmā, kas tika izstrādāta pirms lokālplānojuma risinājumiem, ir definētas teritorijas **vērtības, pamatprincipi, vīzija un stratēģiskie mērķi**, kā arī teritorijas principiālais sadalījums (*centra zona, sporta un aktīvās atpūtas zona, ūdensmala un klusā zonā*), akcentējot atsevišķu parka daļu izmantošanas prioritātes.

31.attēls. Parka teritorijas principiālais sadalījums

Lokālpārplānojuma risinājumi ir izstrādāti, pamatojoties uz „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras attīstības programmā” ietvertajām nostādnēm, iekļaujoties Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma nosacījumos - atbilstoši detalizējot teritorijas funkcionālo zonējumu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Lokālpārplānojuma risinājumi ir vērsti uz teritorijas kā vienotas publiskās ārtelpas attīstību, konsolidējot esošās zemes vienības un nepieļaujot turpmāku nekustamo īpašumu sadrumstalošanu, respektējot kultūrvēsturiskās vides raksturu, plānojuma struktūru, dabas daudzveidību un ainavu arhitektūras detaļas.

Galvenie lokālpārplānojuma risinājumi paredz:

- visā Mežaparka teritorijā esošā celiņu tīkla infrastruktūras atjaunošanu un pilnveidošanu, izbūvējot arī jaunus celiņus,
- parka apmeklētāju ērtību uzlabošanai vairāku apkalpes objektu (moduļa tipa ēkas līdz 80m2 apjomā) izvietojumu, kas nodrošinātu parka apmeklētājiem pamatservisu (tualetes, inventāra noma, mantu glabātuve, kafejnīca utml. pakalpojumu funkcijas),
- parka centrālās daļas attīstību, kas ietver jaunu rotaļu, sporta un atpūtas laukumu, pastaigu taku un cita veida labiekārtojuma izveidi, papildinot un paplašinot esošās Bērnu pilsētiņas piedāvājumu,
- daudzfunkcionāla sporta un atpūtas kompleksa izveidi bijušās slidotavas teritorijā, ietverot stāvvietas parka un Zooloģiskā dārza apmeklētājiem; tostarp vairāklīmeņa transportlīdzekļu novietnes izbūves iespēju,
- jaunas aktīvās atpūtas zonas izveidi bijušās Bērnu dzelzceļa stigas teritorijā;
- esošo ieeju no Meža prospekta un Ostas prospekta rekonstrukciju un jaunu ieeju izveidi no Viestura prospekta puses, uzlabojot parka pieejamību no sabiedriskā transporta pieturvietām un kontekstā ar plānotajām autostāvvietām pa parka perimetru
- Ķīšezerā krastmalas promenādes izbūves iespējas - no 11.tramvaja galapunkta līdz esošai kuģīšu pietātnai. Promenāde plānota kā ainaviski veidota rekreācijas teritorija ar atpūtas vietām un labiekārtojumu, kas vienlaikus kalpo arī krasta erozijas novēršanai;
- jaunu transportlīdzekļu novietņu izvietojumu pa teritorijas perimetru atbilstoši attīstības kārtām un prognozējamam parka apmeklētāju daudzuma pieaugumam.
- nozīmīgāko apbūves objektu (krastmalas promenāde, galvenā ieejas mezgla rekonstrukcija, bijušās slidotavas kompleksa rekonstrukcija u.tml.) realizāciju atbilstoši atklātiem būvniecības metu konkursiem, tostarp rīkojot papildus publisko apspriešanu. Konkursu prasības iekļautas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

Lokālpārplānojuma redakcija pamatā ietver līdzšinējos izstrādātos kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” detālpārplānojuma risinājumus, kas ir precizēti atbilstoši institūciju atzinumiem un sabiedrības viedokļiem pēc detālpārplānojuma 1.redakcijas sabiedriskās apspriešanas rezultātu apkopošanas un izvērtēšanas.

- 1) **Pilnveidots satiksmes organizācijas risinājums**, nosakot stingrākus ierobežojumus apkalpes un piegāžu transporta kustībai, to pieļaujot vienīgi ar parka Pārvaldi saskaņotos maršrutos ārpus apmeklētāju plūsmu maksimumstundām.

Plānojums paredz pilnībā atslogot Parka galveno ieeju (Zoodārza priekšlaukumu un Atpūtas aleju) no autotransporta klātbūtnes, apkalpes autotransporta piekļuvi Parkam organizē no Ostas prospekta un Meža prospekta, saskaņā ar grafiskās daļas pielikumu „Transporta organizācija”. Autotransporta pagaidu piekļuvi Pāvu ielas īpašumiem līdz lokālpārplānojuma īstenošanas uzsākšanai (attiecībā uz galvenās ieejas mezgla rekonstrukciju un promenādes detalizēta risinājuma izstrādi), ir pieļaujama no Meža prospekta ar Parka apsaimniekotāju saskaņotos maršrutos un iebraukšanas laikus, ņemot vērā sezonalitāti un diennakts laikus, ārpus apmeklētāju plūsmas maksimumstundām atbilstoši lokālpārplānojuma realizācijas pakāpei.

Uzsākot iepriekšminēto pasākumu īstenošanu, transporta organizācijas risinājumu pārskata un, ja nepieciešams, veic izmaiņas, ņemot vērā atklātajos konkursa rezultātos pieņemtos risinājumus.

Sabiedriskā transporta pieejamības uzlabošanai Meža prospekta sarkanajās līnijās rezervēta teritorija trolejbusa maršruta pagarināšanai nākotnē.

Akcentēta sabiedriskā transporta maršrutu pilnveidošana un veloceliņu savienojumu izveide, uzlabojot Mežaparka sasaisti ar citām pilsētas daļām.

- 2) Saglabāts pamatprincips autostāvvietu izvietojumam pa parka perimetru, bet ir **precizēta plānotā autostāvvietu ietilpība un izmantošanas režīms**. Lai mazinātu risku sabiedriskā transporta kustības kavējumiem plaši apmeklētu pasākumu laikā Meža prospektā, ir samazināts plānotais autostāvvietu īpatsvars bijušās slidotavas teritorijā (nepārsniedzot 300 stāvvietas). Savukārt automašīnu un autobusu novietošana organizēto pasākumā laikā tiek atļauta esošajā laukumā parka centrālajā daļā (tā saucamajā „autobusu laukumā”), piekļuvi organizējot pa jaunbūvējamo parka celiņu no Viestura prospekta puses.
- 3) **Ķīšezera krastmalas promenādei** lokālpārplānojuma ietvaros netiek noteikts konkrēts trasējums, bet ir atzīmēta zona, kuras robežās to ir atļauts projektēt. Labāko risinājumu izvēlēsies atklāta arhitektūras konkursa rezultātā. Nosacījumi konkursa darba uzdevumam ir papildināti ar vairākām būtiskām prasībām, tostarp:
 - izstrādāt vairākus salīdzināmumus variantus, t.sk. trasējumu, kas neskar privātos zemes īpašumus Pāvu ielā,
 - apzināt un izvērtēt videi un ainavai visdraudzīgākās krasta nostiprināšanas iespējas erozijas skartajās vietās (piemēram, smilšu uzskalošanu).
 - konkursa rezultātiem organizēt publisko apspriešanu.
- 4) **Papildināti nosacījumi parka labiekārtojuma infrastruktūras attīstībai**,
 - paredzot papildus moduļa tipa apkalpes objekta novietni arī esošajā laukumā pie „Meža kaķa”,
 - nosakot papildus prasības labiekārtojuma nodrošinājumam pie parka ieejamām un objektiem (palielināts velonovietņu skaits, paredzēts aprīkojums bērnu rotaļām, saskanīgi vides dizaina elementi u.tml.)
- 5) Precizēta atsevišķu parka celiņu konfigurācija Parka ziemeļrietumu daļā, respektējot aizsargājamo putnu ligzdošanas vietas.
- 6) No **plānojuma ir svītrots punkts par turpmākās plānošanas procesu**, kas detālplānojuma risinājumā paredzēja iespēju jauna tematiskā atrakciju parka izbūvei (aptuveni 20 ha platībā) esošajās meža zemēs Parka ziemeļu rietumu daļā, pie Viestura prospekta - **lokālpārplānojuma risinājums šāda tipa atrakciju parka izveidi Mežaparkā neparedz**.
- 7) Precizēti limiti un **samazināts pieļaujamais meža zemju transformēšanas īpatsvars** Parka Apstādījumu un dabas teritorijās, t.sk. netiek paredzēta apbūve Ozo golfa kluba teritorijas daļā

(skatīt plānojuma saistošo daļu: „Teritorijas izmantošanas noteikumus” un tajos minētos pielikumus (attiecinīgās grafiskās daļas kartes)).

Lokālplānojumā, saskaņā ar Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma nosacījumiem, Parka teritorijā ir detalizēti nosacījumi sekojošās zonās, un to apakšzonās: Jauktas apbūves teritorija (J), Apbūves teritorijas ar apstādījumiem (AP1, AP2, AP3, AP4), Apstādījumu un dabas teritorijas: (A1-1, A1-2, A2-1, A2-2, A2-3, A3-1, A3-2, A3-3, A4-1, A4-2, A4-3, A5, A6-1, A6-2), Ielu teritorijas I, I* un Ūdeņu teritorija (Ū) - Ķīsezera daļa, kas iekļaujas lokālplānojuma izstrādes teritorijā.

Papildus atsevišķo zonu nosacījumiem lokālplānojuma apbūves noteikumos ir ietvertas vispārīgās prasības parka teritorijā, tostarp, teritorijas pieejamībai, meža transformēšanas limitam, transporta organizācijai un inženiertehniskās infrastruktūras attīstībai, parka celiņu attīstībai, parka ieeju pilnveidošanai, transportlīdzekļu novietnēm, plānotajai apbūvei, apstādījumu sistēmas izveidei un labiekārtojumam, prasības zemesgabalu apsaimniekošanai un robežu pārkārtošanai. Lokālplānojumā ir precizētas aizsargjoslas un citi izmantošanas aprobežojumi. Tajā ietverti arī nosacījumi turpmāko arhitektūras konkursu rīkošanai.

Teritorijas daļu būtiskākās atšķirības ir teritorijas izmantošanas intensitāte meža apsaimniekošanas kontekstā un nosacījumi saistībā ar galveno objektu izvietojumu.

Jaunu objektu un aktivitāšu attīstība tiek plānota, atbilstoši kultūras un atpūtas parka pamatfunkcijām (atpūta, rekreācija un sports, arī izglītošanās un izziņa, māksla, izklaide un dabas aizsardzība), kontekstā ar teritorijas un tās apkārtnes vēsturisko attīstību un esošo struktūru.

Galveno objektu būvniecība ir plānota apbūves teritorijās (AP un AS zonās), maksimāli izmantojot esošās – līdzšinējā laikā izbūvētās teritorijas, degradētās vietas un nemeža teritorijas (skatīt Grafiskās daļas kartes „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”, pielikumus sējumā „Pielikumi (izpētes)-6.pielikumā „Telpiskā kompozīcija” (Arhitektu birojs „Arhis”, SIA „Grupa93”, 2011./2012.g.) un 10.pielikumu „Dažādu Mežaparka teritorijas objektu izvietojuma/attīstības analīze dabas vērtību, degradēto teritoriju tml. kontekstā (SIA „Grupa93”, 2012.g.)).

Mežaparka plānojuma struktūras karkasu veido parka celiņu un taku tīkls pastaigām un aktīvajai atpūtai. Salīdzinājumā ar esošo situāciju, celiņu tīklu plānots paplašināt, pirmkārt, uzlabojot sasaisti ar parka rietumu daļu – sabiedriskā transporta pieturvietām un plānotajām autonovietnēm. Jaunais parka celiņu tīkls plānots, ievērojot vēsturisko principu (neregulāra, ainaviski veidota cīlpveida sistēma), ņemot vērā reljefu, dabas vērtības (aizsargājamās biotopus, dendroloģiskās vērtības) un esošās – iestaigātās takas.

Celiņi parka teritorijā galvenokārt izmantojami atbilstoši “dalītās telpas” principam, kas nosaka vienādas tiesības visiem satiksmes dalībniekiem (gājējiem, velosipēdistiem, skrituļotājiem, u.c.). Zona ar prioritāti gājējiem ir noteikta centrālajā daļā – paplašināmās bērnu pilsētiņas apkārtne (*skatīt sējumu „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras attīstības programma”*).

Plūsmu sadalīšanai un satiksmes konfliktu mazināšanai piedāvāti šādi risinājumi:

- jaunas ieejas parkā un celiņu tīkla pagarināšana (saistībā ar sabiedriskā transporta pieturvietām un jaunām autostāvvietām pa parka perimetru);
- dažādi celiņu segumu veidi;
- atsevišķu celiņu posmu paplašināšana;
- celiņu marķēšana;
- gājēju prioritāte centra daļā;
- parka informācijas sistēmas izveide - norādes, maršrutu piedāvājums, parka karte, informācijas, pieejamība izmantojot modernās tehnoloģijas..

Teritorijas labiekārtošanā, apstādījumu veidošanā un dizainā ievēro vienotus principus (*skatīt sējumu „Pielikumi”, sadaļā „Ainavas un apstādījumu koncepcija”*). Labiekārtojuma elementus, sporta un aktīvās atpūtas iekārtas izvietoj, respektējot dabas vērtības – īpaši aizsargājamus biotopus, reljefu un kokus.

Ārtelpas aktivitāšu un objektu pārskats funkcionālajās zonās sezonālās griezumā un ietekmes novērtējums, izmantojot kritērijus, kā arī meža transformēšanas aplēses ietvertas sējumā „Pielikumi”, sadaļā „Ārtelpas aktivitāšu un objektu novērtējums”. Lokālpārplānojuma saistošajā daļā „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” ir noteikts saglabājama meža īpatsvars parka teritorijā.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir ietverta lokālpārplānojuma realizācijas kārtība. Lokālpārplānojuma īstenošanas pasākumi ir dalīti divās kārtās – orientējoši līdz 2020. gadam un pēc 2020.gada. Pirmajā kārtā, savukārt, ir noteiktas trīs īstenošanas fāzes. Pirmajā kārtā veic Mežaparka pamatinfrastruktūras atjaunošanu, autonovietņu sakārtošanu un izbūvi, krastmalas promenādes būvniecību un otrās kārtas pasākumu sagatavošanu – arhitektūras konkursu sagatavošanu un projektēšanas darbus. Lokālpārplānojuma realizācijas otrajā kārtā, atbilstoši arhitektūras projektu metu konkursu rezultātiem, veic būvprojektu izstrādi, Zaļā teātra, Dziesmusvētku estrādes, daudzfunkcionālā kompleksa būvniecību un galvenās ieejas mežgla rekonstrukciju.

2.4. Telpiskā kompozīcija

Mežaparka telpiskā kompozīcija veidota ilgu gadu gaitā, vairāku fundamentālu elementu mijiedarbībā. Tie ir:

- dabas vide, kuras atšķirīgākās daļas ir priežu mežs un Ķīšezera krastmala,
- vēsturiskā plānojuma struktūra - sākotnēji veidotais celiņu tīkls ar vēlākiem uzslāņojumiem,
- būves un konstrukcijas, kas nosaka būtiskus mežglu punktus, arī apmeklētāju ceļa galamērķus, bet kuru loma telpiskās kompozīcijas veidošanā ir salīdzinoši piekļūsināta.

Mežaparka telpu cilvēks uztver pakāpeniski, kustībā un galvenokārt, virzoties pa skaidri noteiktiem maršrutiem. Skatu koridori ir samērā šauri un lielākā daļa būvju paveras skatam nelielā attālumā. Pat galvenās telpiskās dominantes — Dziesmu svētku estrādes apjoms pilnībā ir apjaušams tikai pašā objektā. Atklātu telpu ir maz, plašākas panorāmas var vērot vienīgi dažviet Ķīšezera krastmalā.

Telpiskās kompozīcijas raksturīgās pamatiezīmes lielākoties saglabāsies arī turpmāk, papildinot Mežaparka apstādījumus, palielinot funkciju klāstu, attīstot nepieciešamo apbūvi, labiekārtojumu un celiņu tīklu. Lokālpārplānojums paredz saglabāt esošo vēsturisko celiņu tīklu, bet parka perifērajā daļā, kur celiņu trūkst, tie tiks veidoti saskaņā ar tradīciju, papildinot esošo plastisko struktūru. Kā galvenā kompozicionālā ass tiks uzsvērts Ostas prospekts – Atpūtas aleja, uz kuras „uzveras” nozīmīgākie objekti. Pieaugs esošo enkura objektu nozīme. Tos papildinās jauni funkcionāli un vizuāli akcenti - rekonstruētais Mežaparka centrālais ieejas mežgls - reprezentatīvs priekšlaukums, kurā satek visi parka svarīgākie ceļi, centrālais laukums Atpūtas alejas un Ostas prospekta krustojumā, sporta komplekss bijušās slidotavas teritorijā ar rekonstruēto savdabīgo padomju eklektikas būvi, kas akcentē ieejas vārtus.

Lokālpārplānojumā risinājums paredz turpmākajā Mežaparka attīstībā pilnībā respektēt tā svarīgāko misiju – Dziesmu svētku mājvieta. Tas nozīmē, ka netiks būvētas ar Mežaparka lielo estrādi telpiski, funkcionāli vai emocionāli konkurējošas ēkas. Apbūves izvietojumā tiks izvērtēta konkrētās būves iekļaušanās ainavā, tostarp, iespējas objektus izvietot izteiksmīgos skatu perspektīvu noslēgumos. Kvalitatīvāko risinājumu izvēlei galveno objektu risinājumu izstrādei lokālpārplānojuma saistošajā daļā (Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos) ir noteikta prasība atklātu arhitektūras meta konkursu rīkošanai.

Ir noteikti apbūves apjomu limiti tiem apkalpes objektiem, kas nepieciešami elementāru funkciju nodrošināšanai visā parkā (viens stāvs, 80 m² apbūves laukums). Šīs būves organiski iekļaujas ainavā un reljefā. Tās izvietos “kabatās” pie celiņiem, apmeklētāju pulcēšanās un aktivitāšu vietās. Meža dziļumā novietos vienīgi parka mēbeles, būvēs un ierīkos konstrukcijas aktīvai atpūtai dabā.

Ķīšezera krastmalas raksturu jau pašlaik nosaka laivu piestātne un pludmale. Nākotnē par iecienītu pastaigu vietu kļūs promenāde gar ezeru. Tai jātop arī par vizuāli pievilcīgu lokālu telpisku akcentu.

Nozīmīgākie Mežaparka objekti, kas nosaka telpiskās dominantes un galvenās aktivitāšu norises vietas:

- Dziesmu svētku estrādes komplekss, pēc rekonstrukcijas - daudzfunkcionāls kultūras centrs,
- Zaļais teātris,
- daudzfunkcionāls sporta komplekss bijušās slidotavas teritorijā,
- galvenās reprezentatīvās ieejas mezgls/Rīgas zooloģiskā dārza priekšlaukums,
- piestātnes komplekss ar jauniem ūdens savienojumiem,
- Ķīšezera krastmalas promenāde,
- centrālais laukums,
- parka centrālā daļa, brīvdabas atrakciju telpa bērniem un pusaudžiem,
- nelieli apkalpes objekti pamatservisa nodrošināšanai (labierīcības, inventāra noma, vasaras kafejnīca),
- autostāvvietas (lielākais īpatsvars ikdienas vajadzībām nepieciešamo stāvvietu - bijušās slidotavas teritorijā; jaunveidojamas - nelielas autostāvvietas pa perimetru parkam).

Dziesmusvētku estrāde – grandiozākā Mežaparka būve un tā identitātes stūrakmens. Lokālplānojuma risinājums atsaucas uz estrādes rekonstrukcijas projektu, kas šo būvi padara vēl izteismīgāku un funkcionāli bagātīgāku. Estrādē paredzēta kafejnīca pirmajā stāvā, dziesmu svētku ekspozīcijas zāle un konferenču zāle. Otrajā stāvā - virkne transformējama mazāku konferenču zāļu, ekspozīcijas telpas otrais līmenis. Kompleksā ietilpst saimniecības ēka, katlu māja, paviljons, personāla telpas (ģērbtuves, atpūtas telpas, tualetes, dušas), tualetes apmeklētājiem zem skatītāju lauka platformas un kora tribīnes, atklāti laukumi divos līmeņos zem skatītāju lauka platformas, kur var izvietoties izbraukuma tirdzniecības un ēdināšanas uzņēmumi (ap 7000 m²). Rekreācijas zona – parks. Autostāvvietas. Estrādē plānotie ikdienā izmantojamie pakalpojumi padarīs to praktiskāku, labāk savietojamu ar citām Mežaparka aktivitātēm. Arhitektu biroja „Arhis” izstrādātajā Mežaparka attīstības programmā ietverts priekšlikums līdzās estrādei izvietot **daudzfunkcionāla paviljona** apjomu – savdabīgu estrādes „satelītu”, kura arhitektūra sasaukas ar estrādes veidolu. Tā iecerētās funkcijas - izstādes, mazākas izrādes, koncerti, gadatirgi un citi telpās rīkojami pasākumi, kas mazinātu sezonālās negatīvos efektus.

Mazāka mēroga vasaras pasākumiem kalpos **zaļais teātris**, kura rekonstrukcijas vīzijā arī pārņemti biroja „Arhis” programmā piedāvātie motīvi. Zaļais teātris iecerēts kā intīma mēroga izrāžu telpa, kuras veidols harmonē ar iekļaujošo ainavu. Funkcijas: brīvdabas izrādes, koncerti, festivāli. Līdz rekonstrukcijai teātra teritoriju līdztekus izrādēm un koncertiem iespējamas izmantot arī sportam un aktīvajai atpūtai - ierīkot skeitparku, skrituļošanas laukumu, u.tml.

Bijusī slidotava nākotnē varētu attīstīties kā daudzfunkcionāls sporta komplekss. Tās teritorijā ir vieta arī Mežaparka administrācijai. Savdabīgākais objekts varētu būt rekonstruētā nelielā padomju eklektisma ēka, kurā izvietotos kafejnīca, informācijas centrs, tirdzniecības vieta, u.tml. Kompleksa pārējo ēku mērogs būs neliels, tās nepārmāks slidotavas apjomu. Pašlaik nomaļā un tukšā slidotavas teritorija nākotnē varētu kļūt par visai aktīvu Mežaparka daļu ar intensīvi izmantotām autonomiētām un sporta cienītājiem būtiskiem pakalpojumiem – ģērbtuvēm, dušām, mantu glabātnēm, inventāra nomu, sporta zāli, fitnesa klubu, specializētu sporta veikalu un ēdināšanas uzņēmumiem. Lai iekļautu šo teritoriju Mežaparka objektu kopējā struktūrā, ir svarīgi kompozicionāli akcentēt slidotavas galveno

iebrauktuvi un dot skaidras telpiskas virzienu norādes no šīs teritorijas uz zooloģiskā dārza ieeju un citiem Mežaparka objektiem, paplašinot celiņu no slidotavas uz galveno ieeju un izvietojot vajadzīgās norādes.

Galvenās reprezentatīvās ieejas – zooloģiskā dārza priekšlaukuma misija ir sniegt pirmo priekšstatu par Mežaparka tēlu, raksturu un funkcijām, virzieniem, kuros iespējams doties apmeklētājam. Vizuālā izteiksmība jāsavieto ar ikdienišķiem, elementāriem pakalpojumiem – te jābūt informācijas centram, inventāra nomai, mantu noliktavai tualetēm apmeklētājiem, vēlams arī impulsa preču tirdzniecība un ēdināšana. Tā vienmēr būt dzīvākā, apmeklētākā ieeja parkā, tāpēc laukumā jāizvieto arī ērtas parka mēbeles, pirmkārt soliņi. Optimāla funkcijas un formas sintēze ir liels izaicinājums projektētājam, tāpēc lokālplānojumā šī sarežģītā uzdevuma risinājumam noteikts rīkot atklātu arhitektūras konkursu. Līdz konkursa projekta īstenošanai, rekonstrukcijas pirmajā kārtā tiks uzlabots laukuma segums un ierīkoti trūkstošie pakalpojumu objekti, papildinot esošās būves.

Atpūtas alejas un Ostas prospekta krustojumā plānota Mežaparka galvenā tikšanās vieta – **centrālais laukums**. Tas atrodas nozīmīgu ceļu krustpunktā, ir vairāku skatu perspektīvu noslēgums, apstāšanās vieta un orientieris telpā. No šī punkta sākas parka aktīvākā daļa – plānotā jaunā bērnu pilsētiņa. Laukuma plānojumā un arhitektūrā jāatrisina vairāki uzdevumi – vizuāli izteiksmīgs tēls, ērtas mierīgās atpūtas iespējas un droša, loģiska satiksmes organizācija. Lokālplānojumā ieskicēti iespējamie laukuma veidošanas principi – kompozicionāls akcents ceļu perspektīvu noslēgumā, ģeometrisku un plastisku formu sintēze laukuma plānojumā, reljefa īpatnību izmantošana atpūtas vietu iekārtošanā, apla princips satiksmes organizācijā. Vides dizainā piedāvāts ievērot vienotā Mežaparka stila principus.

Jaunās bērnu pilsētiņas attīstības koncepcija koncentrējas uz bērnu un skolu jaunatnes garīgo un fizisko attīstību veicinošām nodarbēm kā kopējo mērķi. Pilsētiņas konstrukcijas iekļaujas meža ainavā, saplūst ar apkārtnējo telpu. Līkumotas taciņas ved no viena objekta uz nākamo. Trases, kas no zemes turpinās arī kokos, ir galvenais apvienojošais elements šajā kompleksā. Pilsētiņā veidojamas tematiskas, telpiski un idejiski atšķirīgas daļas – vietas, kur atrakcijas, spēles un pati vide ļauj izjust un izkopt dažādas noskaņas un emocijas – no apcerīga miera un noslēpumainas sapņainības līdz priecīgam pārsteigumam, nevaldāmai jautrībai un radošam darbīgumam.

Piemēri:

- Ūdenspasaule: bradājami baseini, pārsteigumu strūklaku laukums, „zinātniska laboratorija”, kur izmēģināt mehānikas likumus un ūdens spēku;
- Aktīvā atpūta, sports – skeitbords, batuts, petanga laukums;
- Prāta spēles un attīstošas rotaļas – milzu šahs, labirints, lego kluču laukums;
- Radošās darbnīcas zīmēšanai un veidošanai, amfiteātris bērnu improvizētiem priekšnesumiem;
- Mierīgie stūrīši – šūpuļtīklu birzs, mazā brīvdabas bibliotēka ar sēdvietām un grāmatplauktiem, kurus katrs var gan izmantot, gan papildināt ar grāmatām.

Pilsētiņu plānots attīstīt secīgi pa kārtām, sākot no centrālās daļas (Atmodas alejas/Ostas prospekta krustojuma)

Ķīšezera krastmalā paredzēts jūtami aktivizēt ūdensmalas izmantošanu un radīt arī jaunu krastmalas tēlu. Plānotas nelielas, bet kvalitatīvas būves kafejnīcām un citiem ar ūdeņu izmantošanu saistītiem objektiem, piestātnes kuģītim, laivām un pontonu pietauvošanai. Šajā kompleksā dominējošais objekts būs gājēju promenāde – ainaviski veidota rekreācijas teritorija ar atpūtas vietām un labiekārtojumu, kas vienlaikus kalpo arī krasta erozijas novēršanai. Krasta erozijas apturēšana ir svarīgs promenādes uzdevums zooloģiskā dārza teritorijas robežās - promenāde kompozicionāli veidojama saistībā ar zooloģiskā dārza teritoriju. Videi draudzīgākā, skaistākā un racionālā promenādes risinājuma izvēlei ir paredzēts rīkot atklātu

arhitektūras metu konkursu, izvērtējot vairākus variantus, tostarp tādu risinājumu, kas neskar privātos īpašumus (detalizēti nosacījumi konkursa darba uzdevumam ir iekļauti Apbūves noteikumos)

Papildus galvenajām būvēm, Mežaparka labiekārtojumu paredzēts papildināt ar atsevišķiem nelieliem apkalpes objektiem. Plānotas vairākas būves, kas izmantojamas visa gada garumā, pārējās darbosies kā sezonas objekti (moduļi), piemēram, vasaras kafejnīcas. Šos objektus izvietos atsevišķos mežglos pie celiņiem, rotaļu laukumiem un citās apmeklētās vietās. Moduļu tipa apkalpes objekti ir vieglas konstrukcijas ēkas vienotā stilā, ar apbūves laukumu līdz 80 m² (kioski, paviljoni, nojumes, u.tml.). Tās paredzētas labierīcību, vasaras kafejnīcu, sporta un atpūtas inventāra nomas un citu. parka apmeklētāju apkalpei nepieciešamo objektu izvietojumam. To arhitektūra iekļaujas ainavā un veido saspēli ar dabas vidi. Ieteicamie materiāli - saliekamās koka konstrukcijas, metāla vai sintētisko materiālu jumta segumi un detaļas, stikla paneļi. Kompozīcijā izmantojams kontrasta princips - kvalitatīvi apstrādāto virsmu un detaļu estētika pretstatā dabiskās ainavas uzirdinātajai struktūrai. Minimālais funkciju klāsts: tualete, ģērbtuve, dušas. Citas funkcijas: nomas punkts, tirdzniecības kiosks, kafejnīca, informācijas centrs. Moduļu tipa apkalpes objektu dizainu paredzēts izvēlēties atklātā arhitektūras metu konkursā.

2.5. Ainavas un apstādījumu attīstība

Lokālpārplānojuma sastāvā ir izstrādāta Mežaparka ainavas un apstādījumu sistēmas attīstības koncepcija (skatīt sējumu „Pielikumi” sadaļu „Ainavas un apstādījumu koncepcija”) ar mērķi sniegt vadlīnijas Mežaparka ainavas un apstādījumu struktūras sakārtošanai, izmantošanai un attīstībai, lai nodrošinātu:

- kvalitatīvu publisko ārtelpu;
- kvalitatīvu un kompozicionāli vienotu apstādījumu sistēmu;
- ilgtspējības principu iestrādi turpmākajos Mežaparka kopšanas un uzturēšanas pasākumu plānos.

Parka apstādījumu sistēmas galvenie elementi:

- meža ainava,
- Ķīšezera krastmalas ainava,
- koku alejas un grupas,
- kopto stādījumu grupas apbūves teritorijās,
- stādījumi gar celiņiem un laukumos.

Būtiskākie risinājumi ainavas un apstādījumu struktūras pilnveidošanai

Attīstot parku, kā nozīmīgākie ainavas un apstādījumu sistēmas galvenie elementi ir respektējami mežs, tā ainava, Ķīšezera krastmala, koku alejas un grupas, kopto stādījumu grupas apbūves teritorijās, gar celiņiem un laukumos.

32. attēls. Apstādījumu struktūras plānojums

Mežs

Meža apsaimniekošana veicama atbilstoši meža apsaimniekošanas plānam. Mežā nodrošināma nokaltušu koku un stumbeņu nociršanu un kritalu aizvākšanu, ja tie apdraud cilvēku un parka būvju, izklaides elementu un mazo arhitektūras formu drošību. Dendroloģisko vērtību aizsardzību saskaņā ar eksperta - dendrologa atzinumā sniegtiem ieteikumiem (skatīt karti „Bioloģiskā daudzveidība”, izpēti „Bioloģiskā daudzveidība un Dendroloģiskās vērtība”). Īpaši aizsargājamo sugas un biotopu aizsardzību nodrošina saskaņā ar izpētē „Bioloģiskā daudzveidība un dendroloģiskās vērtības” sniegtiem norādījumiem par īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un biotopu esību attiecīgajā teritorijā un ieteiktajiem pasākumiem to labvēlīgas aizsardzības nodrošināšanai.

Ņemot vērā Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma nosacījumu meža īpatsvara saglabāšanai Apstādījumu un dabas teritorijās meža parkos („...kopējā bilancē meža teritorija ir ne mazāk par 70%”⁵³), lokālplānojuma risinājumā tas ir konkretizēts par atsevišķām Apstādījumu un dabas teritoriju apakšzonām, bilancē saglabājamā meža īpatsvaru nosakot augstāku – 80% no Apstādījumu un dabas teritorijas kopplatības.

Teritorijas, kur koncentrēts lielākais īpatsvars aizsargājamo biotopu (vecs boreāls mežs, mežainās piejūras kāpas), aizsargājamie koki (valsts un vietējās nozīmes dižkoki), kā arī potenciālie dižkoki, reti un aizsargājami augi, ir iekļautas Apstādījumu un dabas teritorijā A1-1 dabas aizsardzības zonā. Šajā teritorijas daļā ir atļauta tikai tāda saimnieciskā darbība, kas nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un labvēlīgu statusu īpaši aizsargājamo biotopu un sugu pastāvēšanai. Aizliegta meža zemes transformācija, izņemot dabas aizsardzības un rekreācijas izmantošanas mērķiem plānotās infrastruktūras izveidi (takas, celiņi, to labiekārtojums). Takas un celiņi ierīkojami, saudzējot reljefu, koku saknes un dabīgo zemsedzi. Aizsargājamā koka teritorijā aizliegts veikt darbības, kas var negatīvi ietekmēt koka augšanu un dabisko attīstību. Celiņu segumam izmanto granti vai citu dabisku materiālu. Teritorija A1-2 ir plānota kā buferzona. Tā nodrošina teritorijas A1-1 režīma saglabāšanu un sadzīvīsku traucējumu novēršanu tuvējiem dzīvojamās apbūves kvartāliem pie Meža prospekta. Šīs apakšzonas ietvaros, ja nepieciešams, meža zemes atmežošana ir pieļaujama nepārsniedzot 1% no A1-1 un A1-2 kopējās zonas platības (121,4 ha) – t.i. 1,2 ha. Lielākajā meža teritorijas daļā nozīmīgas un aizsargājamas dabas vērtības ir konstatētas fragmentāri - atsevišķi aizsargājami koki, bezmugurkaulnieku atradnes u.tml. Šīs teritorijas plānotas sportam un aktīvajai atpūtai. Lokālplānojuma kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” tās apzīmētas kā Apstādījumu un dabas teritorijas A2 (A2-1, A2-1*, A2-2, A2-3). Atļauta ainavas kopšanas cirte, mozaīkveida pameža izkopšana, īpaši aizsargājamiem biotopiem neraksturīgo lapu koku sugu paaugas un pameža likvidēšana. Atļauta meža zemes atmežošana sporta, aktīvās atpūtas infrastruktūras un ar to saistīto pakalpojumu objektu izvietošanai. Meža zemes atmežošana, ja tas ir nepieciešams A2 – 1 zonā ir pieļaujama, nepārsniedzot 2 % no zonas kopējās platības (158,8 ha), t.i. ne vairāk par 3,1 ha. „OZO golfa kluba” teritorijā (A2-3) meža zemes atmežošana nav pieļaujama. BMX kompleksa attīstībai (A2-2), ja nepieciešams, meža zemes atmežošana ir pieļaujama, nepārsniedzot 10 % no A2 – 2 apakšzonas platības (5,6 ha) - t.i. 0,52 ha. Mežaparka centrālajā daļā nav konstatētas nozīmīgas dabas vērtības, tāpēc zonu, kas lokālplānojuma kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” apzīmēta kā Apstādījumu un dabas teritorija A3 (ar apakšzonām A3-1, A3-2, A3-3), var attīstīt kā īpaši veidotu, intensīvi labiekārtotu parka daļu, kurā atļauta meža transformācija un mikroliefja veidošana, apstādījumu ierīkošana, blīva parka ceļu struktūra, laukumu, skvēru un ar tiem saistītā labiekārtojuma izbūve. Apakšzonā A3-1 – jaunās Bērnu pilsētiņas attīstības mērķiem meža zemes atmežošana ir atļauta, nepārsniedzot 30% no apakšzonas kopējās platības (23,7 ha) – t.i. 7 ha. Bērnu pilsētiņu ir plānots attīstīt pa kārtām. Pirmajai kārtai (centrālajai daļai) ir izstrādāts detalizēts risinājuma priekšlikums (skatīt grafiskās daļas karti). Bērnu pilsētiņa perifērajā daļā – A3-2 meža zemes atmežošana ir pieļaujama, nepārsniedzot 5% no apakšzonas kopējās platības (31,6 ha) – t.i. 1,5 ha. A3-

⁵³ RTIAN 518.6. p-ts

3 - apakšzonā – autobusu stāvlaukums „lielā pļava”, ja nepieciešama meža zemes atmežošana, tā ir pieļaujama, nepārsniedzot 10% no apakšzonas kopplatības (1,9ha) - t.i. 0,19 ha. Apstādījumu un dabas teritorijas A4-1, A4-2, A4-3 – krastmalas daļa - meža zemju atmežošana ir pieļaujama ziemeļdaļas A4 -1 apakšzonā, nepārsniedzot 5 % no apakšzonas kopējās platības (9,8 ha) – t.i. 0,4 ha. Galvenā ieejas mezgla attīstības vajadzībām zonā A- 5 ir pieļaujama meža zemes atmežošana, nepārsniedzot 1,1 ha . Teritorijā A6-1 pie Ostas prospekta plānotās autostāvvietas izbūves vajadzībām meža zemes atmežošana ir pieļaujama, nepārsniedzot 0,4 ha .Kopumā lokālplānojumu īstenojot Apstādījumu un dabas teritorijās ir pieļaujams atmežot, nepārsniedzot 15, 9 ha.

RD Mājokļu un vides departamenta speciālisti ir secinājuši, ka palielinoties antropogēnajai slodzei uz Mežaparka meža teritoriju, augsnes eitrofikācijas rezultātā Mežaparkam raksturīgajā priežu mežā parādās tam neraksturīgas lapu koku sugas - kļavas, liepas, ozoli u.c. Dabiskais priežu mežs pārveidojas, par ko liecina šo lapukoku sugu un sinantropo sugu ienākšana. Tālāka nākotnē Mežaparks varētu kļūt par lapukoku (kļavu u.c.) mežu. Līdz ar to, risinot meža turpmākās apsaimniekošanas jautājumus, ir jāizvēlas intensīvi mežsaimnieciski pasākumi, lai tam pretotos un tiktu saglabāts Mežaparkam raksturīgais priežu mežs⁵⁴.

Apstādījumi

Parka apstādījumu sistēmas galvenie elementi ir meža ainava, Ķīšezera krastmalas ainava, koku alejas un grupas, kopto stādījumu grupas apbūves teritorijās, gar celiņiem un laukumos. Apstādījumi papildina dabīgo fonu – meža ainavu. Jaunos stādījumus veido stilistiski vienotus un saskanīgus ar esošajiem apstādījumiem, labiekārtojumu un ainavu kopumā. Augu sortimentā pamatā izmanto ar pamežu asociatīvus augus.

Apstādījumu galvenās kategorijas:

- lapu koku alejas, kuru vērtība un saglabāšanas nepieciešamība izvērtējama turpmākajā apstādījumu rekonstrukcijas gaitā;
- savienojošas apstādījumu joslas starp objektiem, kurās izmanto stādījumus zemsedzes un pameža stāvu augstumā;
- stādījumu grupas, kas akcentē robežu starp dabīgo mežu un regulāri kopjamām teritorijām gar celiņiem, laucēs u.tml. vietās, kur stādījumi nekonfliktē ar meža vidi; apstādījumi, kas akcentē nozīmīgus parka ceļu krustojumus. Tajos izmanto augus pameža un paaugas stāvu augstumā;
- apstādījumi nozīmīgākajos parka ieejas mezglos un centrālajā laukumā – parka reprezentatīvajās daļās. Tajās kontrastā ar dabisko fona ainavu var veidot regulārus dekoratīvus stādījumus.

Alejas

- Liepu aleja Atpūtas alejā: saglabājama, turpinot regulārus kopšanas pasākumus.
- Ozolu aleja Ostas prospektā: atļauta alejas retināšana, saglabājot vērtīgākos un veselīgākos eksemplārus, veidojot kokaugu grupas.
- Liepu alejas pie bērnu rotaļu pilsētiņas un Pāvu ielā : retināmas, patīrot tuvumā augošos meža kokaugus un izzāgējot pameža augus, „atverot” liepām plašāku telpu.

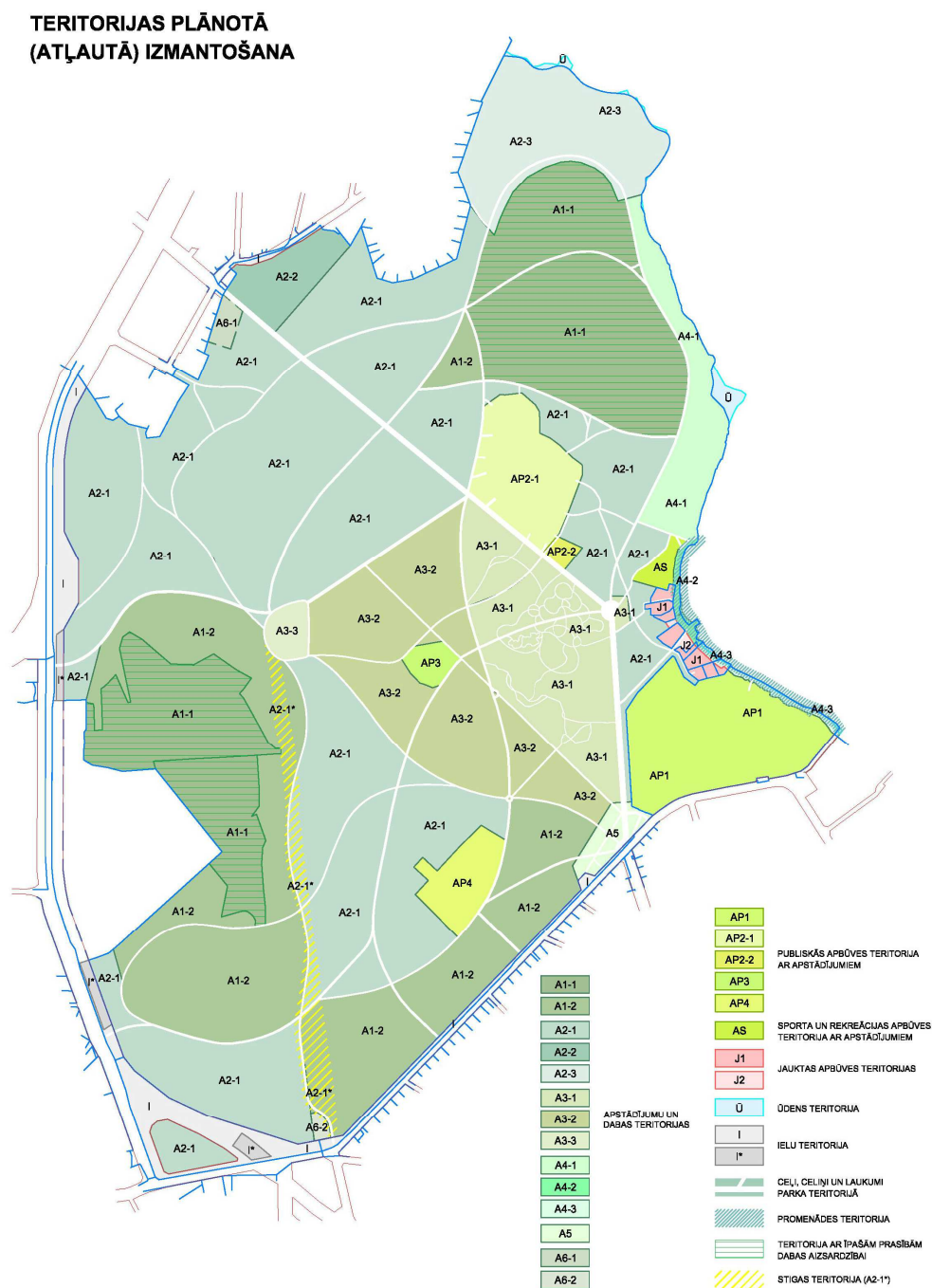
Apbūves teritoriju un atsevišķu objektu apstādījumu ierīkošanai izstrādātu labiekārtojuma un apstādījumu projektus. Esošos apstādījumus regulāri kopj un atjauno, zālienu regulāri pļauj; veic koku un krūmu vainagu kopšanu un veidošanu. Jaunas stādījumu grupas veido kā robežšķirtni starp dabīgo mežu un regulāri kopjamām/pļaujamām teritorijām. Jaunu stādījumu ieteicamās vietas: gar celiņiem, laucēs, pie esošiem vai jaunveidojamiem parka objektiem; vietās, kur stādījumu grupas minimāli iejauktos meža vidē. Augu sortiments - asociatīvs ar pameža augiem. Celiņu un vizuāli nozīmīgu vietu apstādījumiem izmantojams sortiments, kas akcentē gadalaiku atšķirības un to krāsainību.

⁵⁴ RD Mājokļu un vides departamenta ieteikumi (skat. institūciju atzinums par detālplānojuma 1.redakciju).

2.6. Teritorijas zonējuma raksturojums

Lokālpārplānojumā, saskaņā ar Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma nosacījumiem un balstoties uz „Mežaparka” teritorijas un tās apkalpojošās infrastruktūras attīstība programmā” noteiktajiem teritorijas izmantošanas pamatprincipiem, grafiskās daļas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” ir noteiktas vairākas funkcionālās zonas un apakšzonas.

33. attēls Teritorijas funkcionālais zonējums

Jauktas apbūves teritorijas (J1), (J2) - Pāvu ielas rajons - teritorija, kurā primārā atļautā izmantošana ir komerciālu, tirdzniecības un pakalpojumu objektu attīstība. Plānojums nosaka nākotnē prioritāti publiskām funkcijām saistībā ar Ķīšezera izmantošanas intensificēšanu, piestātnes kompleksa un Parka attīstību. Atļauta esošās dzīvojamās apbūves renovēšana vai rekonstrukcija. Jaunu dzīvojamo ēku būvniecība netiek paredzēta⁵⁵. Zemes vienībā ar kadastra numuru 01000950054 (teritorijā J2) atļautas vienīgi pašvaldības funkciju veikšanai nepieciešamās izmantošanas, kas saistītas ar publiskās ārtelpas labiekārtošanu, iedzīvotāju veselīga dzīvesveida, kultūras un sporta veicināšanu.

Teritorijas izmantošana un attīstība ir skatāma kontekstā ar piekļuves iespēju uzlabošanu, kompleksi risinot krastmalas nostiprināšanu un labiekārtošanu, tostarp, nodrošinot publisku krastmalas pieejamību gājējiem un velosipēdistiem (gājēju promenādes izveide) tauvas joslas ietvaros; ņemot vērā īpašumu struktūru un krastmalas raksturu, plānojums paredz risinājuma izstrādē detalizēti izvērtēt vairākus variantus - krastmalas uzskalošana, risinājumu „virs ūdens” vai tml., kas neskar privātos īpašumus (skat. plānojuma kartē funkcionālo zonu A4-3, A4-2 un „promenādes teritorija” un nosacījumus turpmākās plānošanas pasākumiem (atklātu arhitektūras konkursam) - TIAN 2.10. sadaļu)

Sporta un rekreācijas apbūves teritorija ar apstādījumiem (As) - teritorija pie kuģīšu piestātnes, kur attīstāmas sporta un rekreācijas aktivitātes saistībā ar Ķīšezera izmantošanu. Teritorijā var izbūvēt atsevišķus nelielus apkalpes objektus. Tā ir arī piemērotākā vieta skatu tornim vai panorāmas ratam (vēsturiski šeit ir bijis panorāmas rats).

Publiskās apbūves teritorija ar apstādījumiem (AP), kurā noteiktas četras apakšzonas ar atšķirīgām izmantošanas prasībām:

- 1) **teritorijā AP-1** atrodas un var tikt būvētas Rīgas Zooloģiskā dārza funkcionēšanai nepieciešamās ēkas un būves.
- 2) **teritorijā AP-2-1** ir Dziesmusvētku estrādes komplekss; **teritorijā AP-2-2** plānota kultūras, izklaides un sporta aktivitātēm. Būvēm šajā teritorijā ir jābūt stilistiski saskanīgām ar Dziesmusvētku estrādes arhitektūru;
- 3) **teritorijā AP-3** paredzēta Zaļā teātra atjaunošana, bet līdz tam – daudzfunkcionālā izmantošana gan kultūras pasākumiem, gan aktīvajai atpūtai;
- 4) **teritorijā AP- 4,** jeb bijušajā slidotavā – sākotnēji ierīko autostāvvietas un izvieto modulu tipa apkalpes objektus, bet tālākajā attīstības kārtās izveido daudzfunkcionālu sporta un atpūtas kompleksu, ietverot tam nepieciešamo infrastruktūru. Šī teritorija ir vērtējama arī kā piemērotākā dislokācija Parka administrācijas izvietojšanai.

⁵⁵ Kultūras un atpūtas parks „Mežaparks” lokālplānojuma izstrādes uzdevums ir teritorijas revitalizācija un attīstība, kas nodrošina kvalitatīvas iedzīvotāju atpūtas, izglītošanas, izklaides, sporta un rekreācijas iespējas. Lai izpildītu darba uzdevumā noteiktos teritorijas attīstības mērķus tās turpmākā izmantošanā jānosaka ierobežojumi tādai teritorijas izmantošanai, kas varētu negatīvi ietekmēt parka kā pilnvērtīgas publiskas ārtelpas funkcionēšanu. Tas nozīmē, ka funkcijas, kuras nav publiskas, kā piemēram, dzīvojamā apbūve, parka teritorijā nav iederīgas vairāku apsvērumu dēļ: 1. Tās piesaistītu papildus privāto autotransportu, kur piekļuve jau esošajām dzīvojamām mājām ir problemātiska - to novietojuma dēļ ir jāšķērso parka teritorija. 2. Dzīvojamās apbūves teritorija nav publiski pieejama un to iespējams nožogot, kas nav savienojams ar parka kā publiskas telpas koncepciju. 3. Parkā trūkst apkalpes infrastruktūras objektu, līdz ar to no ilgtspējīgas attīstības viedokļa nebūtu samērīgi transformēt jaunas apbūvējamās teritorijas parka apkalpes objektu izveidei, ja Pāvu ielā ir noteikta apbūves teritorija, kurā ir iespējas izvietot šādus objektus.

Apstādījumu un dabas teritorija (A), kurā, ņemot vērā esošo objektu izvietojumu, izpētēs konstatētās bioloģiskās daudzveidības vērtības un parka attīstībai nepieciešamo infrastruktūru, **noteiktas šādas 6 apakšzonas ar atšķirīgām prasībām un nosacījumiem:**

Apstādījumu un dabas teritorija **A1- 1** - dabas aizsardzības zona, kas noteikta parka dabas vērtību (īpaši aizsargāmo biotopu, sugu dzīvotņu un atradņu, aizsargājamo koku) aizsardzībai un saglabāšanai, kurā atļautās vienīgi tādas darbības, kas nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un labvēlīgus apstākļus īpaši aizsargājamo biotopu veidu un sugu pastāvēšanai. **A1-2** - dabas aizsardzības zonas buferzona - plānota kā Meža prospekta savrupmāju apbūves buferzona un kā aizsardzības zona teritorijas A1-1 saglabāšanas un izmantošanas režīma nodrošināšanai. Tajā ir atļauts labiekārtojums ekstensīvai atpūtai - ierīkot takas, celiņus, izvietot ārtelpas mēbeles. Risinājuma izstrādā labiekārtojuma projektu, pieaicinot sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu.

Apstādījumu un dabas teritorijas A2-1, A2-1*, A2-2, A2-3 ir noteiktas atpūtas, sporta un rekreācijas funkcijai.

Teritorija A2-1, A2-1* - Parka teritorijas daļa, kurā atļauta sporta, aktīvās atpūtas infrastruktūras un ar to saistīto pakalpojumu objektu izvietošana. Tajās atļauts ierīkot un būvēt:

gājēju, velobraucēju celiņus, īpaši aprīkotas trases un maršrutus (slēpošanai, izjādēm);
apkalpes objektus, atbilstoši saistošo noteikumu pielikumam „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”;

suņu pastaigu laukumu ar maksimālo platību 3500 m²;

bijušā bērnu dzelzceļa stigas teritorijā A2-1* – arī trenāžierus un citas iekārtas brīvdabas sportam.

Atsevišķus moduļa tipa apkalpes objektus, kuru izvietojums ir noteikts grafiskās daļas kartē „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana.

Teritorija A2-2 - BMX trase un teritorija **A2-3** – „OZO golfa kluba” teritorija – esošo objektu darbības nodrošināšanai. „OZO golfa kluba” teritorijā meža zemes atmežošana nav pieļaujama.

Teritorijas A3-1, A3-2, A3-2 ir ieplānotas kā īpaši veidotas, intensīvi labiekārtotas zonas Parka centrālajā daļā. Šinī parka daļā nav konstatētas bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas un objekti

Teritorijas A3-1 - Parka centrālais skvērs un plānotā jaunā Bērnu pilsētiņa Atmodas bulvāra, J.Janševska prospekta un Ostas prospekta krustojuma rajonā. Šī parka daļa vēsturiski ir bijusi aktīvi izmantota āra atrakcijām, taču šobrīd faktiski tā ir degradēta teritorija Atļautā izmantošana:

- labiekārtojums un rekreācijas objekti (laukumi, bērnu rotaļu aprīkojums, skeitparka rampas, ielu basketbola un citu sporta spēļu laukumi, atklāti baseini un ūdensobjekti);
- ainavas un mikroreljefa veidošana;
- apkalpes objekti, tostarp, vieglatlētikas konstrukcijas tirdzniecības un pakalpojumu paviljoni un nojumes.

Mežaparka centra zonas un jaunās Bērnu pilsētiņas perifērajā daļā A3-2 atļauts ierīkot ārtelpas atrakcijas, vieglatlētikas konstrukciju atpūtas un sporta infrastruktūru, to integrējot ainavā, saudzējot reljefu un zemsedzi. Atrakciju konstrukciju savstarpējo izvietojumu precizē labiekārtojuma projektā.

Teritorijā A3-3 (esošais laukums – „lielā pļava” ar esošu šķembu segumu, kuru Dziesmu svētku laikā izmanto autobusu stāvlaukumam) - ikdienas izmantošanai plānots ierīkot labiekārtotu stiprinātā zāliena laukumu ar iespēju izvietot mobilas ārtelpas mēbeles un konstrukcijas sportam un aktīvajai atpūtai, vienlaicīgi saglabājot iespēju autobusu stāvvietām Dziesmu svētku laikā un

iespēju izmantot organizētām autostāvvietām arī vidēja un liela mēroga pasākumu apmeklētājiem, piekļuvi organizējot no Viestura prospekta, pa jaunveidojamo parka celiņu Risinājums ir pamatots no satiksmes jomas institūciju puses, lai nodrošinātu vismaz daļēju stāvvietu nepieciešamību organizēto pasākumu norisēm Lielajā estrādē, neradot negatīvu ietekmi uz esošo apkārtējo ielu tīklu (sabiedriskā transporta kustību). Ņemot, ņemot vienu no svarīgākajiem kritērijiem, kas bija izvirzīts stāvvietu jautājuma sakarā „primāri izmantot esošos laukumus un teritorijas bez koku ciršanas”, šis ir optimāls kompromisa risinājums.

Apstādījumu un dabas teritorijas A4-1, A4-2, A4-3 ietver Ķīšezera krastmalu un krastmalas apstādījumus posmā no Rīgas Zooloģiskā dārza teritorijas (dienvidu daļā) līdz „OZO golfa kluba” teritorijai (ziemeļu daļā). Visās teritorijās (visā Ķīšezera krastmalas garumā) nodrošina publisku pieejamību gājējiem un velosipēdistiem.

Teritorijas A4-1 ir noteiktas krastmalas daļā uz ziemeļiem no kuģīšu piestātnes. Tajās saglabā dabīgā krasta raksturu; krastmalā ierīko labiekārtotas piknika vietas un skatu vietas Ķīšezera ainavas vērošanai; izbūvē peldvietas un nepieciešamo labiekārtojumu. Ziemeļu daļā iekārto laivu piestātņi ne vairāk kā 20 laivām.

Teritorijas A4-2, A4-3 - centrālā krastmalas daļa - no kuģīšu piestātnes līdz Pāvu ielai un daļa uz dienvidiem no Pāvu ielas, pretī Rīgas Zooloģiskajam dārzam ietilpst zonā, kuras robežās ir atļauts tālākā plānošanas gaitā detalizēti izvērtēt gājēju promenādes risinājumu kompleksā ar Ķīšezera krastmalas nostiprināšanu un labiekārtošanu. Lokālplānojuma ietvaros netiek noteikts promenādes konkrēts trasējums, bet ir atzīmēta zona, kuras robežās to ir atļauts projektēt. Labāko risinājumu izvēlēties atklāta arhitektūras konkursa rezultātā. Nosacījumi konkursa darba uzdevumam ir papildināti ar vairākām būtiskām prasībām, tostarp:

- izstrādāt vairākus salīdzinājumus variantus, t.sk. trasējumu, kas neskar privātos zemes īpašumus Pāvu ielā,
- apzināt un izvērtēt videi un ainavai visdraudzīgākās krasta nostiprināšanas iespējas erozijas skartajās vietās (piemēram, smilšu uzskalošanu).
- konkursa rezultātiem organizēt publisko apspriešanu.

Detalizēti nosacījumi ir iekļauti „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 3.3.4. sadaļā.

Apstādījumu un dabas teritorija A5 noteikta Parka galvenās reprezentatīvās ieejas mežglā. Tā kalpo kā Mežaparka priekšlaukums un ieejas vārti, vieta, kur ir koncentrēti būtiskākie ar Parka pamatfunkcijām saistītie pakalpojumu objekti, informācijas centrs un citi Parka un Rīgas Zooloģiskā dārza apmeklētājiem nepieciešamie infrastruktūras objekti. Ieeju plānots rekonstruēt, galīgajam risinājumam rīkojot arhitektūras projektu metu konkursu. .

Apstādījumu un dabas teritorija A6-1, A6-2 - pie Ostas prospekta iepretim BMX trasei; A6-2 – pie Meža prospekta, bijušā bērnu dzelzceļa trases sākumā. Abas teritorijas plānotas autostāvvietu izveidei. Teritorijā A6-2 bijušā bērnu dzelzceļa stigas sākumā ierīko stāvlaukumu ar maksimālo stāvvietu skaitu 140 vieglajām automašīnām. Teritorijā A6-1 pie Ostas prospekta ieejas izbūvē atklāto transportlīdzekļu novietņu grupas ar maksimālo autostāvvietu skaitu ne vairāk par 49 autostāvvietām katrā grupā. Autostāvvietas integrē ainavā, ņemot vērā reljefu un saglabājot ainaviski vērtīgākos kokus. Šajā apakšzonā meža zemes atmežošana ir pieļaujama, nepārsniedzot 0,4 ha .

Ielu teritorijas I un I* ir noteiktas Meža prospekta, Viestura prospekta, Mores ielas un Austrumu maģistrāles pārvada daļās, kas robežojas ar Parku. To robežas sakrīt ar sarkanajām līnijām. Teritorijās I* atļauts ierīkot nelielas ietilpības autonomvietnes parka apmeklētājiem

Ūdeņu teritoriju Ū izmanto makšķerēšanai, atpūtai un ūdenssportam. Ūdeņu teritorijā pie Ķīšezera krasta ir noteikta josla, kas ietilpst zonā, kuras robežās atļauts projektē arī gājēju promenādes risinājumu. Promenādes kompleksa projekta risinājuma izvēlei rīko atklātu arhitektūras projektu metu konkursu.

2.7. Infrastruktūras attīstības risinājumi

Lokālpārplānojuma nozīmīgākie risinājumi Parka infrastruktūras attīstībai:

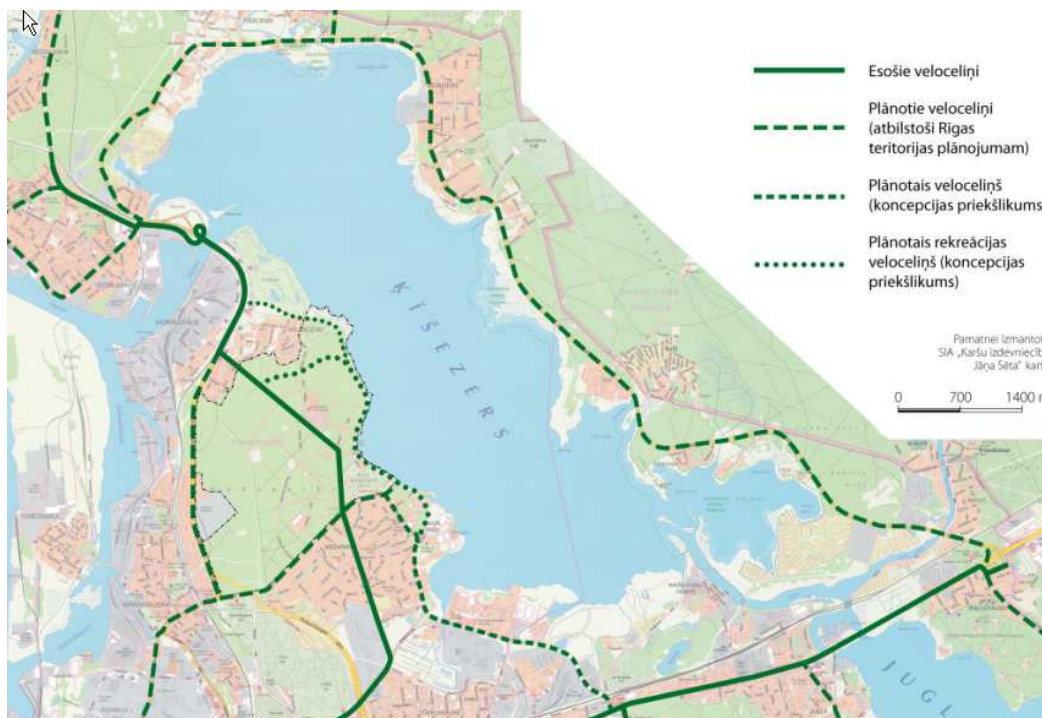
- visā Mežaparka teritorijā esošā celiņu tīkla infrastruktūras atjaunošanu un pilnveidošanu, tiem paredzot četru sezonu izmantošanas nodrošinājumu;
- jaunu ieeju izveidi un esošo ieeju paplašināšana un rekonstrukcija;
- transporta organizācijas pilnveidošana, maksimāli izslēdzot autotransporta klātbūtni Mežaparka teritorijā. Plānojums paredz pilnībā atslogot Parka galveno ieeju (Zoodārza priekšlaukumu un Atpūtas aleju) no autotransporta klātbūtnes, apkalpes autotransporta piekļuvi Parkam organizē no Ostas prospekta un Meža prospekta, saskaņā ar grafiskās daļas pielikumu „Transporta organizācija”. Autotransporta pagaidu piekļuvi Pāvu ielas īpašumiem līdz lokālpārplānojuma īstenošanas uzsākšanai (attiecībā uz galvenās ieejas mezgla rekonstrukciju un promenādes detalizēta risinājuma izstrādi), var organizēt no Meža prospekta ar Parka apsaimniekotāju saskaņotos maršrutos un iebraukšanas laikos, ņemot vērā sezonalitāti un diennakts laikus, ārpus apmeklētāju plūsmas maksimumstundām atbilstoši lokālpārplānojuma realizācijas pakāpei. Uzsākot iepriekšminēto pasākumu īstenošanu transporta organizācijas risinājumu pārskata un, ja nepieciešams, veic izmaiņas, ņemot vērā atklātajos konkursa rezultātos pieņemtos risinājumus
- jaunu transportlīdzekļu novietņu izvietojums pa teritorijas perimetru atbilstoši attīstības kārtām un apmeklētāju daudzumam;
- vairāku apkalpes objektu (moduļa tipa ēkas) izvietojums visā Mežaparka teritorijā, kas nodrošina pamatservisa funkcijas parka apmeklētājiem;
- Mežaparka centrālās daļas attīstība, kas ietver jaunu rotaļu, sporta un atpūtas laukumu, pastaigu taku un cita veida labiekārtojuma izveidi līdzās jau esošajai Bērnu pilsētiņai;
- daudzfunkcionāla sporta un atpūtas kompleksa izveide bijušās slidotavas teritorijā;
- jaunas sporta un aktīvās atpūtas zonas un suņu pastaigu laukuma ierīkošana bijušā Bērnu dzelzceļa stīgas teritorijā;
- Ķīšezera krastmalas gājēju promenādes izbūve teritorijas daļā starp Ķīšezeri un Rīgas Zoodārzu līdz kuģīšu piestātnei. Promenāde plānota kā ainaviski veidota rekreācijas teritorija ar atpūtas vietām un labiekārtojumu. Tā kalpo arī krasta erozijas novēršanai;
- nozīmīgāko būvobjektu realizācija atbilstoši arhitektūras projektu metu konkursiem. Konkursu prasības iekļautas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (*skatīt TIAN 2.10. sadaļu*).

Ņemot vērā Mežaparka kā publiskās ārtelpas specifiku, līdztekus risinājumiem parka teritorijā ir nepieciešami satiksmes organizācijas uzlabojumi plašākā mērogā, ārpus lokālpārplānojuma robežām:

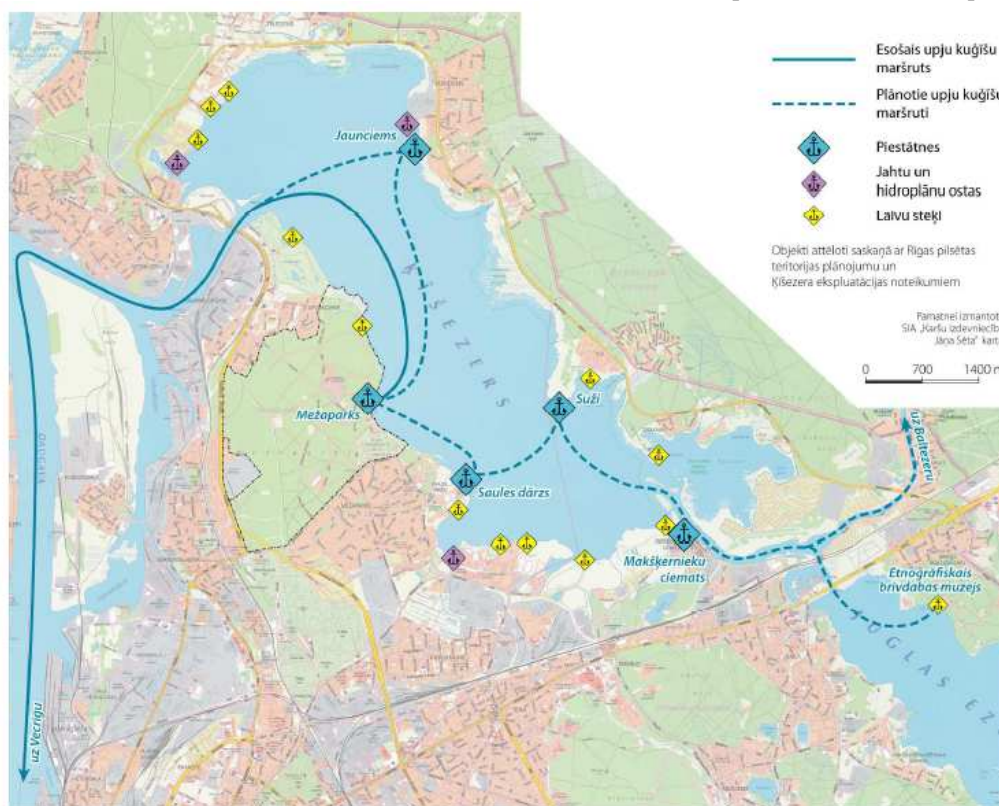
- ērtas piekļuves nodrošināšana no tuvākajām sabiedriskā transporta pieturvietām, autostāvvietām u.c. objektiem;
- sabiedriskā transporta pieejamības uzlabošana pasākumu laikā;
- teritorijas integrēšana pilsētas veloceļu tīklā;
- piekļuves pa ūdensceļu popularizēšana;
- informācijas nodrošināšana pilsētā par nokļūšanas iespējām uz Mežaparku, izmantojot sabiedrisko transportu, velo un ūdenstransportu, mazinot nepieciešamību izmantot privāto autotransportu;
- sabiedriskā transporta maršrutu un veloceļu attīstība, uzlabojot savienojumus ar citām pilsētas daļām (prioritāri Teiku un Juglu).

Plānojuma īstenošanas stadijā izstrādā detalizētu transporta organizācijas plānu ar atļautajiem transporta līdzekļu manevriem plānotajos teritorijas pieslēgumos pilsētas ielu tīklam.

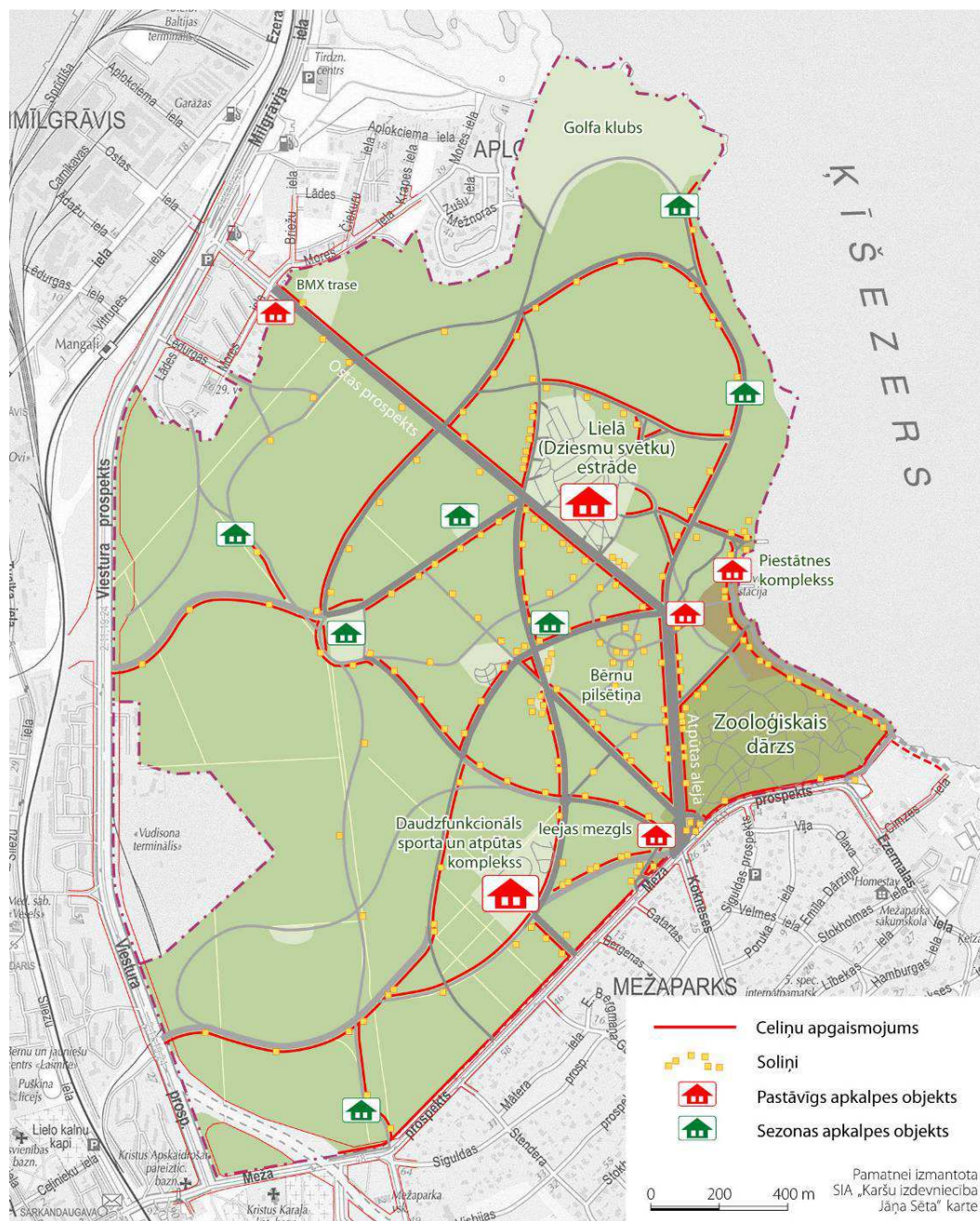
34.attēls. Veloceliņu attīstības priekšlikums

35. attēls. Ūdens transporta ceļu attīstības priekšlikums

36. attēls. Plānotā celiņu tīkla attīstība un apkopes objektu izvietojums Mežaparkā

2.7.1. Autostāvvietu risinājums

Pamatojoties uz 2011.gada jūlijā veikto situācijas izpēti, vienlaicīgo parka apmeklētāju skaits nedēļas nogalē, maksimumstundā ir aptuveni 2700 cilvēku.

Balstoties uz veikto aptauju, ir konstatēts, ka aptuveni trešā daļa apmeklētāju ierodas ar sabiedrisko transportu. Cilvēkiem, kas ierodas uz parku un zooloģisko dārzu ar privāto autotransportu, ir vajadzīgas 640 autostāvvietas (tostarp, 320 stāvvietas – zooloģiskā dārza apmeklētājiem).

Lielākā daļa automašīnu tiek novietotas tuvējās ielās. Zooloģiskā dārza iekšpagalmā ir 50, bet bijušās slidotavas teritorijā – 170 maksas stāvvietas. Stāvvietu kopējais skaits Mežaparka apkārtnē ir ap 1245, tomēr situācija vērtējam kā problemātiska, jo tās nav pilnvērtīgi iekārtotas. Lielākās problēmas ikdienā ir saistītas ar stāvvietu nodrošināšanu Zoodārza apmeklētājiem autostāvvietām pasākumu laikā

Diena	Maksimumstunda	Lielākais apmeklētāju skaits Mežaparkā, cilv.	Apmeklētāju nokļūšanas veids Mežaparkā, %				
			Auto	Sabiedriskais transporta	Ar kājām	Riteņ- braucēji	Skrituļ- slidas
Darbdiena	13:00 - 14:00	958	30%	36%	26%	6%	2%
Sestdiena	14:00 - 15:00	2371	40%	35%	18%	5%	2%
Svētdiena	14:00 - 15:00	2784	37%	34%	19%	8%	2%

Pieņemot, ka nākotnē apmeklētāju skaits varētu pieaugt 20% ietvaros (3240 apmeklētāju vienlaicīgi maksimumstundā), autostāvvietu pieprasījums varētu pieaugt līdz 740, tālākā perspektīvā – attīstot jaunas atpūtas iespējas parka centrālajā daļā, piekrasti un pludmales labiekārtojumu, apkalpes objektus parka teritorijā - līdz 4000 apmeklētāju vienlaicīgi - vasaras sezonā.

Stāvvietas nodrošināmas, vispirms maksimāli izmantojot esošos laukumus u.c. nemeža teritorijas, kas neprasa koku izciršanu. Ņemot vērā Zooloģiskā dārza apmeklētāju pamatkontingentu – ģimenes ar bērniem, zooloģiskā dārza apmeklētāju vajadzībām nepieciešamās stāvvietas izvietojamas maksimāli tuvu Zoodārza ieejai. Esošā stāvlaukuma paplašināšanas iespējas Zooloģiskā dārza iekšpagalmā ir izsmeltas. Tuvākā piemērotā teritorija ir bijusī slidotava - attālums līdz zooloģiskā dārza galvenajai ieejai nepārsniedz 500 m.

Slidotavas teritorijā, izmantojot esošos laukumus, nodrošināmas 170 autostāvvietas; veicot salīdzinoši nelielus ieguldījumus esošo stāvlaukumu pārplānošanai, kā arī nojaucot neizmantotās degradētās būves, papildus var ierīkot 150 stāvvietas. Kopumā slidotavas teritorijā optimāli var nodrošināt 295 stāvvietas.

Pie Ostas prospekta ieejas plānots ierīkot autonomvietni ar ne vairāk kā 49 stāvvietām. Tās veidojamas, atbilstoši „zaļo stāvvietu” iekārtošanas principam – izmantojot līdzenāko teritorijas daļu un respektējot kokus. Segumu veido ar stiprināto zālienu vai izmanto citus videi draudzīgus risinājumus.

Plūsmu sadalīšanai un parka pieejamības uzlabošanai pa parka perimetru ir ielānotas četras jaunas autonomvietnes:

- 1) zem jaunā Kokneses prospekta viadukta – 170 vietas; papildus, ārpus lokālplānojuma teritorijas, var izskatīt iespēju ierīkot ap 70 stāvvietu zem viadukta posmā pie Inčukalna ielas.
- 2) bijušā bērnu dzelzceļa stīgas sākumā – 140 vietas.
- 3) Viestura prospektā pirms „Vudisona termināla” teritorijas, ielas malā starp sarkanajām līnijām – 49 autostāvvietas,
- 4) Viestura prospektā uz ziemeļiem no „Vudisona termināla” teritorijas, ielas malā starp sarkanajām līnijām – 49 autostāvvietas.

Līdz ar jauno autonomvietņu izbūvi, stāvvietu nodrošinājuma aplēsēs vairs neietver neorganizētās stāvvietas ielu malās Mežaparka dzīvojamās apbūves kvartālos. Kopējais autostāvvietu nodrošinājums lokālplānojuma realizācija pirmās kārtas otrajā fāzē pēc jauno autonomvietņu izbūves un autostāvvietu organizācijas pārkārtošanas ikdienā ir 1067 vietas. Atsevišķu koku izciršana būs nepieciešama stāvvietu ierīkošanai vienīgi pie Viestura prospekta un pie Parka ieejas no Ostas prospekta.

Stāvvietas Viestura prospekta sarkanajās līnijās tiek atļautas ar nosacījumu vienīgi publiskai lietošanai, bez iznomāšanas tiesībām. Ielas rekonstrukcijas gadījumā, stāvvietu risinājums, ja nepieciešams, jāpārskata;

Lokālpārskata realizācijas otrajā kārtā, ja, rekonstruējot Zooloģiskās dārza priekšlaukumu, izbūvējot pazemes autonomvietni, stāvvietu skaitu palielināt vēl 140 vietām, kas ir vērtējams kā pietiekams skaits prognozētajam maksimālajam ikdienas apmeklētāju skaita pieaugumam - 4000 apmeklētāji vienlaicīgi maksimumstundā. Jāatzīmē, ka šāds apmeklētāju skaits Parkā var būt sasniedzams vienīgi ideāli saulainās vasaras sezonas nedēļas nogalēs.

Periodiski - pasākumu laikā, īslaicīgai lietošanai stāvvietām tiek atļauts izmantot arī esošo laukumu – tā saukto „lielo plāvu” (laukumu, kuru izmanto autobusu novietošanai dziesmu svētku laikā) - ar ietilpību līdz 500 vieglajām automašīnām vai 130 autobusiem, piekļuvi organizējot no jaunbūvējama piebrauktuves šim laukumam no Viestura prospekta puses. Tiek saglabātas arī VIP stāvvietas (130 vietas) celiņa malā pie Dziesmusvētku estrādes. *Dažādi alternatīvie stāvvietu risinājumu varianti atspoguļoti sējuma „Pielikumi (izpētes) 5. pielikumā.*

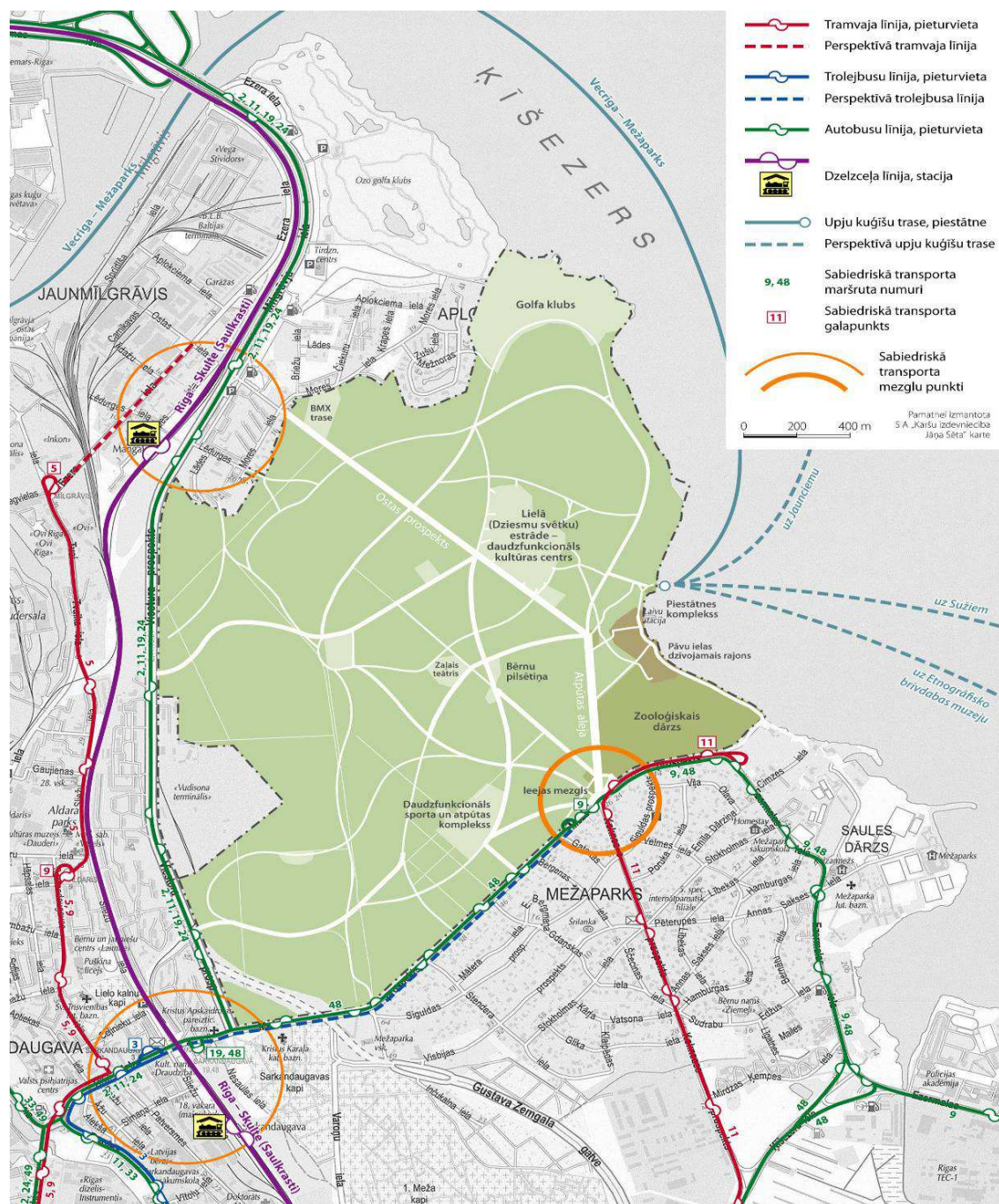
Pasākumu apmeklētājiem ir pieejamas arī „ikdienas” stāvvietas, nepastāv arī aizliegums izmantot stāvvietas apkārtējās ielās un dzīvojamo māju iekškvartālos. Liela mēroga pasākumu laikā stāvvietu nodrošinājums risināms ar organizatoriskiem līdzekļiem - attālinātām stāvvietām, sabiedriskā transporta papildus norīkošanu, daļēji slēdzot satiksmi Viestura prospektā (iegūst vismaz 600 stāvvietas) u.c. pasākumiem. Ņemot vērā, ka Dziesmusvētku estrādes rekonstrukcija netiek prognozēta laikā līdz 2020.gadam, būtiskas izmaiņas lielās estrādes noslogojumā ar regulāriem liela mēroga pasākumiem netiek prognozēta

Autostāvvietu jautājuma risināšanā prioritāte noteikta pasākumiem, kas realizējami, efektīvi izmantojot esošo infrastruktūru. Pasākumi, kam nepieciešama jauna infrastruktūras izbūve, realizējami vēlākos attīstības posmos.

Lai mazinātu konfliktus starp auto novietošanu un sabiedriskā transporta lietošanu Meža prospektā, viens no prioritārajiem darbiem situācijas uzlabošanai ir stāvvietu labiekārtošana (marķēšana u.tml.), risinājumu precizējot ielas labiekārtojuma projekta ietvaros;

Kopumā stāvvietu jautājums risināms kompleksi ar sabiedriskā transporta izmantošanas iespēju uzlabošanu, mazinot nepieciešamību lietot privāto auto - tostarp jāizmanto dzelzceļa sasaiste - tuvumā esošo stacija „Mangaļi” . Tālākā perspektīvā - Rīgas pilsētas teritorijas plānojumā paredzētā „Park and Ride” daudzliemeņu autostāvvietā (pie Mangaļu stacijas), kas būtu viens no vispiemērotākais risinājumiem autostāvvietu nodrošināšanai liela mēroga pasākumu vajadzībām

37.attēls. Sabiedriskā transporta pieejamība, plānotā situācija

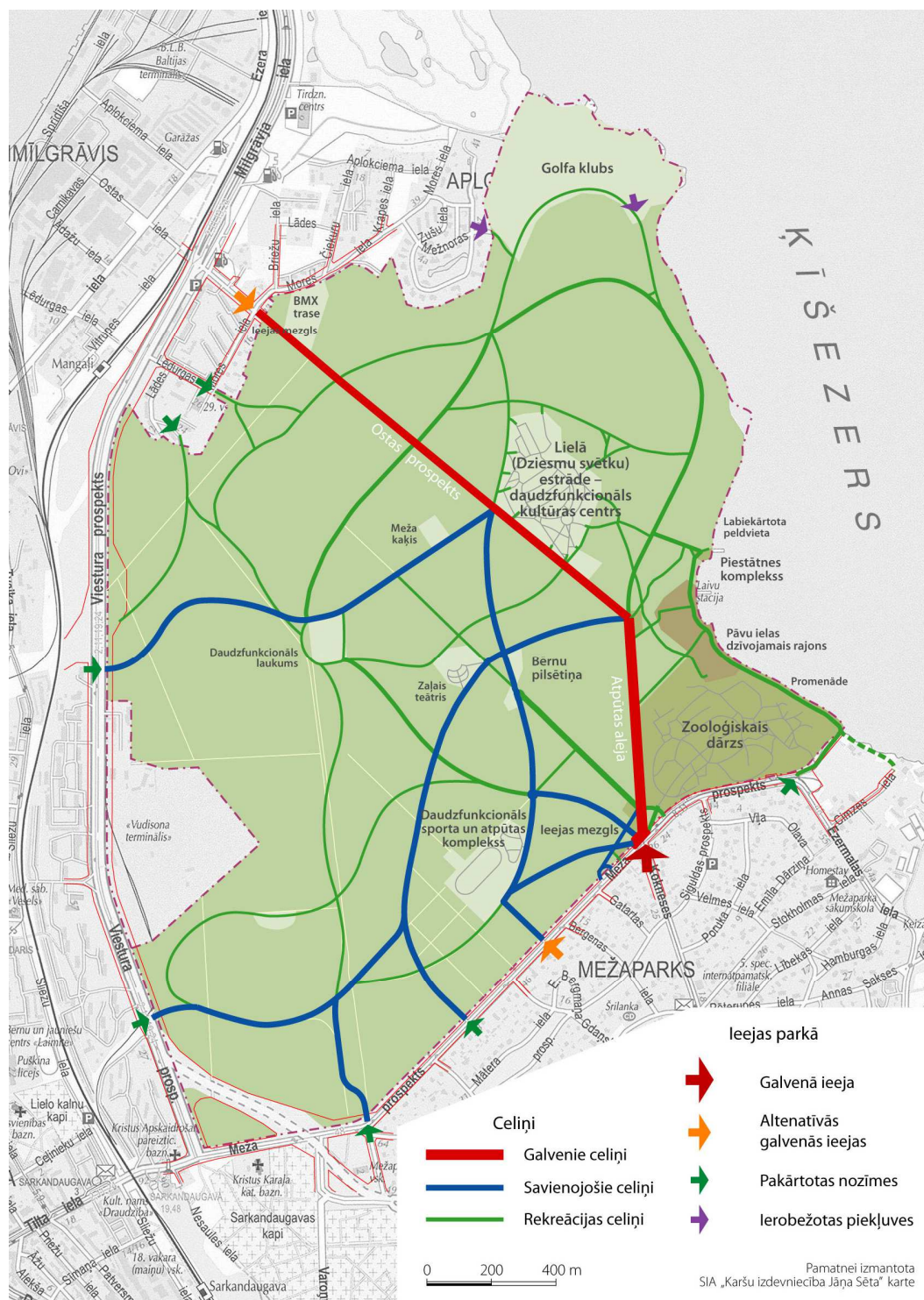

2.7.2. Parka ieeju pilnveidošana

Lokālplānojuma risinājumos paredzēts palielināt ieeju skaitu ar mērķi uzlabot parka pieejamību ikdienā un lielo apmeklētāju plūsmu apkalpošanu organizētu pasākumu laikā. Ieejas ir klasificētas, atbilstoši to lomai un nozīmībai. Visas parka ieejas ir paredzētas gājēju un velosipēdistu satiksmei, savukārt autotransporta iebraukšana apkalpes vajadzībām ir plānota no Ostas prospekta. Parka apmeklētāju autotransporta piekļuve, izņemot ziemas sezonu, plānota tikai līdz autostāvvietām (no Meža prospekta uz bijušās slidotavas teritoriju un pie Viestura prospekta), tālāk parkā pārvietojoties ar konsultāciju uzņēmums „Grupa93”, 2013.gads

kājām, velosipēdu vai citiem nemotorizētiem pārvietošanas līdzekļiem. Ziemas sezonā slēpotāju un „Ziemas parka” apmeklētāju ērtībai, tiek atļauta regulēta apmeklētāju transporta iebraukšana pa Ostas prospektu līdz Lielajai estrādei.

38. attēls. Celiņu klasifikācija un ieejas

Ieeju sadalījums:

- galvenā reprezentatīvā ieeja Kokneses prospekta un Meža prospekta krustojumā, Atpūtas alejas sākumā;
- alternatīvās galvenās ieejas: ieeja no Ostas prospekta un iebrauktuve bijušās slidotavas teritorijā;
- pakārtotas nozīmes ieejas – no Viestura prospekta un no tramvaja galapunkta (pieeja Ķīšezera krastam);
- ierobežotas piekļuves ieejas: esošs savienojums starp Mežaparku un „Kolonnas” ciematu - faktiski slēgtas ieejas; publiskā pieejamība risināma sadarbībā ar privātīpašniekiem turpmākās plānošanas gaitā.

2.7.3. Parka iekšējo savienojumu uzlabošanai

Parka iekšējo savienojumu uzlabošanai ir plānota jaunu celiņu izbūve un esošo rekonstrukcija. Paredzēts izveidot labiekārtotus celiņus no Viestura prospekta puses, nodrošināt publisku pieeju Ķīšezera krastam visā piekrastes garumā. Esošos celiņus plānots rekonstruēt, paplašinot līdz funkcionāli nepieciešamam platumam lielo pasākumu plūsmu apkalpošanai.

Galveno ceļu (Atpūtas aleja un Ostas prospekts) labiekārtošana veicama, funkcionāli sadalot tos ar marķējumu, dizaina un labiekārtojuma elementiem, lai organizētu gājēju un velobraucēju plūsmas. Plānots arī uzlabot segumus. Apkalpes transportam piekļuve organizējama galvenokārt no Ostas prospekta puses.

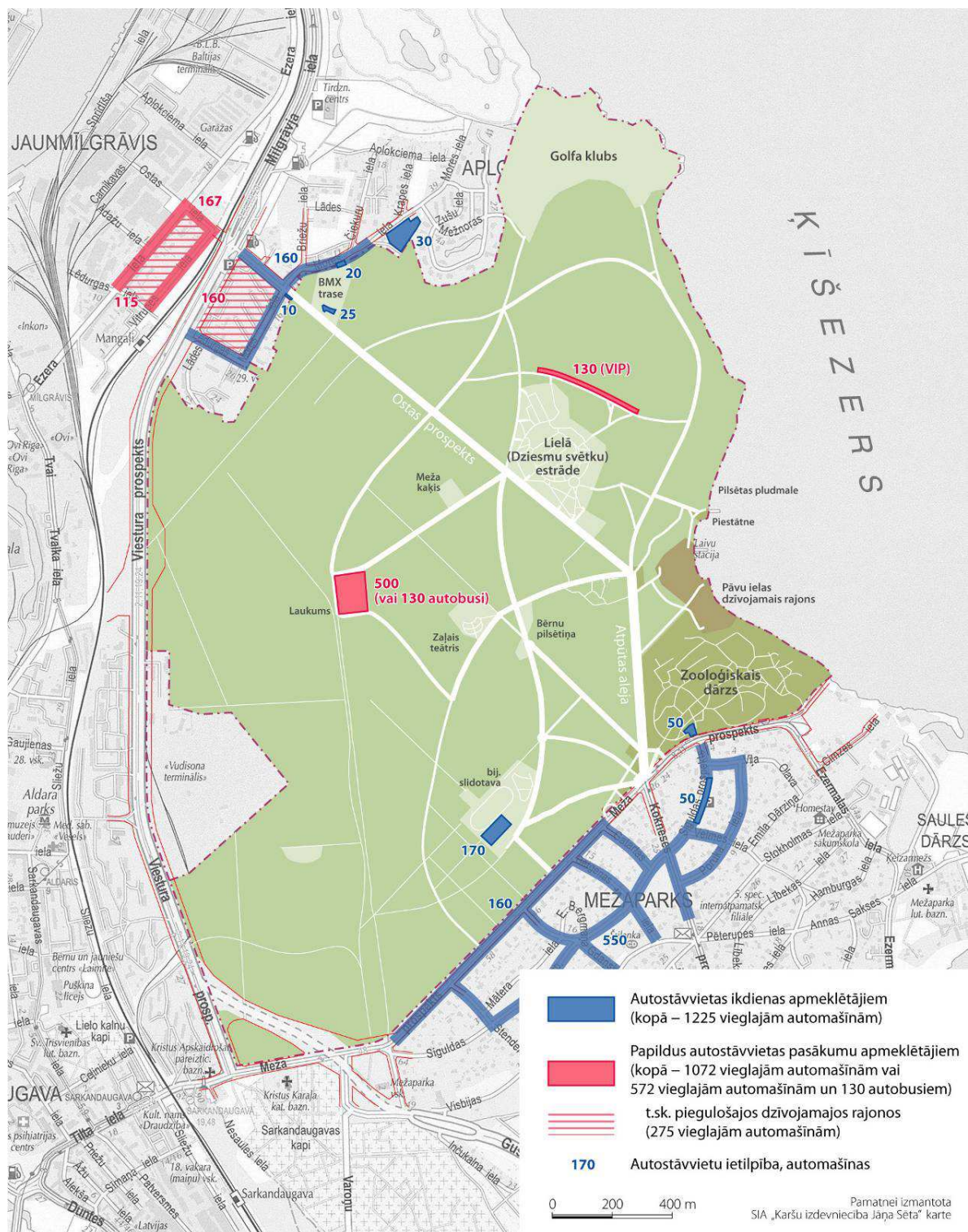
Apmeklētāju transportam iebraukšana Mežaparka teritorijā atļauta tikai līdz organizētām autostāvvietām. Ziemā pieļaujama kontrolēta piekļuve līdz funkcionējošiem objektiem – Lielajai estrādei pa Ostas prospektu un perspektīvā pa promenādi līdz kafejnīcām Ķīšezera krastā.

Mežaparka apmeklētājiem nodrošināms iekšējais parka transports, izmantojot videi draudzīgus risinājumus (piemēram, elektromobīlus). To maršruti variējami atkarībā no aktivitāšu norises vietām.

Lokālplānojumā paredzēta piekļuves nodrošināšana Ķīšezera krastmalai visā tās garumā Mežaparka teritorijā un tās sasaiste ar apkārtnējam teritorijām. Krastmalu plānots labiekārtot dažādiem paņēmieniem, ņemot vērā tās atšķirīgo raksturu (dabīgā smilšainā pludmale, esošā piestātne) un krasta procesus (krasta erozija, ūdenslīmeņa svārstības u.c.), risinājumiem izmantojot vidē iederīgus materiālus.

Posmā no tramvaja galapunkta līdz piestātnei plānota gājēju promenāde, nostiprinot arī krasta erodējošos posmus. Labākā promenādes risinājuma izvēlei rīko atklātu arhitektūras projektu metu konkursu.

39. attēls. Autonovietošanas iespējas (esošā situācija un situācija lokālplānojuma realizācijas pirmās kārtas pirmās fāzes laikā)

40. attēls. Autonovietnes. Lokālplānojuma realizācijas pirmās kārtas otrā un trešā fāze

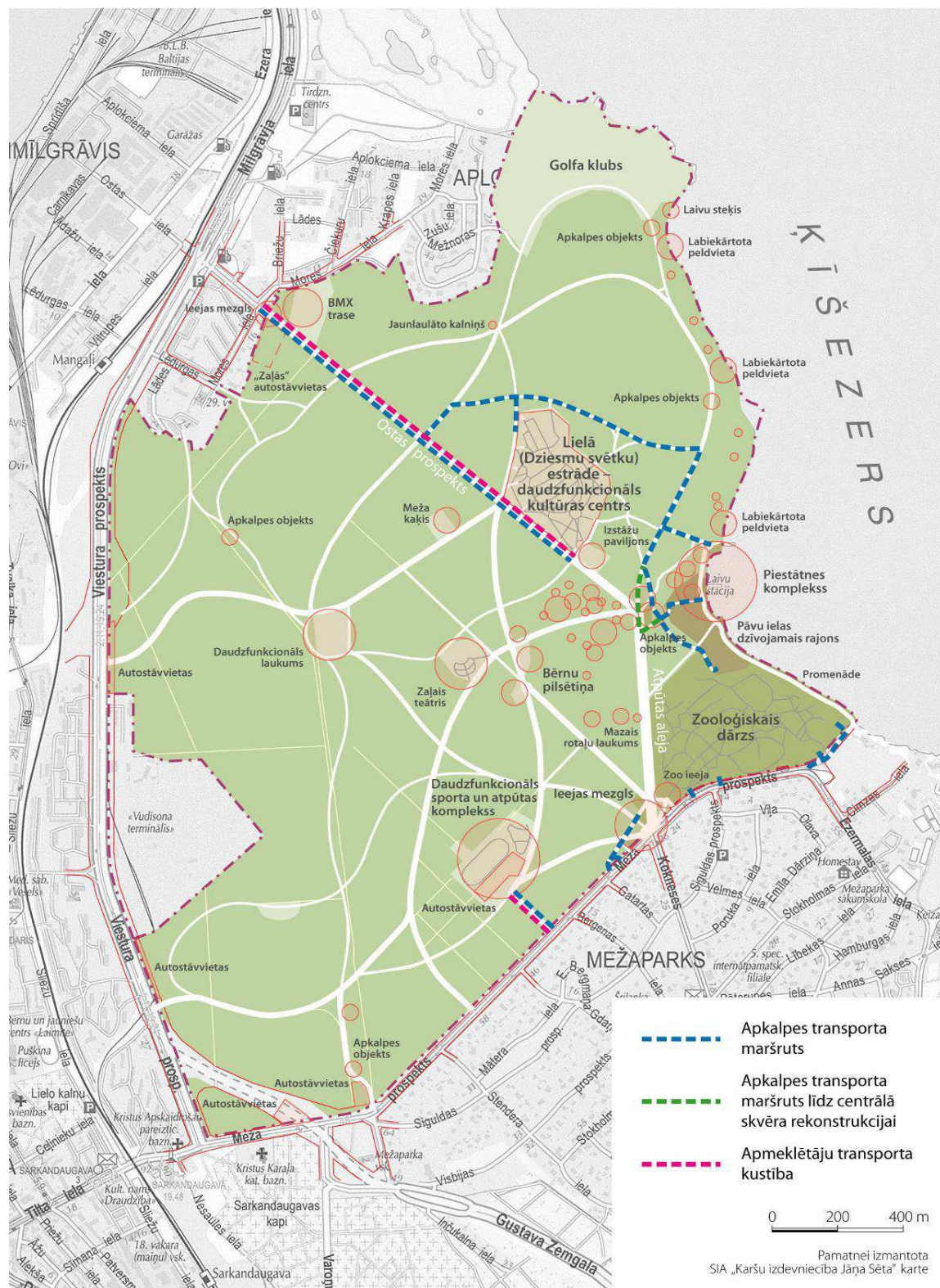
41. attēls. Autonovietnes. Lokālpārplānojuma realizācijas otrā kārtā

42. attēls. Apkalpes maršruti vasaras sezonā

43. attēls. Apkalpes maršruti ziemas sezonā

2.7.4. Inženiertehniskā apgāde – plānotā situācija

Parka apbūves objektu inženiertehniskā apgāde tiks risināta saskaņā ar tehniskajiem projektiem, komunikāciju trasējumiem maksimāli izmantojot esošo celiņu tīklu. *Celiņu profilus skatīt sējumā „Grafiskā daļa”.*

Lielās Dziesmu svētku estrādes rekonstrukcijai inženiertehnisko apgādi projektē un īsteno atbilstoši J.Pogas izstrādātajam skiču projektam un tā ietvaros saņemtajiem un ievērtētajiem tehniskajiem noteikumiem inženiertehniskai apgādei.

Ņemot vērā pārējās parka teritorijas attīstības ieceres un aptuvenās aplēses par plānotajiem apbūves apjomiem (skat. sējumu „Kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” attīstības programmas sociāli ekonomiskā atdeves novērtējums”, 15.lpp. 4. -1 .tabula „Attīstības projekta investīciju objekta saraksts”), aptuvenās inženiertehniskās apgādes jaudas :

- ūdensapgāde un kanalizācija: detālpārplānojuma risinājumu realizācijai – diennaktī vidējais patēriņš 120 m³/dnn, maksimālais patēriņš 10-20 l/s; tālākā perspektīvā – pēc 2020.gada, realizējot kompleksu bijušās slidotavas teritorijas rekonstrukcijas projektu, galvenā ieejas mezgla - dnn vidējais patēriņš 570 m³/dnn, maksimālais patēriņš 50-99 l/s
- lietusūdeņi - ap 50-100 l/s (pieņemot, ka ap 10 000 m² jaunu laukumu ar cietu segumu)
- siltums – realizējot kompleksu bijušās slidotavas teritorijas rekonstrukcijas projektu – ap 800 kW
- elektroenerģija: detālpārplānojuma risinājumu realizācijai – ap 620 kW, realizējot kompleksu bijušās slidotavas teritorijas rekonstrukcijas projektu (pēc 2020.gada) - ap 1120 kW.

Visas jaudu aplēses konkretizējamas un precizējas tehnisko projektu izstrādes ietvaros

Tehnisko projektu izstrādāšanas laikā paredz⁵⁶:

- Aizsargjoslu likuma ievērošanu, pievērst sevišķu uzmanību aprobežojumiem applūstošajās teritorijās (37.pants), aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām (39.pants) un ap kapsētām (52.pants);
- objektu ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu pievienošanu centralizētajiem ūdensvada un kanalizācijas tīkliem, ievērojot LBN 223-99 „Kanalizācijas ārējie tīkli un būves”, LBN 222-99 „Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves” un LBN 221-98 „Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija” prasības.

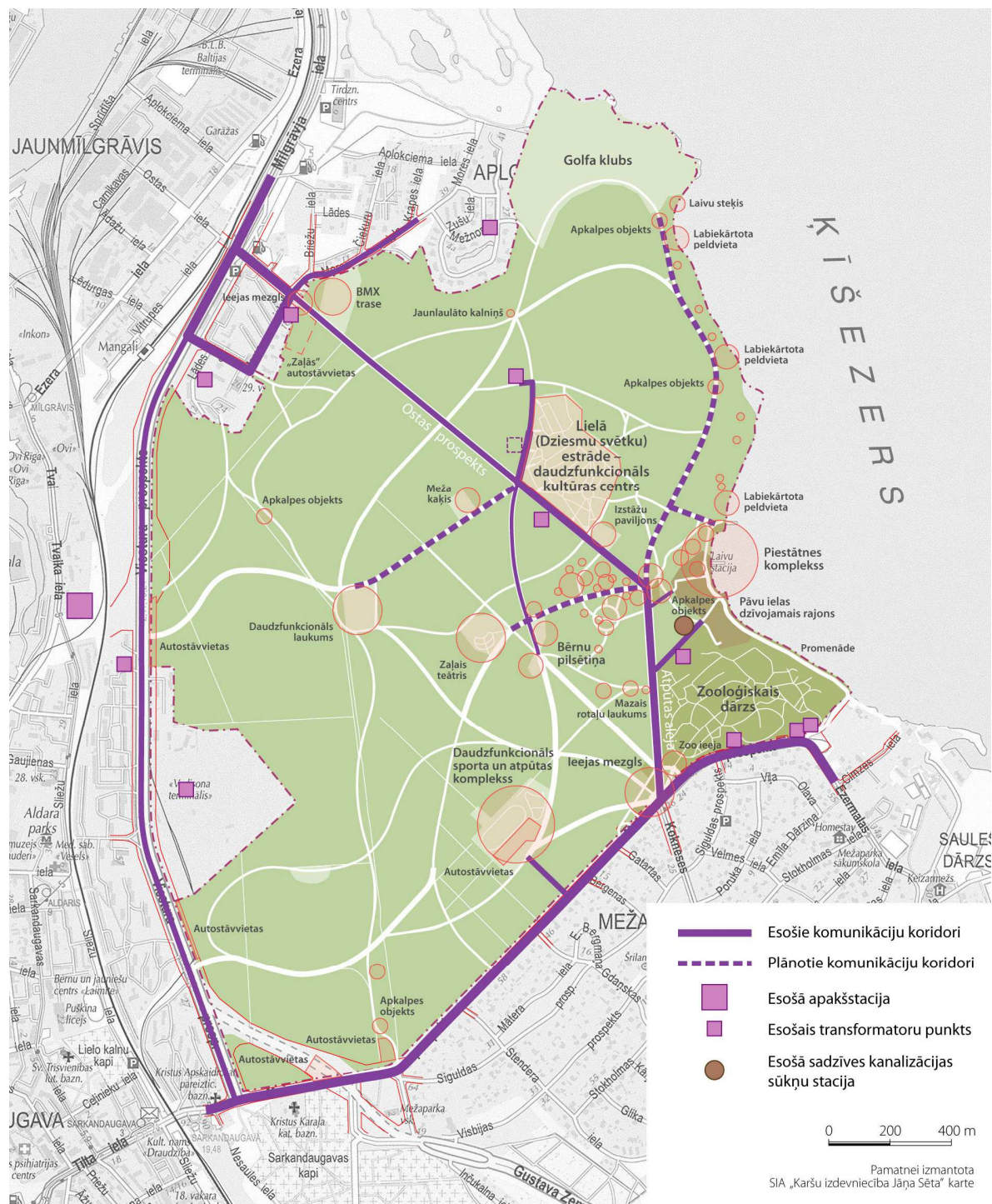
Lokālpārplānojuma īstenošanā, papildus esošajam lietus notekūdeņu savākšanas un novadīšanas risinājumam pieļaujama lietus notekūdeņu uzkrāšana virszemes mākslīgos ūdensobjektos, kas arhitektoniski un dizainiski iekļaujas vidē⁵⁷.

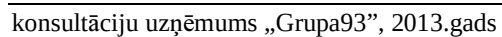
⁵⁶ Veselības inspekcijas ieteikums

⁵⁷ RD Mājokļu un vides departamenta ieteikums

konsultāciju uzņēmums „Grupa93”, 2013.gads

44. attēls. Galvenie inženierkomunikāciju koridori

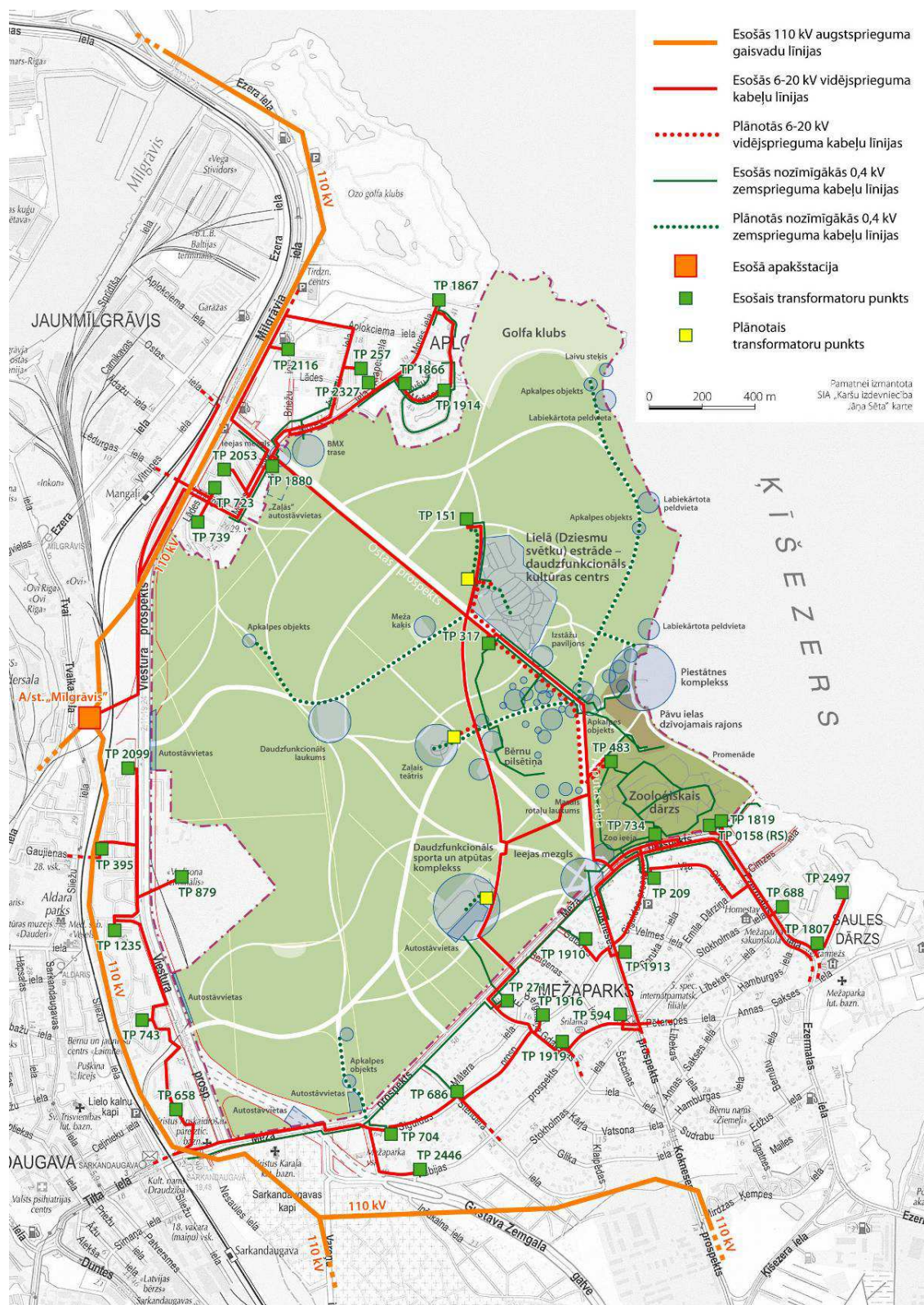

47. attēls. Principiālais lietus kanalizācijas risinājums

48. attēls. Principiālais elektroapgādes risinājums

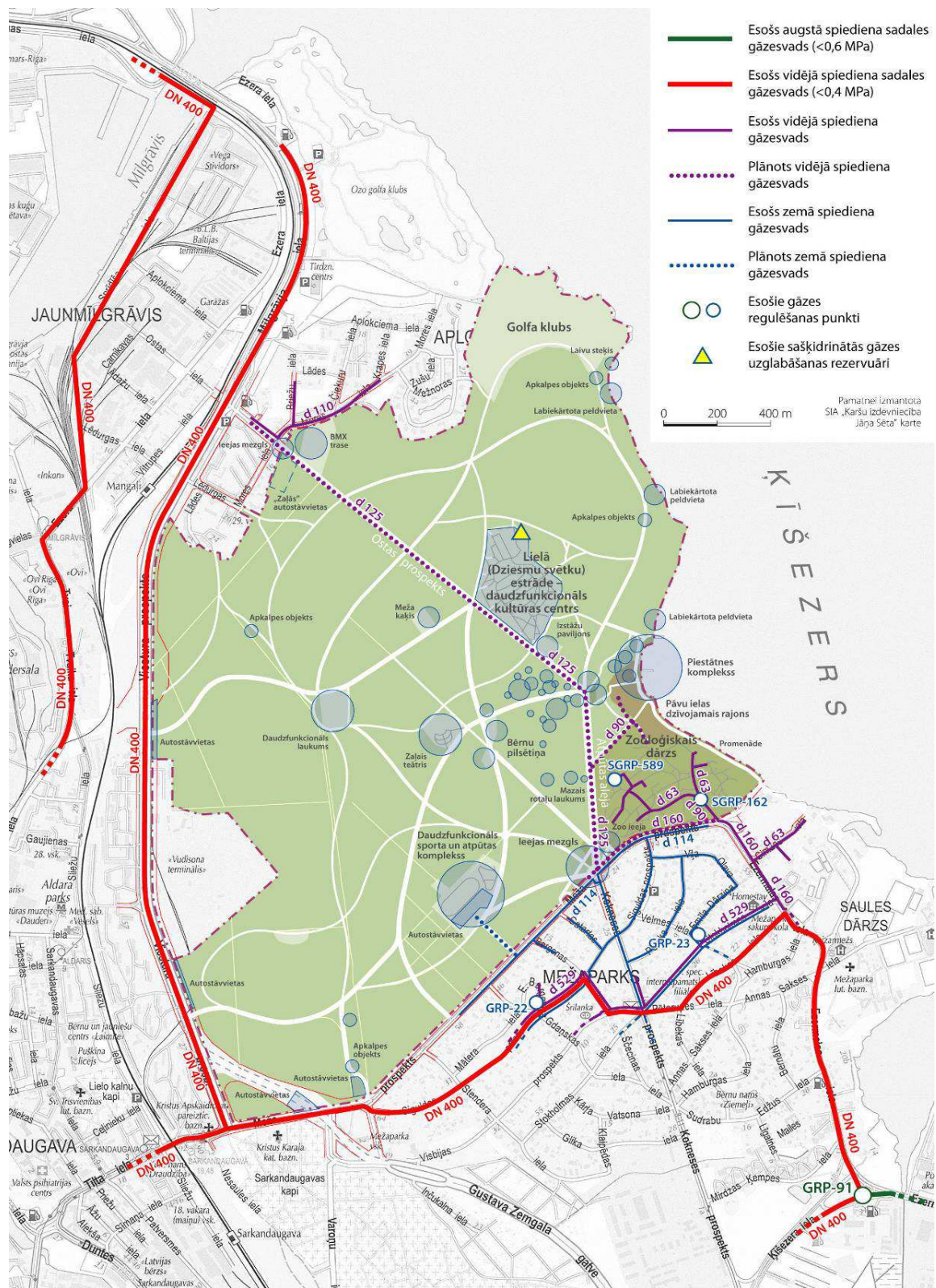

49. attēls. Principiālais celiņu apgaismošanas risinājums

50. attēls. Principiālais siltumapgādes risinājums

52. attēls. Principiālais sakaru apgādes risinājums

2.7.5. Ugunsdrošības un civilās aizsardzības jautājumi turpmāko tehnisko projektu izstrādei

Lokālpārplānojuma īstenošanas gaitā, turpmāko tehnisko projektu izstrādes un būvprojektu realizācijas ietvaros nodrošina visas LR normatīvajos aktos noteiktās prasības:

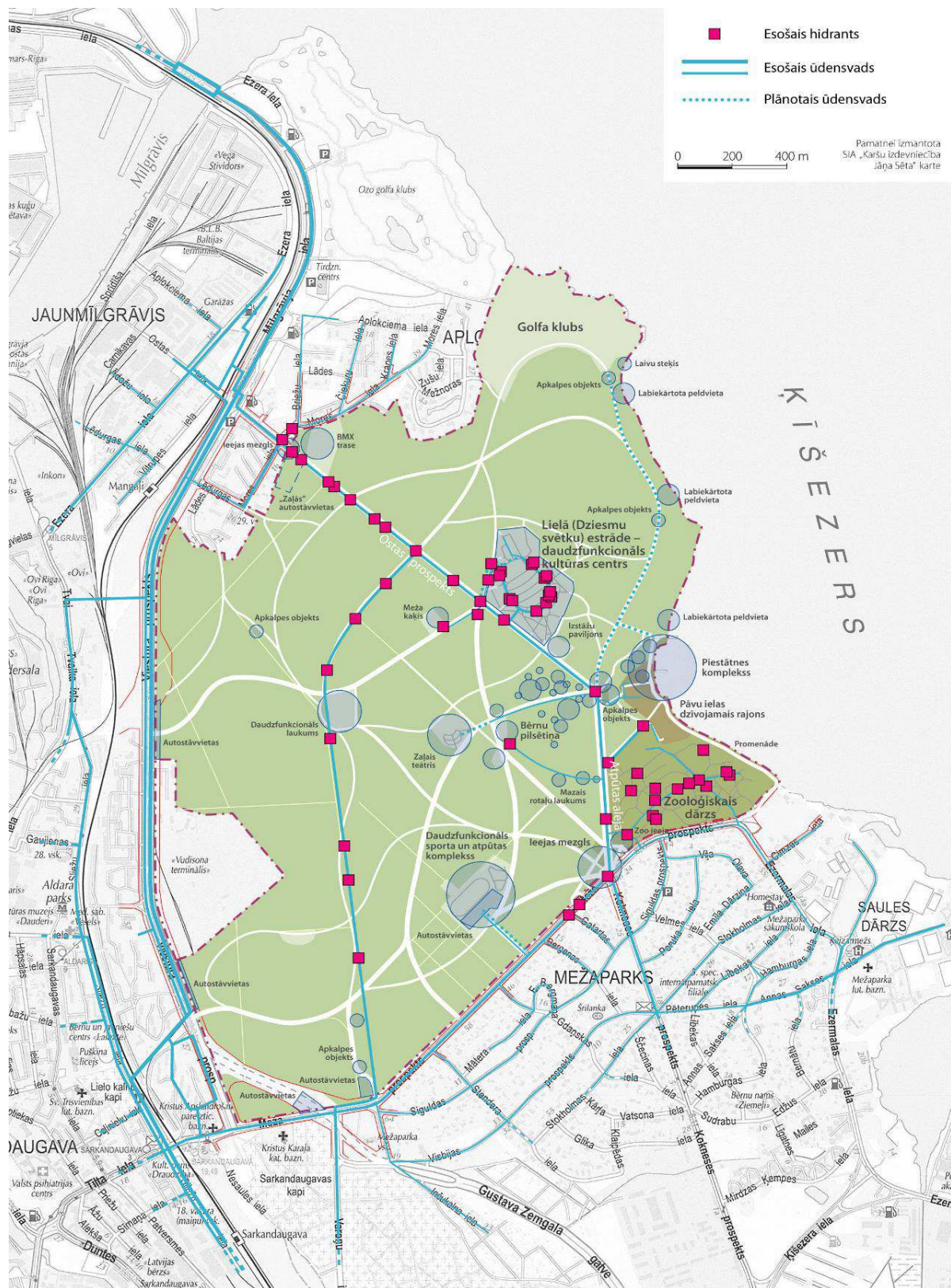
- būvju ievietošanu, ugunsdrošības atstarpes un piebrauktuves saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 201-07 „Būvju ugunsdrošība” (apstiprināts ar Ministru kabineta 11.12.2007. noteikumiem Nr.866);

- piebrauktuves ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai, ko apzīmē ar drošības/ugunsdrošības zīmēm saskaņā ar obligāti piemērojamo Latvijas valsts standartu LVS 446 „Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālkārtojums”, kā arī ceļa zīmēm (aizlieguma) saskaņā ar Ministru kabineta 29.06.2004. noteikumiem Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi”.

- ārējo ugunsdzēsības ūdensapgādi, saskaņā ar Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 (Ministru kabineta 01.02.2000. noteikumiem Nr.38). Ūdens ņemšanas vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm saskaņā ar Latvijas valsts standartu LVS 446 „Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālkārtojums”.

Pašreizējais hidrantu izvietojums parādīts 50.attēlā. Jaunas papildus ūdensņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām nosaka turpmākās projektēšanas gaitā – konkrētu būvprojektu izstrādes ietvaros.

53. attēls. Hidrantu nodrošinājums

2.8. Lokālpārplānojuma īstenošana

Lokālpārplānojumā ietvertie risinājumi ir plānoti realizēt secīgi, divās kārtās, kas sadalītas atsevišķos posmos – fāzēs.

Lokālpārplānojuma realizācijas pirmajā kārtā, veic esošo objektu un degradēto vietu sakārtošanu, pirmajā kārtā paredzēto objektu būvniecību un lokālpārplānojuma realizācijas otrās kārtas sagatavošanas darbus. Pirmās kārtas pirmajā fāzē (orientējoši līdz 2014.gadam):

- veic Parka apsaimniekošanas noteikumu, labiekārtojuma projektu un zems ierīcības projekta izstrādi;
- veic esošo transportlīdzekļu novietņu labiekārtošanu un pārvaldības uzlabošanu, tostarp, transportlīdzekļu stāvlaukuma pārkārtošanu bijušās slidotavas teritorijā;
- veic esošo celiņu un labiekārtojuma infrastruktūras rekonstrukciju un atjaunošanu;
- veic inženiertīklu projektēšanu un rekonstrukciju;
- veic nākošajās fāzēs būvējamo objektu projektēšanu, bet objektiem, kurus izvēlas atklātā arhitektūras projektu metu konkursā – konkursu sagatavošanu;
- organizē krastmalas promenādes kompleksa un moduļu tipa apkalpes objektu projektu metu konkursus.

Pirmās kārtas otrajā fāzē:

- izbūvē un ierīko transportlīdzekļu novietnes: teritorijā A6-1 pie Ostas prospekta ieejas, teritorijās I* Viestura prospektā starp sarkanajām līnijām, teritorijā zem Austrumu maģistrāles pārvada, teritorijā A6-2 bijušā bērnu dzelzceļa stīgā, bijušās slidotavas teritorijā AP4;
- izbūvē jaunus Parka celiņus;
- veic jauno inženiertīklu būvniecību;
- veic šādu apkalpes un atpūtas infrastruktūras objektu būvniecību:
 - o moduļu tipa apkalpes objektu būvniecību;
 - o centrālā skvēra un jaunās Bērnu pilsētiņas centrālās daļas rekonstrukciju teritorijā A3-1;
 - o Ķīšezera krastmalas promenādes kompleksa būvniecību teritorijā A4-2
 - o skatu torņa būvniecību teritorijā AS;
 - o Parka galvenās reprezentatīvās ieejas mezgla rekonstrukcijas pirmās kārtas darbus,

Pirmās kārtas trešajā fāzē organizē citu lokālpārplānojumā paredzēto objektu projektu metu konkursus un veic būvprojektu izstrādi, tostarp,:

- organizē Parka galvenās reprezentatīvās ieejas mezgla projekta meta konkursu;
- organizē Zaļā teātra projekta meta konkursu;
- organizē daudzfunkcionālā kompleksa projekta meta konkursu bijušās slidotavas teritorijai;
- izstrādā piestātnes rekonstrukcijas būvprojektu.

Lokālpārplānojuma realizācijas otrajā kārtā (orientējoši – pēc 2020.gada), atbilstoši arhitektūras projektu metu konkursu rezultātiem, veic būvprojektu izstrādi un objektu būvniecību.

Lokālpārplānojums ir ilgtermiņa plānošanas dokuments. Plānojuma īstenošana būs atkarīga no pašvaldības budžeta un ES fondu piesaistes iespējām, līdz ar to iepriekšminēto pasākumu realizācijas termiņi un secība tiks precizēti.

Lokālpārplānojumā risinājumam ir veikts sociāli ekonomiskās atdeves novērtējums (SIA „Bizpro”, pamatojoties uz Rīgas pilsētas attīstības departamenta pasūtījumu, 2012.gada augusts).

Novērtējums veikts peļņu nenesošiem objektiem un to realizācija ir iespējama iesaistot Eiropas Savienības līdzfinansējumu. Pētījuma rezultātā ir secināts, ka Lokālpārplānojuma iekļauto aktivitāšu un pasākumu īstenošana sniegs tiešu ieguldījumu tādu Parka stratēģisko mērķu sasniegšanā, kā četru sezonu daudzfunkcionālas izmantošanas iespēju nodrošināšana un teritorijas pieejamības un sasniedzamības uzlabošana. Aktivitāšu īstenošana uzskatāma par nepieciešamu priekšnoteikumu pasākumu regularitātes un saiknes ar apkārtējām teritorijām nodrošināšanai, kā arī starptautiska mēroga atpazīstamības veidošanai.

Sociāli ekonomiskās atdeves novērtējums liecina par nozīmīgiem sabiedrības ieguvumiem no lokālpārplānojuma īstenošanas. Kvalitatīvie sociālekonomiskie ieguvumi ietver dzīves un uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un ar to saistīto iedzīvotāju apmierinātības pieaugumu, iedzīvotāju sportiskās aktivitātes pieaugumu, kā arī iespēju tālākai Mežaparka attīstībai ar uzlabotu pakalpojumu vērtību no to lietotāju - parka apmeklētāju viedokļa. Ekonomiskās atdeves rādītāju pozitīvā vērtība liecina, ka projekta ekonomiskie ieguvumi no sabiedrības viedokļa pārsniedz tā izmaksas un Lokālpārplānojuma īstenošana ir sabiedrībai izdevīga.

Lokālpārplānojumā izstrādei kopumā izvirzītā prioritāte par kvalitatīvas publiskās ārtelpas un tai atbalstošās infrastruktūras detalizētiem risinājumiem, kas sniegtu iedzīvotājiem daudzveidīgas iespējas atpūtai un izklaidei brīvā dabā, ir respektēta un izpildīta. Parka infrastruktūras atjaunošana un attīstība paaugstinās Mežaparka pievilcību un atvieglos pieejamību, kā rezultātā palielināsies apmeklētāju skaits nodrošinot tiem ērtas atpūtas iespējas⁵⁸.

⁵⁸ RDPAD 12.09.2012. atzinums Nr. DA -12-1368 nd par detālpārplānojuma 1.redakcijas virzību sabiedriskās apspriešanas uzsākšanai

konsultāciju uzņēmums „Grupa93”, 2013.gads

55. attēls. Lokālplānojuma īstenošana. Slēpošanas trases. Plānotā situācija

